

>2024

Zprávao hazardním hraní v České republice **2024**

Pavla Chomynová, Zuzana Dvořáková, Daniel Galandák, Barbora Orlíková, Kateřina Grohmannová, Tereza Černíková, Eva Franková, Michaela Roubalová

Praha, září 2024

NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A ZÁVISLOSTI SEKRETARIÁT RADY VLÁDY PRO KOORDINACI POLITIKY V OBLASTI ZÁVISLOSTÍ ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY Zpráva o hazardním hraní v České republice 2024 © Úřad vlády České republiky, 2024 Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti nábřeží E. Beneše 4, 118 01 Praha 1

tel.: +420 224 002 111 www.drogy-info.cz

Autorský kolektiv/ Pavla Chomynová, Zuzana Dvořáková, Daniel Galandák, Barbora Orlíková, Kateřina Grohmannová, Tereza Černíková, Eva Franková, Michaela Roubalová

Editor/ Mgr. Pavla Chomynová Odpovědný redaktor/ Mgr. Zuzana Tion Leštinová

Spolupráce na grafickém vzhledu/ Missing Element, www.missing-element.com

Zpráva byla projednána Poradním výborem pro sběr dat o závislostech a schválena dne 29. 7. 2024 Radou vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí.

Pro bibliografické citace/

CHOMYNOVÁ, P., DVOŘÁKOVÁ, Z., GALANDÁK, D., ORLÍKOVÁ, B., GROHMANNOVÁ, K., ČERNÍKOVÁ, T., FRANKOVÁ, E., ROUBALOVÁ, M. 2024. Zpráva o hazardním hraní v České republice 2024. [Report on Gambling in the Czech Republic 2024.] CHOMYNOVÁ, P. (Ed.). Praha: Úřad vlády České republiky.

ISBN 978-80-7440-342-2 (on-line, PDF)

Obsah

Úvod		5
Souhrn		7
Kapitola	1: Regulace a politika v oblasti hazardních her	13
1.1	Legislativní rámec	13
1.2	Regulace provozování hazardních her na obecní úrovni	15
1.3	Politika a strategie v oblasti hazardního hraní	15
1.4	Politické a občanské iniciativy v oblasti hazardního hraní	16
1.5	Rozpočty a financování politiky v oblasti hazardního hraní	17
Kapitola	2: Trh s hazardními hrami	19
2.1	Nabídka hazardního hraní	19
2.2	Reklama a marketing	23
2.3	Aktivity s prvky hazardních her	24
2.4	Ekonomické ukazatele	25
Kapitola	3: Míra a vzorce hraní hazardních her mezi dětmi a dospívajícími	31
3.1	Přehled situace a studií mezi dětmi a dospívajícími	31
3.2	Studie na národní úrovni	31
3.3	Regionální studie	33
Kapitola	4: Míra a vzorce hraní hazardních her v dospělé populaci	37
4.1	Přehled situace a studií mezi dospělými	37
4.2	Reprezentativní výzkumy v obecné populaci ČR	
4.3	Hazardní hraní ve specifických skupinách populace	48
4.4	Charakteristiky problémových hráčů	50
Kapitola	5: Zdravotní a sociální důsledky a souvislosti hazardního hraní	55
5.1	Úvod	55
5.2	Zdravotní důsledky	55
5.3	Sociální důsledky	56
5.4	Společenské náklady na hazardní hraní	57
Kapitola	6: Kriminalita v souvislosti s hazardním hraním	59
6.1	Úvod	59
6.2	Kriminalita primárně související s hraním hazardních her	59
6.3	Kriminalita sekundárně související s hraním hazardních her	63
Kapitola	7: Prevence problémového hráčství	65
7.1	Prevence ve školním prostředí	65
7.2	Prevence a včasná intervence mezi hráči hazardních her	68
Kapitola	8: Léčba a další odborné služby	73
8.1	Úvod	73
8.2	Služby pro osoby s hráčskou poruchou	
8.3	Zkušenosti hráčů s léčbou	80

Přílohy	83
Zkratky	
Seznam tabulek	
Seznam grafů	
Seznam obrázků	
Zdroje	

Úvod

Tato zpráva je v pořadí devátou tematicky zaměřenou zprávou o hazardním hraní v ČR. Shrnuje dostupné informace o trhu a nabídce hazardních her, změnách v legislativním rámci a současně informace z populačních i dalších výběrových studií a data ze zdravotnické statistiky týkající se hazardního hraní. Na jednom místě tak tato zpráva shromažďuje dostupná data z různých informačních zdrojů, a to jak rutinně sbíraná jednotlivými institucemi, tak z nárazově realizovaných studií. Prezentovaná data odpovídají situaci ke konci května 2024 – popisovány jsou tedy poslední dostupné výsledky (z běžných statistik jde obvykle o údaje za r. 2023, z výběrových šetření a tematicky zaměřených studií i o výsledky z r. 2024) a tam, kde jsou dostupné časové řady studií, jsou prezentovány i trendy ve vývoji situace v posledních 10 letech.

Zpráva o hazardním hraní v České republice 2024 je jednou ze šesti tematických zpráv v oblasti závislostí v ČR zpracovávaných v rámci nového konceptu informačního balíčku schváleného vládou ČR usnesením č. 650 ze dne 19. 7. 2021. Balíček obsahuje:

- zprávu o tabákových a nikotinových výrobcích v České republice,
- zprávu o alkoholu v České republice,
- zprávu o problematickém užívání psychoaktivních léků v České republice,
- zprávu o nelegálních drogách v České republice,
- zprávu o hazardním hraní v České republice,
- zprávu o digitálních závislostech v České republice.

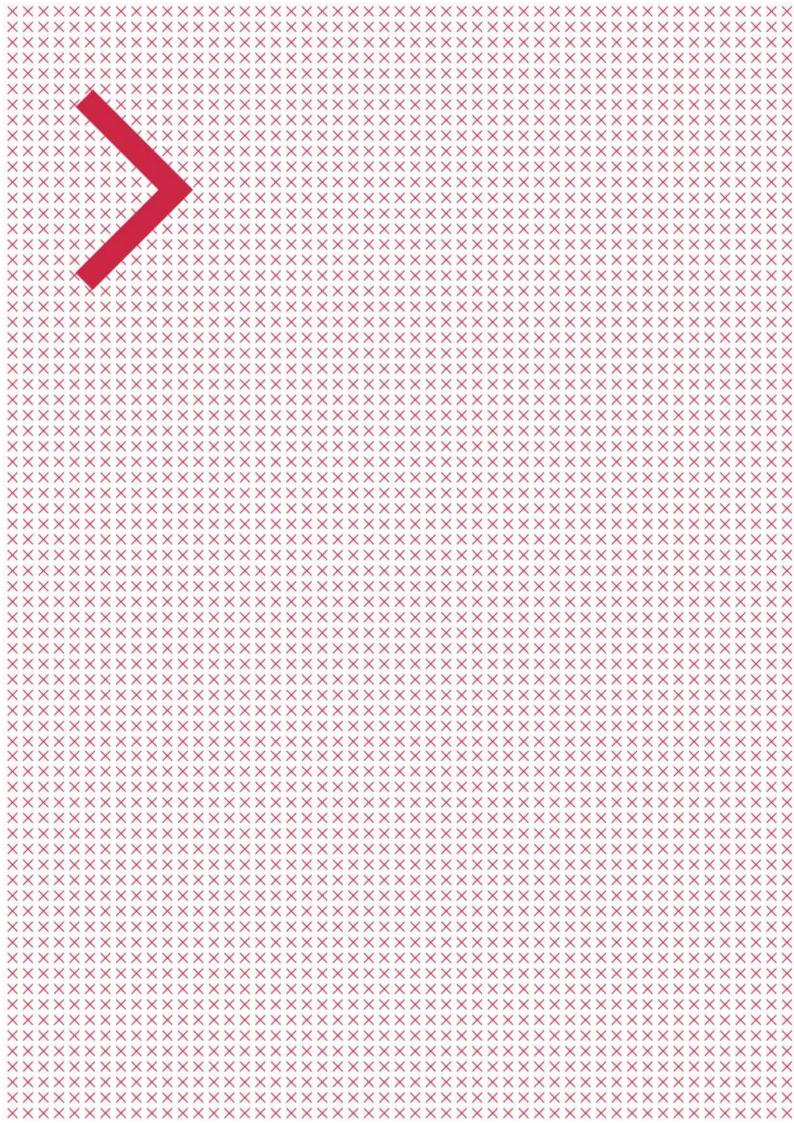
Na tematické zprávy navazuje *Souhrnná zpráva o závislostech v České republice*, která shrnuje jednotlivé dílčí zprávy. Přípravu souhrnné i dílčích zpráv koordinuje NMS za aktivního přispění a vstupů od resortů a dalších institucí podle jednotlivých témat.

NMS děkuje za pomoc a spolupráci všem organizacím, institucím, orgánům, svým spolupracovníkům a členům pracovních skupin, kteří poskytli data a informace, které shromáždili při své činnosti nebo ve svých výzkumných projektech, a kteří přispěli k sestavení této zprávy.

Všechny zprávy a další publikace vydané Národním monitorovacím střediskem pro drogy a závislosti jsou dostupné na webových stránkách <u>drogy-info.cz</u>.¹

-

¹ https://www.drogy-info.cz/zprava-o-zavislostech/ [2024-05-24]

Souhrn

Regulace a politika v oblasti hazardního hraní

- Oblast hazardního hraní (HH) je součástí integrované politiky v oblasti závislostí. Základní legislativní rámec regulace HH představuje zákon o hazardních hrách, naposledy byl novelizován v r. 2023.
 - Novela zákona zpřesnila definice zejména v souvislosti s internetovou hazardní hrou, došlo k rozšíření informačních povinností poskytovatelů hazardních her směrem k hráčům a byly rozšířeny možnosti zápisu do *Rejstříku fyzických osob vyloučených z účasti na hazardních hrách*. Nově je zaveden prostředek pro zamezení účasti na hazardní hře, tzv. panic button, jehož použitím se hráč na 48 hodin vyloučí z hraní hazardních her.
 - Současně došlo ke změně zákona o dani z hazardních her.
- Regulačním orgánem v oblasti provozování hazardních her (HH) je ministerstvo financí (MF). Orgány pověřenými dozorem nad dodržováním zákona jsou Celní správa a MF.
- V platnosti je Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027.
 - Nový Akční plán politiky v oblasti závislostí na období 2023–2025 navrhuje nastavit regulaci v oblasti HH s ohledem na rizikovost jednotlivých typů HH, včetně zohlednění prostředí, ve kterém jsou hry provozovány (land-based vs. online).
 - Akční plán rovněž ukládá zpřísnění regulace reklamy na HH.
- Provozování HH je předmětem daně. Od 1. 1. 2024 existují v ČR dvě sazby daně z HH: 30 % pro kurzové sázky, totalizátorové hry, bingo, živou hru, tombolu a turnaj malého rozsahu a 35 % pro loterie a technické hry (TH).
 - Veškerý výnos daně z hazardních her, které jsou provozovány online, je příjmem státního rozpočtu.
 - Výnos z daně u TH land-based se dělí v poměru 55 : 45 ve prospěch státu, u ostatních HH land-based je zavedeno dělení 65 : 35 ve prospěch obcí. Oproti předchozímu období se tedy výrazně zvýšil výnos daně z HH ve prospěch státu.
- Obce mohou zakázat či omezit provozování technických a živých her na svém území prostřednictvím obecně závazné vyhlášky (OZV).
- Reklama na HH musí povinně obsahovat varování před riziky HH, často však bývá nezřetelné. Propagace provozovatelů HH je nedílnou součástí sportovního marketingu, kde nepodléhá žádné regulaci. Reklama a marketing mají také formu registračních bonusů pro nové klienty a věrnostních programů pro stávající hráče.

Trh s hazardními hrami

- Nabídka hazardního hraní v ČR je dlouhodobě vysoká.
- X 1. 1. 2024 mělo povolení provozovat hazardní hry (HH) v ČR 54 společností, z nich 3 měly sídlo mimo ČR. Největší počet provozovatelů měl povolení k provozování land-based technických her (38) a land-based živých her (33). V posledních letech se zvyšuje počet společností s povolením k provozování online technických (25) a živých her (7) a také online loterií (5), zejména online okamžitých loterií.
 - > Počet povolených TH od r. 2011 klesá. K 1. 1. 2024 jich bylo povoleno 24,3 tis., živých her bylo povoleno 3,3 tis. Počet provozoven s technickými a živými hrami se dlouhodobě snižuje (707 k 1. 1. 2024, v tom 358 kasin a 349 heren).
 - K 18. 3. 2024 bylo v ČR celkem 1 765 sázkových kanceláří. Většina kurzového sázení probíhá v současnosti v online prostředí.

- Místa, kde lze provozovat loterie, nejsou v ČR téměř regulována. Dostupnost číselných loterií je vysoká, loterie lze vsadit na téměř 8 tis. terminálech v trafikách, na pobočkách České pošty i na pokladnách obchodů některých řetězců.
- Z pohledu vzniku a rozvoje problémového hraní představují oproti klasickým hrám a loteriím v land-based prostředí vyšší riziko online hry, včetně online loterií jsou dostupné nepřetržitě, umožňují hraní více her současně, nabízejí možnost okamžité hry a jednotlivé hry, sázky nebo slosování probíhají s vysokou frekvencí.
- Hráči v r. 2023 prohráli v hazardních hrách (HH) v ČR celkem 59,2 mld. Kč, což je o 5,4 mld. Kč (10 %) více než v r. 2022.
 - > Celkem bylo do hry vloženo 873,5 mld. Kč a na výhrách bylo vyplaceno 814,3 mld. Kč.
- Nejvyšší podíl příjmů provozovatelů ze hry připadá dlouhodobě na technické hry land-based, které tvořily 28 % trhu a utržily 16,7 mld. Kč. Technické hry online tvořily 28 % trhu s příjmy 16,3 mld. Kč, kurzové sázky online utržily 12,0 mld. Kč (20 % trhu), loterie land-based 7,2 mld. Kč (12 % trhu).
 - Bez rozlišování na land-based a online tvořily technické hry 56 % příjmů provozovatelů ze hry, kurzové sázky 22 %, loterie 17 % a živé hry 6 %.
 - Dlouhodobě narůstá podíl peněz prohraných online. V r. 2023 tvořil online trh s HH 53 % příjmů provozovatelů (v r. 2022 to bylo 50 %).
- Výběr daně z HH dosáhl v r. 2023 celkem 18,6 mld. Kč, což je o 1,6 mld. Kč více než v předchozím roce (17,0 mld. Kč). Inkaso daně z TH dosahovalo 11,6 mld. Kč a z ostatních her 7,0 mld. Kč. Příjmy do obecních rozpočtů byly 9,5 mld. Kč a do státního rozpočtu 8,8 mld. Kč. Podíl státu na příjmech z daně z hazardních her dosahoval 48 %.
- Na trhu se nadále objevují i aktivity s prvky HH. V digitálních hrách se stále častěji využívá tzv. lootboxů, placených součástí hry s prvkem náhody.

Hraní hazardních her mezi dětmi a mládeží

- Podle studie ESPAD 2019 hrálo HH o peníze celkem 11 % 16letých (17 % chlapců a 4 % dívek), přičemž nejčastěji trávili hraním HH méně než půl hodiny denně.
 - Podle škály *Lie/bet* se 2 % 16letých (4 % chlapců a 1 % dívek) nacházela v riziku rozvoje problémového hraní, z toho ve vysokém riziku 0,5 % (0,9 % chlapců a 0,2 % dívek). Podle screeningové škály *CSPG* spadalo do rizika problémového hraní celkem 5 % studentů (9 % chlapců a 2 % dívek), v tom 3 % studentů do kategorie vysokého rizika.
- Ve skupině 15–19letých studentů SŠ uvádělo podle studie UPOL 2021 zkušenost s hraním hazardních her v posledních 12 měsících celkem 30 % dospívajících (38 % chlapců a 24 % dívek), po vyloučení loterií 18 % dotázaných (30 % chlapců a 9 % dívek).
 - V riziku rozvoje problémového hraní se podle škály Lie/bet nacházelo 5 % 15–19letých (10 % chlapců a 1 % dívek), z toho ve vysokém riziku 1,2 % studentů (2,5 % chlapců a 0,2 % dívek). Riziko rozvoje problémového hraní roste s věkem studentů.
- Podle studií realizovaných v r. 2023 mezi 11–19letými žáky ZŠ a SŠ v Praze a v Ústeckém kraji uvedlo hraní HH v posledních 12 měsících 16–17 % dotázaných. Opakovaně, tj. několikrát za rok, hrálo 6 % a pravidelně, tj. skoro každý týden, téměř denně nebo denně, hrála 2 %.

Hraní hazardních her v obecné populaci

- V r. 2023 uvedlo účast na HH (včetně loterií) v posledních 12 měsících 28–58 % osob starších 15 let, 12–27 % dospělé populace hrálo HH bez loterií a 7–26 % online HH.
 - K nejčastěji uváděným hrám patří loterie (22–53 % v posledních 12 měsících podle studie). Po vyloučení loterií je dlouhodobě nejčastěji uváděna účast na kurzovém sázení land-based (6–22 %) i online, včetně live sázek (4–13 %).

- Dlouhodobě lze pozorovat několikanásobně vyšší prevalenci mezi muži a mezi mladými dospělými ve věkové skupině 15–34 let. V posledních letech je patrný nárůst zkušeností s online HH, a to především v mladších věkových kategoriích (15–34 let).
- Do kategorie rizika problémového hraní spadala v r. 2023 podle škály *Lie/bet* 2–3 % dospělých. Při extrapolaci výsledků na populaci ČR odpovídal počet osob v riziku problémového hraní přibližně 180–275 tis., z toho ve vysokém riziku se nacházelo přibližně 50–140 tis. osob.
- Odhady problémového hraní na základě škály PGSI dlouhodobě dosahují 400–530 tis. osob v riziku, v tom 120–170 tis. osob se nacházelo ve vysokém riziku.
 - Dlouhodobě se ukazuje, že nejvyšší zastoupení hráčů v riziku problémového hraní je mezi hráči TH land-based a hráči online kurzových sázek (včetně live sázek).
 - Podle studie *Lékaři ČR 2022* dosahuje míra problémového hráčství 1 %. V absolutních číslech jde přibližně o 113 tis. osob, z toho přibližně 10 tis. osob mladších 18 let.
- > Prevalence hraní HH je vyšší v některých populačních skupinách. Ve studii mezi vězni v r. 2022 byla prevalence hraní HH v posledních 12 měsících (před nástupem trestu) 40 %. V riziku problémového hraní podle škály *Lie/bet* bylo celkem 23 % osob ve výkonu trestu.
- > Studie *Patologičtí hráči v léčbě 2023* potvrzuje stejný vzorec rozvoje problémového hráčství, s hraním HH respondenti začali v průměru ve věku 20–24 let, pravidelně hráli od 25–27 let, problém s kontrolou hraní nastal ve věku 28–30 letech a odbornou pomoc vyhledali v průměru v 32–34 letech.

Zdravotní a sociální důsledky a souvislosti

- Studie Patologičtí hráči v léčbě 2023 potvrdila vysoký výskyt psychiatrické komorbidity. Celkem 93 % hráčů mělo v posledních 30 dnech před léčbou úzkostně-depresivní příznaky.
 - Myšlenky na sebevraždu mělo někdy v životě 44 %, pokus o sebevraždu uvedlo 24 %, z toho více než polovina opakovaně.
 - Mezi hráči trpícími hráčskou poruchou je několikanásobně vyšší výskyt užívání nelegálních návykových látek.
- > Průměrné měsíční výdaje na hraní v posledním roce před začátkem léčby byly 43 tis. Kč, průměrná měsíční bilance byla –49 tis. Kč. Zadlužení uvedlo 94 % hráčů, průměrná výše dluhu byla přibližně 330 tis. Kč.
- Hlavní zdroj příjmů hráčů před vstupem do léčby představovala legální práce (84 % celkového příjmu hráčů), dále nebankovní půjčky a půjčky od blízkých osob.

Kriminalita

- Jako kriminalita primárně související s hraním hazardních her (HH) jsou označovány přestupky a trestné činy, jejichž skutková podstata zahrnuje provozování HH.
- > Celní správa provedla v r. 2023 v rámci výkonu dozoru nad provozováním HH 908 kontrol a zjistila 554 porušení zákona o hazardních hrách. Uložené pokuty činily 520,2 mil. Kč.
 - V r. 2023 proběhlo 89 kontrol v oblasti nelegálního provozování HH online, při nichž bylo zjištěno porušení zákona v 72 případech. Prověřeno bylo 481 webových stránek.
 - Na seznamu nepovolených internetových her bylo ke konci května 2024 zapsáno 1 119 webových stránek.
 - Nadále zůstává největším problémem přechod z provozování nelegálního hazardu v restauračních zařízeních na nelegální provozovny, jež jsou provozovány pouze za účelem hazardních her.
- Za r. 2023 policie eviduje 8 trestných činů v souvislosti s hraním HH, stíháno bylo 24 osob.
 V porovnání s předchozím rokem je patrný nárůst počtu osob stíhaných v souvislosti s HH.
- > Státní zastupitelství eviduje za r. 2023 celkem 9 osob stíhaných pro některý z trestných činů primárně souvisejících s hraním HH, obžalováno bylo 9 a odsouzeno 7 osob.

Podle výsledků studie Patologičtí hráči v léčbě 2023 se 68 % hráčů dopustilo krádeže, 66 % podvodu, 58 % zpronevěry. Spáchání krádeže nebo jiného nezákonného jednání kvůli hraní HH nebo splacení dluhu ze hry někdy v životě uvedlo téměř 20 % respondentů dotazníkové studie mezi osobami ve výkonu trestu odnětí svobody.

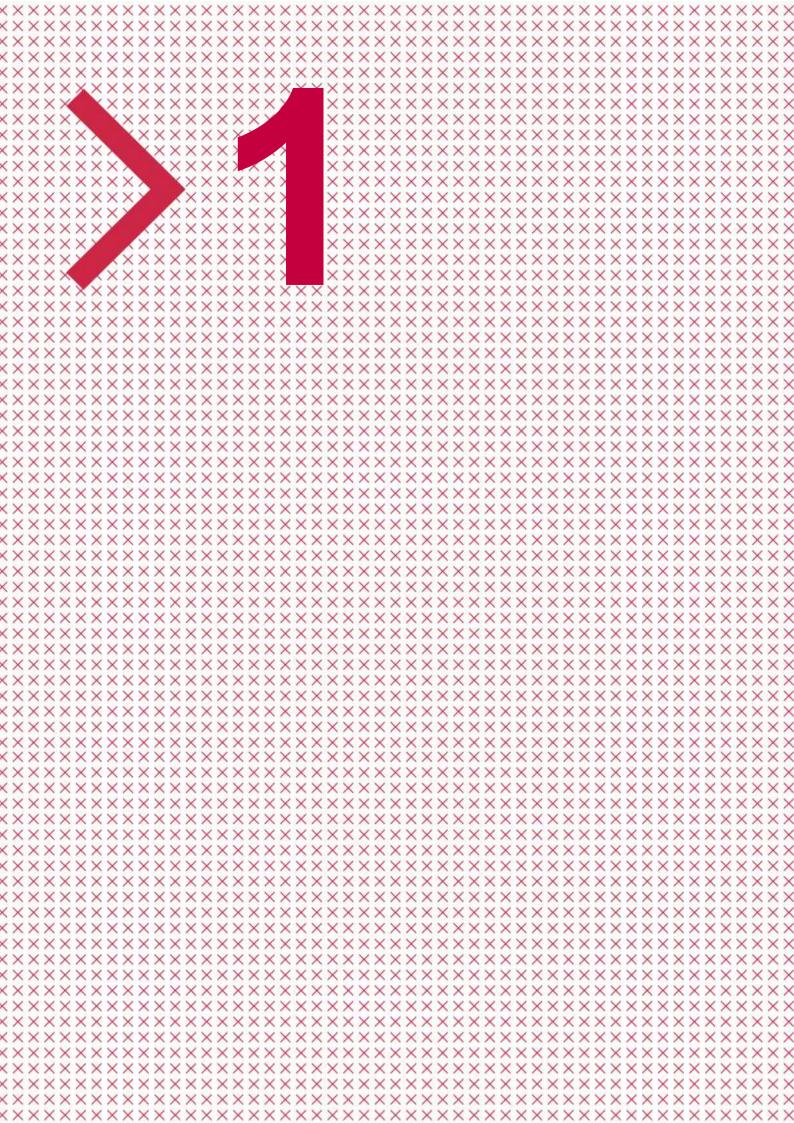
Prevence

- Prevence hazardního hraní u dětí a dospívajících je součástí systému prevence rizikového chování. V platnosti je Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2027.
- Certifikaci odborné způsobilosti v primární prevenci mělo k prosinci 2019 celkem 62 organizací s 94 programy, z nich 80 se věnovalo i problematice HH. Proces certifikací je od května 2019 pozastaven.
- Do Systému evidence preventivních aktivit nahlásilo své aktivity ve školním roce 2022/2023 celkem 2 448 ZŠ a SŠ (46 % všech škol v ČR).
 - Na prevenci nelátkových závislostí (tj. prevenci hraní HH a nadužívání digitálních technologií) bylo zaměřeno 6 % programů.
 - Tématu nelátkových závislostí, včetně hraní HH, bylo věnováno nejvíce času ve vyšších ročnících ZŠ a na SŠ (v průměru 2 vyučovací hodiny).
- Podle studie *Patologičtí hráči v léčbě 2023* byla 54 % hráčů nabídnuta možnost omezení hraní, a to nastavením limitů hry, nabídky využilo 17 % z nich.
- V Rejstříku fyzických osob vyloučených z účasti na hazardních hrách bylo k 31. 12. 2023 zapsáno celkem 198,9 tis. osob, z toho 9,6 tis. na vlastní žádost, ostatní osoby byly zapsány z moci úřední (96,2 tis. osob v úpadku, 62,7 tis. osob pobírajících dávky v hmotné nouzi a 23,9 tis. tzv. společně posuzovaných osob pro dávky).

Léčba

- Míra vstupu hráčů HH do léčby je poměrně nízká, i když kapacita a dostupnost specializované péče v ČR roste. Příčinou jsou mj. bariéry na straně hráčů, zejména strach z přiznání problému a odmítnutí ze strany rodiny.
- Celkem 75 % hráčů ze studie Patologičtí hráči v léčbě 2023 se někdy v životě pokusilo své hraní omezit nebo s hraním přestat bez odborné pomoci. Opakovaně se léčilo 77 % hráčů v léčbě.
 - Hlavními důvody pro vyhledání odborné pomoci byly problémy ve vztazích s blízkými a finanční problémy následované problémy v oblasti duševního zdraví.
- > Služby pro hráče a jejich rodiny jsou v ČR poskytovány v ambulantních adiktologických programech, psychiatrických ambulancích a také v pobytových programech. Rozvíjejí se online poradenské a léčebné intervence. Celkem je kontaktu se službami odhadováno 3–4 tis. osob.
 - Ze Sčítání adiktologických služeb 2023 vyplývá, že hráči jsou jednou z cílových skupin 52 % služeb v ČR. Hráčům nabízejí převážně ambulantní a kontaktně-poradenské služby.
 - Poskytování intervencí hazardním hráčům uvedlo 89 služeb podporovaných v dotačním řízení Úřadu vlády ČR. V kontaktu se službami bylo 3 035 hráčů.
 - V ambulantní a lůžkové psychiatrické péči bylo v r. 2023 celkem 1 198 pacientů s hlavní nebo vedlejší diagnózou patologické hráčství (F63.0), z nich v ambulancích bylo léčeno 887 osob a na lůžkových odděleních 311 osob.
 - Rozvíjí se nabídka pomoci prostřednictvím internetu a telefonu. Od r. 2018 funguje Národní linka pro odvykání hraní (tel. 800 350 000). Linka pomoci pro hráče hazardních her a jejich blízké (777 477 877) funguje od dubna 2024 v non-stop režimu.
 - Specializované oddíly s dobrovolným léčením závislostí, jejichž cílovou skupinou jsou i osoby s hráčskou poruchou, byly v r. 2023 zřízeny v 10 věznicích z celkového

počtu 35. Hraní HH jako primární problém uvedly 2 osoby z celkového počtu 292 osob nově zařazených do terapeutického programu.

Kapitola 1:

Regulace a politika v oblasti hazardních her

1.1 Legislativní rámec

1.1.1 Provozování hazardních her

Základní zákonný rámec pro provozování hazardních her (HH) v ČR poskytuje zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách (ZHH), který upravuje podmínky provozování hazardních her (HH) na území ČR a působnost správních orgánů v oblasti provozování HH. Správními orgány v této oblasti jsou Ministerstvo financí ČR (MF), obecní úřady a orgány Celní správy ČR (CS). Dozor nad provozováním hazardních her vykonává celní správa, dozorujícím orgánem je i ministerstvo financí.

ZHH rozlišuje následující druhy hazardních her:

- > loterie,2
- kurzové sázky (KS),
- totalizátorové hry,³
- bingo,
- technické hry (TH),⁴
- živé hry (ŽH),⁵
- tombola,
- turnaj malého rozsahu.⁶

Na začátku r. 2024 vešla v účinnost novela ZHH (zákon č. 349/2023 Sb., zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů), která upravila řadu ustanovení ZHH. Změny v novele zákona o hazardních hrách se týkají například rozšíření působnosti zákona, nově se internetová hazardní hra považuje za provozovanou v České republice, jestliže je zde dostupná a umožňuje se účast na ní i cizincům. Dále se změny týkají blokace nelegálních internetových hazardních her, povolovacího procesu a koncepce kaucí, informační povinnosti provozovatelů hazardních her, registrace hráčů, uživatelského konta, rejstříku osob vyloučených z účasti na hazardní hře, zavedení prostředku pro zamezení účasti na hazardní hře (tzv. panic button), sebeomezujících opatření nebo tzv. live dealer game.

Informační povinnosti provozovatelů se liší podle typu hazardní hry. Novela zpřesňuje povinnosti provozovatelů technických her směrem k hráčům – v každé herní pozici je povinnost informovat o délce přihlášení do uživatelského konta, o celkové souhrnné výši čistých proher od aktivace konta nebo o nabídce využití a stavu nastavených sebeomezujících opatření. Provozovatelé mají povinnost zobrazit nabídku sebeomezujících opatření a jejich stav po každém přihlášení na 5 sekund. Bez nastavení nebo výslovného odmítnutí sebeomezujících opatření nebude možné se registrovat k hazardní hře.

Další informační povinnosti se týkají nastavení a typu informací v prostoru heren a kasin. Nově by provozovatelé měli být schopni poskytnout informaci o možnosti podání žádosti o zápis do *Rejstříku osob vyloučených z účasti na hazardních hrách* prostřednictvím provozovatele.

Cílem zavedení *Rejstříku fyzických osob vyloučených z účasti na hazardních hrách*⁷ (rejstřík) je zamezení přístupu vyloučených fyzických osob k hazardním hrám a ochrana ohrožených skupin

² Jde zejména o číselné a okamžité loterie (stírací losy).

³ Hazardní hra, u níž je výhra podmíněna uhodnutím sázkové příležitosti, přičemž výše výhry závisí na poměru počtu výherců k celkové výši sázek a předem stanovenému podílu.

⁴ Patří sem hry dříve označované jako videoloterijní terminály (VLT), centrální loterijní systémy (CLS), elektromechanická ruleta (EMR) či elektromechanické kostky, které se hrají v herně či v kasinu.

⁵ Hry hrané u hracích stolů v kasinu, jako jsou karetní hry, ruleta či kostky.

Turnaj v karetní hře vyřazovacího typu, při němž je počet účastníků předem určen. Úhrnný vklad jednoho účastníka nepřevýší 1 000 Kč za 24 hodin.

https://www.mfcr.cz/cs/kontrola-a-regulace/hazardni-hry/rejstrik-vyloucenych-osob-ryo [2024-06-30]

osob před dopady hazardního hraní. Rejstřík byl spuštěn v září 2020. Ověření, zda je osoba registrována v rejstříku, probíhá pouze u těch druhů hazardních her, u kterých je ze zákona povinná registrace a ověření věku a totožnosti osoby či identifikace návštěvníka při vstupu do herních prostor. Omezení účasti na hraní osobám zapsaným v rejstříku se tedy týká heren a kasin, kurzového sázení, totalizátorové hry a všech online hazardních her. Naopak u tomboly, turnajů malého rozsahu, totalizátorových her a loterií, jestliže nejsou provozovány online, provozovatel HH nemá povinnost ověřit zápis osoby v rejstříku, případně zamezit jí v účasti na hazardní hře. Od 1. 1. 2024 jsou rozšířeny možnosti podání žádosti o zápis do rejstříku. Nově tak hráč může učinit i prostřednictvím uživatelského konta a provozovatel internetové hry nebo land-based technické hry mu to musí umožnit. Hráč může být v rejstříku zapsán z moci úřední (např. z důvodu pobírání dávky pomoci v hmotné nouzi, insolvence nebo neplnění vyživovací povinnosti) nebo může být zapsán na vlastní žádost.

Dalším z nově zavedených sebeomezujících opatření je tzv. panic button (od 1. 7. 2024). Jde o nástroj k zamezení účasti na hazardní hře, který musí být viditelný v každé herní pozici a každém herním prostoru a v případě internetové hry po celou dobu přihlášení do uživatelského konta. Při využití tohoto prostředku nesmí provozovatel hráči umožnit vložit do hry jakoukoliv sázku po dobu 48 hodin, současně mu musí nabídnout zápis do rejstříku a bezodkladně informovat ministerstvo financí o použití tohoto prostředku.

Novela zákona přináší také novinku v nabídce hazardních her, tzv. live dealer game, tedy online živou hru, která je přenášena ze studia umístěného v kasinu (v zahraničí je hra označována také jako live casino). Nově nebude internetová živá hra proti krupiérovi provozována proti softwarovému hracímu systému provozovatele, nýbrž proti živému krupiérovi, jehož přenos je vysílán z fyzického studia.

Důležitým prvkem v systému regulace HH je centrální informační systém sběru dat spravovaný MF, jehož primárním cílem je kontrola plnění zákonných povinností provozovateli HH. Systém slouží také kontrolní činnosti správce daně. Výkaznictví je podle ZHH (po jeho novelizaci zákonem č. 527/2020 Sb.) povinné pro provozovatele všech druhů HH s výjimkou tomboly a turnaje malého rozsahu.

Výkaznictví a další podrobnosti byly v rámci probíhajících změn v hazardní legislativě rovněž novelizovány vyhláškami a další prováděcí předpisy jsou do praxe zaváděny postupně.⁹

1.1.2 Zdanění hazardních her

Od 1. 1. 2024 jsou novelou zákona č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her, stanoveny dvě sazby daně z HH:

- sazba ve výši 30 % pro kurzové sázky, totalizátorové hry, bingo, živé hry, tombolu a turnaje malého rozsahu,
- > sazba ve výši 35 % pro loterie a technické hry.

Daňové sazby jsou pro daný typ hry platné jak v land-based provozu, tak v online prostředí. Veškerý výnos daně z hazardních her, které jsou provozovány online, je příjmem státního rozpočtu.

Výnos daně z hazardních her provozovaných land-based se dělí mezi obce a stát. U technických her v poměru 55 : 45 ve prospěch státu, u ostatních her v poměru 65 : 35 ve prospěch obcí. Příjemci výnosu daně z land-based technických her jsou nově i ty obce, které na svém území nemají povolené technické hazardních hry. Počet herních pozic, které jsou provozovány na území obce, je nadále zohledněn, nicméně jeho váha je od r. 2024 výrazně menší.¹⁰

⁸ Podrobnosti upravuje tzv. reportingová vyhláška MF (vyhláška č. 10/2019 Sb., o výkaznictví v hazardních hrách).

⁹ Od 1. 1. 2024 byla vyhláška č. 10/2019 Sb. novelizována vyhláškami č. 466/2023 Sb. a č. 467/2023 Sb.

https://www.mfcr.cz/assets/attachments/2023-11-13 Doporuceni-pro-sestaveni-rozpoctu-obci-na-rok-2024 v03.pdf [2024-05-31]

Výnos daně z hazardních her byl v r. 2023 celkem 18,3 mld. Kč (17,0 mld. v r. 2022). Příjmy do obecních rozpočtů byly 9,5 mld. Kč a do státního rozpočtu 8,8 mld. Kč (Generální finanční ředitelství, 2024) – blíže viz kapitolu Výběr daně z hazardních her, str. 26.

Předmětem daně je od r. 2017 také příjem z nelegálního provozování hazardních her na území ČR, její vyměření je v pravomoci Finanční správy ČR. Od r. 2024 jsou výhry nad 50 000 Kč předmětem daně z příjmu.¹¹

V r. 2023 ČR úspěšně ukončila mezinárodní arbitrážní spor s kyperskými firmami z české skupiny Synot kvůli omezení hazardních her. Firmy se domáhaly kompenzace ve výši 3,6 mld. Kč za zrušení povolení pro provozování videoloterijních terminálů. Původně MF udělovalo licence na terminály až na deset let, ale po rozhodnutích Ústavního soudu začalo povolení rušit, aby vyhovělo obcím, které chtěly regulovat hazard na svém území. Podle firem šlo o nečekanou změnu, která porušila mezinárodní dohody a poškodila jejich investice. Mezinárodní rozhodčí tribunál uznal, že česká úprava nezajišťovala plnou ochranu práv firem, ale zároveň konstatoval, že firmy měly před zrušením povolení přechodné období. Výsledkem bylo zamítnutí všech nároků proti České republice.

1.2 Regulace provozování hazardních her na obecní úrovni

Obce mohou zakázat či omezit provozování technických i živých her prostřednictvím obecně závazné vyhlášky (OZV). V r. 2021 takovou vyhlášku mělo 709 obcí, z nich 444 zcela zakázalo provozování technických her na svém území. S účinností od r. 2022 byla zrušena povinnost obcí zasílat vyhlášky regulující hazardní hraní a MF přestalo od r. 2022 nové vyhlášky evidovat. Nově jsou obecní vyhlášky evidovány ve *Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů*, kterou provozuje ministerstvo vnitra (MV) na stránkách sbirkapp.gov.cz.

Sbírka k 20. 5. 2024 evidovala celkem 447 obecně závazných vyhlášek regulujících hazardní hry na území obcí. Celkem 84 z nich vstoupilo v platnost v období od 1. 1. 2023.

Regulací provozování hazardních her obcemi se v minulosti zabýval Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS).¹² Podle něj mají obce nezpochybnitelné právo regulovat provozování hazardních her na svém území, ale musí současně zvážit, zda jimi zvolená podoba regulace naplňuje princip proporcionality, resp. zda míra omezení je přiměřená konkrétním místním podmínkám, zda nepůsobí diskriminačně a zda nenarušuje hospodářskou soutěž více, než je nezbytné k dosažení jejích cílů.

1.3 Politika a strategie v oblasti hazardního hraní

1.3.1 Národní strategie politiky v oblasti závislostí

Politika v oblasti hazardního hraní je součástí politiky v oblasti závislostí, která od r. 2014 integruje témata legálních a nelegálních návykových látek a nelátkových závislostí. Hlavním strategickým dokumentem politiky v oblasti závislostí je *Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027* (Národní strategie 2019–2027), která byla schválena vládou v květnu 2019. Na strategii navazují akční plány integrující všechna závislostní témata a pokrývající obvykle tříleté období.

https://www.uohs.cz/cs/informacni-centrum/tiskove-zpravy/hospodarska-soutez/3472-informacni-list-k-problematice-protisoutezniho-jednani-organu-verejne-spravy.html [2024-05-31]

¹¹ K novelizaci došlo zákonem č. 349/2023 Sb.

http://www.vlada.cz/cz/ppov/protidrogova-politika/strategie-a-plany/narodni-strategie-prevence-a-snizovani-skod-spoienych-se-zavislostnim-chovanim-2019 2027-173695/ [2024-05-09]

1.3.2 Akční plány

Dne 5. 4. 2023 byl usnesením vlády č. 230 schválen *Akční plán politiky v oblasti závislostí 2023–2025*. ¹⁴ K prioritním oblastem akčního plánu na aktuální tříleté období patří:

- prevence a léčba závislostí,
- regulovaný trh s návykovými látkami,
- > efektivní výběr daní zohledňující rizikovost produktů se závislostním potenciálem,
- prosazování principů vyvážené politiky v oblasti závislostí navazující na priority předsednictví ČR v Radě EU,
- > minimalizace dopadů krize na Ukrajině na situaci v oblasti závislostí v ČR.

Problematika hazardního hraní, resp. jeho regulace se ve větší míře promítá především do prvních tří prioritních témat akčního plánu.

V oblasti prevence a léčby závislostí je cílem:

- adekvátně zajistit síť adiktologických služeb a intervencí zejména pro osoby v riziku závislosti, tedy i pro osoby v riziku vzniku a rozvoje problémů v souvislosti s hazardním hraním:
- prostřednictvím financování preventivně-léčebných opatření a opatření ke snižování škod z výnosu spotřební daně (resp. daně z hazardních her) snížit dopady problémového hraní na jednotlivce i společnost.

V oblasti regulace hazardního hraní (HH) je cílem:

- nastavit ekonomickou a marketingovou regulaci jednotlivých produktů se závislostním potenciálem tak, aby zohledňovala míru jejich škodlivosti a rizikovosti pro společnost – regulace v oblasti HH by tedy měla zohledňovat rizikovost jednotlivých typů HH, včetně zohlednění prostředí, ve kterém jsou hry provozovány (land-based vs. online);
- zanalyzovat a revidovat legislativní rámec s cílem zpřísnění regulace reklamy, marketingu a sponzoringu;
- efektivním vymáháním práva omezit dostupnost produktů se závislostním potenciálem, tedy i hazardních her, a to především nelegálních kamenných provozoven, a omezit nelegální nabídku HH online.

Odpovědnost za tvorbu a naplňování národní politiky ČR v oblasti závislostí nese vláda. Za tímto účelem je vládou zřízena funkce národního koordinátora pro protidrogovou politiku. Koordinačním a poradním orgánem vlády v otázkách politiky v oblasti závislostí je Rada vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí (Rada, příp. RVKPZ).

Problematika HH je rovněž součástí krajských a obecních politik v oblasti závislostí. Strategické dokumenty krajů pro oblast závislostí zahrnují problematiku HH ve všech krajích s výjimkou Středočeského.

1.4 Politické a občanské iniciativy v oblasti hazardního hraní

V červenci 2023 se v Poslanecké sněmovně pod záštitou poslance M. Kohajdy uskutečnil kulatý stůl *Problematika loot boxů a debata o jejich zákonné regulaci.*^{15, 16}

Mediálně byly diskutovány změny sazby daně z hazardních her a změny rozpočtového určení daně z hazardních her, které byly stejně jako snížení limitu pro osvobození příjmů z tombol a hazardních her součástí změn schválených tzv. konsolidačním balíčkem – blíže viz kapitolu Provozování hazardních her, str. 13.

¹⁴ https://vlada.gov.cz/cz/ppov/zavislosti/strategie-a-plany/akcni-plan-politiky-v-oblasti-zavislosti-2023 2025-204260/

¹⁵ https://www.psp.cz/sqw/cms.sqw?z=17787 [2024-05-24]

¹⁶ https://www.psp.cz/sqw/cms.sqw?z=17792 [2024-05-24]

Vláda změny představila pod názvem *Česko ve formě* na tiskové konferenci v květnu 2023.¹⁷ Ministerstvo financí o dopadech zákona informovalo jako o *ozdravém balíčku*. Očekávané dopady jsou vyčísleny v tiskové zprávě z května 2023, aktualizované po podpisu zákona prezidentem republiky v listopadu 2023.¹⁸

V červenci 2023 vznikla *Petice proti zdanění výher hráčů nad 50 tis. Kč.*¹⁹ Některá média o snížení limitu pro osvobození příjmů informovala s emotivními titulky, např. *Hráči pokeru a sázkaři se bouří proti Stanjurovi. Deníček výher si nepovedou.*²⁰

1.5 Rozpočty a financování politiky v oblasti hazardního hraní

Politika v oblasti závislostí je financována ze státního rozpočtu i z rozpočtů krajů a obcí. V účelově určených výdajích z veřejných rozpočtů většinou nejsou rozlišovány jednotlivé oblasti, jako jsou alkohol, tabák, nelegální drogy a hazardní hraní. Podrobnější informace o celkových výdajích na politiku v oblasti závislostí uvádí *Souhrnná zpráva o závislostech v České republice 2023* (Chomynová a kol., 2024b).

Částečně lze sledovat výdaje na oblast hazardního hraní pouze ve výdajích z rozpočtu Úřadu vlády ČR (ÚV ČR).

V l. 2013–2015 vyhlašoval ÚV ČR dotační řízení na podporu projektů v oblasti prevence a léčby problémového hráčství ve výši 3–5 mil. Kč ročně. Od r. 2016 se částka určená na projekty specificky zaměřené na oblast hazardního hraní pohybovala v rozmezí 18–25 mil. Kč ročně a většinu podpořených služeb představovaly služby ambulantní léčby a poradenství. V posledních letech klesá počet podpořených specializovaných služeb zaměřených na oblast HH, zejména z důvodu slučování těchto programů s provozem dalších adiktologických služeb v rámci stejné organizace. Problematika hazardního hraní je součástí také dalších projektů a tyto výdaje nelze odlišit.

V r. 2023 bylo v rámci dotačního řízení ÚV ČR stejně jako v předchozím roce podpořeno 10 specializovaných projektů zaměřených na oblast HH, a to souhrnnou částkou 19,5 mil. Kč (18,7 mil. Kč v r. 2022).

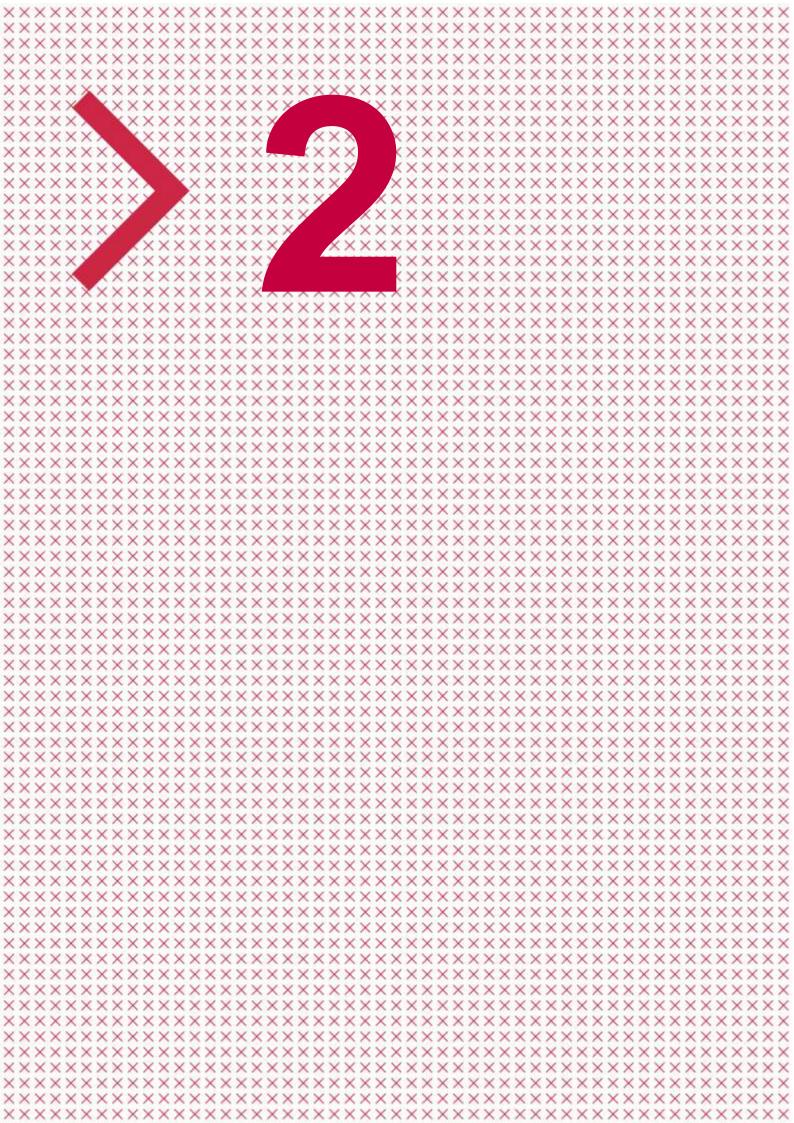
Odhad celkových nákladů na HH je uveden v kapitole Společenské náklady na hazardní hraní, str. 57.

¹⁷ https://vlada.gov.cz/cz/media-centrum/aktualne/vlada-predstavila-ozdravny-plan-pro-verejne-finance-cesko-ve-forme-205388/ [2024-05-24]

¹⁸ https://www.mfcr.cz/cs/ministerstvo/media/ozdravny-balicek [2024-05-24]

¹⁹ https://www.asociaceher.cz/rubriky/nase-aktivity/petice-proti-zdaneni-vyher-hracu-nad-50-000-kc_146.html [2024-05-24]

https://www.denik.cz/ekonomika/zdaneni-hazardu-2023.html [2024-05-24]

Kapitola 2:

Trh s hazardními hrami

2.1 Nabídka hazardního hraní

Nabídka hazardního hraní v ČR je dlouhodobě vysoká. Trendem v posledních letech je snižování počtu provozoven pro land-based hazardní hry a zvyšování objemu finančních prostředků vložených do hazardních her provozovaných online. Celkový objem trhu s hazardními hrami setrvale roste a od r. 2012 se zdvojnásobil.

Dlouhodobě roste také výběr daně z hazardních her. V posledním roce podíl výběru daně z online HH převyšuje podíl výběru z her poskytovaných land-based.

V souvislosti s přijetím zákona o konsolidaci veřejných rozpočtů (viz kapitolu Provozování hazardních her, str. 13), v jehož rámci došlo k změnám v zákoně o hazardních hrách a v zákoně o dani z hazardních her, lze očekávat další změny a ovlivnění dynamiky trhu s hazardními hrami. V souvislosti se změnami rozpočtového určení daní dochází ke změně v nastavení vztahů mezi provozovateli hazardních her a municipalitami, což dále posiluje trend klesajícího počtu land-based provozoven obecně. Nově lze od r. 2024 provozovat živou hru prostřednictvím online přenosu hry proti živému krupiérovi (tzv. Live Dealer Game) a provozovatelé musí aktualizovat své licence podle nových podmínek.

K 1. 1. 2024 mělo povolení provozovat hazardní hry (HH) v ČR 54 společností, z nich 3 společnosti měly sídlo v jiné zemi než v ČR.²¹ Největší počet provozovatelů měl povolení k provozování land-based technických her a land-based živých her. V posledních letech se zvyšuje počet společností s povolením k provozování online TH, online loterií a živých her – tabulka 2-1.

tabulka 2-1: Počet společností s povolením k provozování hazardních her podle typu v l. 2017–2023

Typ povolené hry	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Loterie	9	9	9	8	6	8	7
> z toho land-based	9	8	7	8	6	6	5
> z toho online	2	3	3	3	3	5	5
Kurzové sázky	14	11	10	8	8	9	9
> z toho land-based	13	7	5	6	6	4	4
> z toho online	11	9	8	6	6	8	8
Technické hry	40	45	46	44	41	47	51
> z toho land-based	36	41	42	39	36	37	38
> z toho online	7	7	6	8	13	18	25
Živé hry	39	37	37	36	34	38	39
> z toho land-based	37	35	35	33	30	33	33
> z toho online	3	4	4	5	6	7	7
Bingo	1	1	0	1	1	0	0
> z toho land-based	1	1	0	1	1	0	0
> z toho online	0	0	0	0	0	0	0

Pozn.: data jsou vždy k 1. 1. následujícího roku

Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2024b)

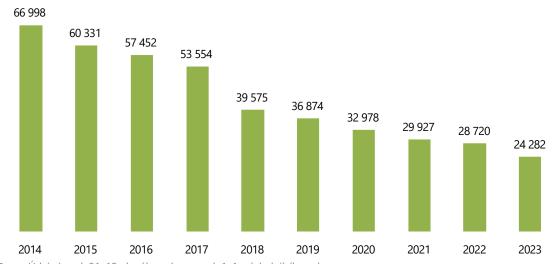
2.1.1 Technické hry

Technické hry (TH) jsou hazardní hry provozované prostřednictvím technického zařízení, jsou obsluhovány hráčem samým. Do této kategorie patří hry dříve označované jako videoloterijní terminály (VLT), centrální loterijní systémy (CLS), elektromechanická ruleta (EMR) či elektromechanické kostky, které se hrají v herně či v kasinu.

²¹ Evona Electronic se sídlem na Slovensku (land-based loterie a kurzové sázky), Kaizen Gaming (online technické hry a online kurzové sázky) a TSG Interactive (online živá hra) se sídlem na Maltě

K 1. 1. 2024 mělo povolení k provozování TH v ČR 51 společností (38 land-based a 25 online) a povoleno bylo celkem 24,3 tis. TH.²² Od r. 2011, kdy bylo v ČR více než 100 tis. povolených TH, jejich počet trvale klesá – graf 2-1.

Pozn.: Údaje jsou k 31. 12. daného roku, resp. k 1. 1. následujícího roku. *Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2024b)*

V ČR bylo k 1. 1. 2024 povoleno 2,5 TH na 1 tis. obyvatel. Nejvyšší počet TH v přepočtu na 1 tis. obyvatel mají Karlovarský a Plzeňský kraj. Nejméně TH je v přepočtu na počet obyvatel aktuálně v Praze – tabulka 2-2. Meziročně se počet technických her v Praze snížil o 69 %, což souvisí s přijatou OZV zakazující technickou hru, jejíž přechodné období končilo na počátku letošníku roku.

tabulka 2-2: Počet povolených technických her k 1. 1. 2024, podle krajů

Kraj	Počet TH	Podíl na celku (%)	Počet TH na 1 000 obyv.
Praha	998	4,1	0,7
Středočeský	3 247	13,4	2,3
Jihočeský	2 020	8,3	3,1
Plzeňský	3 085	12,7	5,1
Karlovarský	1 694	7,0	5,8
Ústecký	2 777	11,4	3,4
Liberecký	1 174	4,8	2,6
Královéhradecký	1 000	4,1	1,8
Pardubický	835	3,4	1,6
Vysočina	492	2,0	1,0
Jihomoravský	3 228	13,3	2,7
Olomoucký	1 525	6,3	2,4
Zlínský	1 025	4,2	1,8
Moravskoslezský	1 182	4,9	1,0
Celkem	24 282	100,0	2,5

Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2024b)

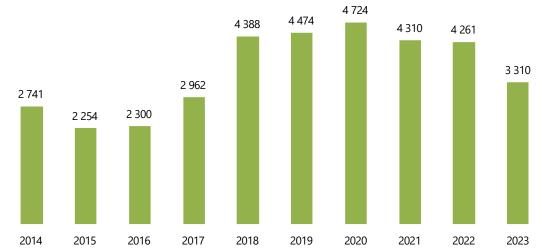
2.1.2 Živé hry

Živé hry (ŽH), někdy označované také jako kasinové hry, jsou hry hrané u hracích stolů v kasinu, např. karetní hry, ruleta či kostky. Při živé hře hraje hráč či více hráčů proti krupiérovi, případně hráči proti sobě u hracích stolů, aniž je předem určen počet sázejících a výše sázky do jedné hry. ŽH mohou být provozovány pouze v kasinech. Do kategorie živé hry nově spadá také internetová živá hra přenášená online ze studia v kasinu (tzv. live dealer game).

²² Údaje po zpracování NMS se mohou mírně lišit od aktuálních údajů zveřejňovaných MF vzhledem k průběžné aktualizaci databáze TH a ŽH a vzhledem k různým postupům při zpracování dat.

K 1. 1. 2024 bylo podle údajů MF povoleno 3,3 tis. ŽH, což je o 1 tis. her méně než v předchozím roce – graf 2-2. Největší počet povolených živých her v přepočtu na 1 tis. obyvatel je v Plzeňském, Jihočeském a Karlovarském kraji – tabulka 2-3.

graf 2-2: Počet povolených živých her v l. 2014–2023

Pozn: Data jsou vždy k 31. 12. daného roku, resp. 1. 1. následujícího roku. Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2024b)

tabulka 2-3: Počet povolených živých her k 1. 1. 2024, podle krajů

Kraj	Počet ŽH	Podíl na celku (%)	Počet ŽH na 1 tis. obyv.
Praha	537	16,2	0,4
Středočeský	308	9,3	0,2
Jihočeský	300	9,1	0,5
Plzeňský	654	19,8	1,1
Karlovarský	134	4,0	0,5
Ústecký	283	8,5	0,3
Liberecký	124	3,7	0,3
Královéhradecký	87	2,6	0,2
Pardubický	96	2,9	0,2
Vysočina	29	0,9	0,1
Jihomoravský	293	8,9	0,2
Olomoucký	228	6,9	0,4
Zlínský	109	3,3	0,2
Moravskoslezský	128	3,9	0,1
Celkem	3 310	100,0	0,3

Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2024b)

2.1.3 Provozovny s technickými a živými hrami

Provozovny s technickými a živými hrami zahrnují herny a kasina. Podle zákona o hazardních hrách (ZHH) musí mít herna minimálně 15 povolených herních pozic TH a kasino s TH minimálně 30 povolených herních pozic TH.

Dostupnost provozoven s TH se v ČR dlouhodobě snižuje. Provozoven s povolenou živou a/nebo technickou hrou bylo k 31. 12. 2023 celkem 707 (834 v r. 2022), v tom 358 kasin a 349 heren (472 a 362 v předchozím roce). Kasina tvoří 51 % všech provozoven s TH a/nebo ŽH. Od r. 2020 je absolutní počet kasin vyšší než počet heren – graf 2-3.

5 964 ■ Kasina 566 4 836 Herny 5 398 4 061 538 4 298 638 3 159 3 423 619 2 540 1 636 1 162 1 007 548 861 834 707 580 532 1 088 483 472 358 582 475 378 362 349 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023

graf 2-3: Počet provozoven s TH a/nebo ŽH v l. 2014–2023

Pozn.: Údaje do r. 2017 nezahrnují provozovny, které měly pouze povolení na VHP od obce. V r. 2018 již takové provozovny neexistovaly a údaje od r. 2018 již zahrnují všechny provozovny s TH a/nebo ŽH. Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2024b)

2.1.4 Kurzové sázky

Kurzové sázení je hra na principu odhadování výsledku události sázkařem, které je podloženo finančním vkladem. Pořadatel sázky zvažuje pravděpodobnost jednotlivých možných výsledků události a podle ní na ně vypisuje příslušné kurzy. Kurzové sázení je realizováno v sázkových kancelářích nebo na internetu. Nejběžnější jsou kurzové sázky na sportovní utkání, následují politické a společenské události, sázet lze před událostí i v jejím průběhu (tzv. live sázky). Live sázky jsou považovány za nejrizikovější formu sázení, a to vzhledem ke snadné dostupnosti a okamžité možnosti sázet prostřednictvím mobilních telefonů na jakoukoliv sportovní událost.

K 1. 1. 2024 mělo povolení provozovat land-based kurzové sázky (KS) 9 společností. Tyto společnosti měly k 18. 3. 2024 (poslední dostupná data) celkem 1 765 sázkových kanceláří (SK) (2 147 k 28. 10. 2022). Nejvíce sázkových kanceláří provozovaly společnosti Evona Electronic (611), Tipsport.net (550) a Fortuna Game (535).

Většina kurzového sázení v současnosti probíhá v online prostředí. Povolení provozovat KS online mělo k 1. 1. 2024 celkem 8 společností (stejně jako v předchozím roce).²³

2.1.5 Loterie

Loterie lze rozdělit na klasické, rychlé a okamžité. Losování klasických loterií probíhá 1–2krát denně, v případě velkých loterií 1–2krát týdně, případně s možností mimořádného slosování. Vzhledem k nižšímu počtu slosování mohou být výhry v klasických loteriích vyšší než v případě dalších dvou skupin. Rychlé loterie se vyznačují extrémně vysokou frekvencí slosování, které probíhá v řádu sekund, případně minut. Podobají se spíše klasickým technickým hrám. Příkladem okamžité loterie jsou stírací losy.

K 1. 1. 2024 mělo povolení provozovat loterie celkem 7 společností (8 k 1. 1. 2023). Celkem 5 z nich mělo povolení pro land-based loterie (4 společnosti pro číselné loterie a 4 pro okamžité loterie) a 5 pro loterie online (všechny pro číselné i okamžité online loterie). V případě online okamžitých loterií jde o pětinásobný nárůst oproti předchozímu roku, kdy měla povolení k provozování jen jedna společnost.

Místa, kde lze losy prodávat, jsou v ČR regulována pouze obecně. Je potřeba splňovat podmínku, že hazardní hry nesmějí být provozovány ve škole a školském zařízení, v zařízení pro volnočasové aktivity dětí a mládeže, v zařízení sociálních služeb, ve zdravotnickém zařízení poskytujícím

-

²³ Kurzové sázky byly provozovány na stránkách iforbet.cz, ifortuna.cz, chance.cz, betano.cz, merkurxtip.cz, sazka.cz, synottip.cz a tipsport.cz.

ambulantní, jednodenní nebo lůžkovou péči, v prostoru sloužícím církvi nebo náboženské společnosti a v zařízení složky integrovaného záchranného systému.

Číselné loterie je možné si vsadit v sázkových kancelářích některých provozovatelů (Tipsport, Chance, Fortuna, Evona Electronic). Číselné loterie provozované Sazkou si bylo možné vsadit na téměř 8 tis. terminálech v trafikách, na pobočkách České pošty, ale i na pokladnách obchodů některých obchodních řetězců. Stírací losy (okamžité loterie) jsou dostupné zejména v trafikách, na poštách, ale i na čerpacích stanicích.

2.1.6 Online hry

Technické hry, živé hry, loterie i kurzové sázky jsou dostupné také na internetu, dostupná jsou online kasina i online sázkové kanceláře.

Povolení na online technické hry mělo na začátku r. 2024 celkem 25 společností (18 v r. 2023), na kurzové sázky 8 společností a na živé hry 7 společností (stejně jako v předchozím roce). Online loterie několika provozovatelů jsou nabízeny na webových stránkách spolu s kurzovými sázkami a technickými hrami.

Z pohledu rizikovosti představují online hry, včetně online loterií, oproti klasickým hrám a loteriím v land-based prostředí vyšší riziko vzniku a rozvoje problémového hraní – jsou dostupné nepřetržitě, umožňují hraní více her současně, nabízejí možnost okamžité hry a sázky a slosování probíhají s vysokou frekvencí.

Online loterie často nabízejí registrační bonus pro nové klienty, a to formou získání peněz či sázky zdarma. Registrační bonus obvykle nevyžaduje vklad peněz na uživatelské konto, je nutné pouze dokončení registrace u vybrané loterijní společnosti, která ověří identitu (a tedy věk), případně umožní nastavení herních limitů. Kromě bonusů při registraci nabízejí online loterie pro hráče např. také věrnostní programy, propagační předměty nebo slevy do vybraných obchodů.

2.2 Reklama a marketing

Novela ZHH rozšířila od 1. 1. 2024 zákaz venkovní reklamy nejen na samotnou budovu a její veřejně přístupné vnitřní části, ale i na její bezprostřední okolí.

Hazardní hry a reklama na ně jsou dostupné na internetu; velké internetové firmy, např. Google nebo Facebook mají pro reklamu na HH stanovena vlastní pravidla.^{24, 25}

Reklama na online HH má často formu sponzorovaných (PR) článků, např. prostřednictvím informačních webů věnovaných mobilním telefonům a technologiím,²⁶ či dokonce zdraví, s přesměrováním na stránky s HH. V reklamě a marketingu hrají významnou roli také sociální sítě a příspěvky influencerů.

Podle ZHH nesmí provozovatelé poskytovat účastníkovi hazardní hry jakékoliv výhody v podobě potravin, nápojů, tabákových výrobků nebo povzbuzujících látek, stejně jako předmětem výhry nesmí být tabákové výrobky, kuřácké pomůcky, bylinné výrobky určené ke kouření, elektronické cigarety nebo alkoholické nápoje.

Provozovatelé HH, zejména provozovatelé HH online, nabízejí hráčům také finanční bonusy.²⁷ Nejčastější jsou tzv. uvítací bonusy (tj. finanční obnos připsaný na uživatelské konto při jeho otevření), dále bonusy za věrnost a za přivedení nového hráče.

²⁴ https://support.google.com/googleplay/android-developer/answer/9877032?hl=cs [2024-05-11]

²⁵ https://www.facebook.com/business/help/345214789920228?id=352746782475779 [2024-05-11]

https://mobilmania.zive.cz/clanky/kde-cerpat-informace-kdyz-si-chcete-zahrat-vonline-casinu-na-mobilu/sc-3-a-1351441/default.aspx [2024-05-27]

²⁷ MF v r. 2017 vydalo stanovisko, ve kterém se vyjadřuje k povaze bonusů, které je možno poskytovat. Ze stanoviska vyplývá, že některé bonusy, např. tzv. sázky bez rizika (sázka je v případě prohry vrácena) nebo tzv. protáčecí bonusy (bonus je nutné opakovaně vsadit do hry), není možné hráčům nabízet – blíže viz https://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/hazardni-hry/zadatele-a-provozovatele/stanoviska/2017/stanovisko-odboru-34-a-odboru-32-k-pravn-29437">https://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/hazardni-hry/zadatele-a-provozovatele/stanoviska/2017/stanovisko-odboru-34-a-odboru-32-k-pravn-29437

Společnosti nabízející KS se zviditelňují také prostřednictvím sponzoringu ve sportu. Nejvyšší české hokejové i fotbalové soutěže nesou jména hazardních společností.

Podle § 5j odst. 3 zákona č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy, musí reklama na HH obsahovat sdělení o zákazu účasti osob mladších 18 let na HH a viditelné a zřetelné varování ve znění: "Ministerstvo financí varuje: Účastí na hazardní hře může vzniknout závislost!". Sdělení a varování před riziky HH na stránkách i v reklamních bannerech bývá uvedeno malým písmem, je těžko čitelné, nezřetelné a snadno přehlédnutelné. Provozovatelé zákonné povinnosti formálně splňují.

Sázkové kanceláře patří podobně jako pivovary k největším a nejviditelnějším oficiálním partnerům hokejové a fotbalové ligy, sportovních utkání, včetně vysokých soutěží, a sponzorům českého národního týmu. V průběhu mistrovství světa v ledním hokeji, které se konalo v Praze a Ostravě v průběhu května 2024, bylo prostřednictvím sázkových kanceláří do sázek vloženo celkem 2 869 mil. Kč, přičemž objem sázek vložených na finálový zápas dosahoval 164 mil. Kč. 28 Průměrná částka na jeden vsazený tiket byla 350 Kč. V průběhu šampionátu probíhala také masivní reklama na sázkové kanceláře (i alkoholické nápoje), a to nejen v rámci sportovní arény, ale i ve veřejnoprávní televizi během komerčních přestávek. Vzhledem k tomu, že šampionát probíhal v průběhu dne, byly reklamě na hazardní hry a alkohol vystaveny bez omezení také děti.²⁹

2.3 Aktivity s prvky hazardních her

Diskutovaným tématem jsou nadále tzv. lootboxy, které jsou součástí řady digitálních (počítačových a mobilních) her. Jde o virtuální balíčky, které si může hráč zakoupit za virtuální měnu (tzv. mikrotransakce), kterou lze získat v průběhu hry nebo nákupem za reálnou měnu. Z těchto balíčků může hráč po otevření na základě náhody získat výhody ve hře (např. lepší zbraně) či vizuální vylepšení (skiny). Lootbox obsahuje náhodný herní obsah, který hráč nezná, dokud jej neotevře.

Přístup k lootboxům se v jednotlivých zemích liší, např. v Nizozemsku a Belgii jsou lootboxy klasifikovány jako hazardní hry,³⁰ což vedlo k jejich de facto zákazu.³¹ Řada herních společností tak musela odstranit možnost jejich nákupu ze svých her, některé hry přestaly být v těchto zemích prodávány. Zákaz nákupu lootboxů se setkal s pozitivním ohlasem mezi hráči, kteří je vnímali jako nespravedlnost, protože výhodu ve hře bylo možno koupit, a nikoliv získat dovedností.³² Z několika studií, do nichž byli zapojeni hráči, kteří nakupují lootboxy v digitálních hrách, vyplynula významná korelace mezi skóre problémového hráčství a výdaji za lootboxy.³³

V r. 2023 se na problematiku lootboxů zaměřilo 20 evropských spotřebitelských organizací ze 17 zemí, včetně české organizace dTest. Upozornily na to, že v r. 2020 generoval prodej lootboxů celosvětově více než 15 mld. USD. Spotřebitelské organizace poukázaly např. na agresivní marketingové praktiky, zavádějící prohlášení o transparentnosti, neprůhledné algoritmy, matoucí virtuální měny nebo klamání spotřebitelů ohledně skutečných (a velmi vysokých) nákladů na hry zdarma (tzv. freemium hry) a cílení lootboxů na děti a dospívající.³⁴

Podrobnější informace o lootboxech a výsledky studie zaměřené na zkušenost dětí/dospívajících s nákupem lootboxů v digitálních hrách jsou uvedeny ve *Zprávě o digitálních závislostech v České republice 2024*.

²⁸ https://www.encyklopediehazardu.cz/rubriky/kurzove-sazeni/cesi-prosazeli-na-zlatem-ms-v-hokeji-2-9-miliardy 902.html [2024-06-19]

https://echo24.cz/a/HMdj5/zpravy-mistrovstvi-sveta-hokej-praha-2024-reklama-ceska-televize-sazky-pastrnak-tipsport-pilsner-pivo-regulace-zakon [2024-06-19]

Lootboxy získané v průběhu hry zdarma takto klasifikovány nebyly.

³¹ https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/652727/IPOL_STU(2020)652727_EN.pdf [2024-05-31]

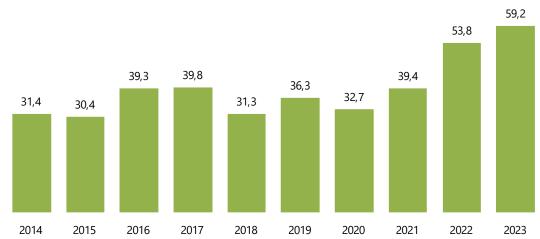
³² https://www.bbc.com/news/newsbeat-49674333 [2023-05-31]

 $^{{\}color{blue} {}^{33}} \; \underline{\text{https://www.plymouth.ac.uk/news/research-shows-links-between-loot-boxes-and-problem-gaming}} \; [2024-05-31]$

³⁴ https://www.dtest.cz/clanek-9535/loot-boxy-problematicke-nahodne-doplnky-k-pocitacovym-hram [2024-05-31]

2.4 Ekonomické ukazatele

Hráči v r. 2023 prohráli v hazardních hrách (HH) v ČR celkem 59,2 mld. Kč, což je o 5,4 mld. Kč (10,0 %) více než v r. 2022 – graf 2-4. Celkem bylo do hry vloženo 873,5 mld. Kč (526,4 mld. Kč v r. 2021 a 759,3 mld. Kč v r. 2022) a na výhrách bylo celkem vyplaceno 814,3 mld. Kč (486,1 mld. Kč v r. 2021 a 705,5 mld. Kč v r. 2022). Ekonomické ukazatele podle jednotlivých typů HH v r. 2023 ukazuje tabulka 2-4.

graf 2-4: Objem trhu s hazardními hrami v ČR v l. 2014–2023, v mld. Kč

Zdroj: Generální finanční ředitelství (2024)

Nejvyšší podíl příjmů ze hry připadl stejně jako v minulých letech na technické hry v prostředí land-based, které tvořily 28,2 % trhu a utržily 16,7 mld. Kč. Druhý největší podíl na trhu připadal na TH online (27,5 % trhu, 16,3 mld. Kč). Kurzové sázky online utržily 12,0 mld. Kč (tvořily 20,2 % trhu), loterie land-based 7,2 mld. Kč (12,2 % trhu) a živé hry land-based 2,9 mld. Kč (4,9 % trhu). Bez rozlišování HH na land-based a online tvořily TH více než polovinu (55,8 %) příjmů provozovatelů ze hry, KS 21,6 %, loterie 17,0 % a živé hry 5,4 % – tabulka 2-4.

tabulka 2-4: Celkový objem peněz vložených, vyplacených na výhrách a prohraných podle typu hry v r. 2023, v mil. Kč

	Vloženo		Vyplaceno		Příjmy ze hry		Výherní
Typ hazardní hry	Podíl			Podíl		Podíl	
	mil. Kč	(%)	mil. Kč	(%)	mil. Kč	(%)	(%)
Loterie celkem	23 664	2,7	13 589	1,7	10 075	17,0	57,4
loterie mimo internet	17 259	2,0	10 023	1,2	7 236	12,2	58,1
loterie na internetu	6 405	0,7	3 565	0,4	2 840	4,8	55,7
Kurzové sázky celkem	131 413	15,0	118 612	14,6	12 801	21,6	90,3
kurzové sázky mimo internet	6 255	0,7	5 408	0,7	847	1,4	86,5
kurzové sázky na internetu	125 158	14,3	113 204	13,9	11 954	20,2	90,4
Totalizátorové hry mimo	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0
internet							
Technické hry celkem	684 786	78,4	651 787	80,0	32 999	55,8	95,2
technické hry mimo internet	266 856	30,6	250 152	30,7	16 704	28,2	93,7
technické hry na internetu	417 929	47,8	401 635	49,3	16 294	27,5	96,1
Živé hry celkem	33 602	3,8	30 301	3,7	3 301	5,6	90,2
živé hry mimo internet	19 605	2,2	16 717	2,1	2 888	4,9	85,3
živé hry na internetu	13 996	1,6	13 584	1,7	412	0,7	97,1
Tomboly	0,239	0,0	0,225	0,0	0,014	0,0	94,1
Turnaje malého rozsahu	0,01	0,0	0,01	0,0	0	0,0	100,0
Land-based celkem	309 976	35,5	282 301	34,7	27 675	46,8	91,1
Online celkem	563 489	64,5	531 989	65,3	31 500	53,2	94,4
Celkem	873 466	100,0	814 291	100,0	59 175	100,0	93,2

Zdroj: Generální finanční ředitelství (2024)

Při pohledu na vývoj podílů jednotlivých typů HH na trhu podle příjmů provozovatelů (prohraných peněz) je patrný dlouhodobý pokles TH land-based a růst podílu TH online a loterií online – graf 2-5.

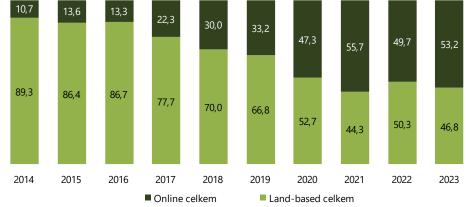
2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 20,3 21,3 23,2 25,5 20,5 20,2 ■ Kurzové sázky on-line 10.6 13.7 13.2 15.5 Kurzové sázky land-based 3,8 3,0 5.6 4.9 3.8 3.1 2.4 1.9 1.9 1.4 Loterie on-line 0.9 2.1 2.7 4.8 4.5 4.1 4.8 ■ Loterie land-based 14,6 17,8 19,2 17,1 15,5 13,8 19,4 17,9 12,7 12,2 ■Živé hry on-line 0,7 0,7 1,1 Živé hry land-based 4,0 4,0 4,9 4,4 3,4 5,3 7,3 6,3 4,2 4,6 ■ Technické hry land-based 64,6 60,2 63,4 56,3 41,2 41,7 27,6 21,5 31.0 28.2 ■ Technické hry on-line 18.7 24.5 24.4 27.5

graf 2-5: Vývoj podílů typů hazardních her na trhu podle příjmů ze hry v l. 2014–2023

Zdroj: Generální finanční ředitelství (2024)

Dlouhodobě narůstá podíl peněz prohraných online. Zatímco v r. 2011 nedosahoval ani 5 %, v r. 2019 byl podíl online trhu již třetinový a v l. 2020–2021 došlo v důsledku pandemie COVID-19 k jeho výraznému zvýšení na 47,3 %, resp. 55,7 %. V r. 2023 tvořil online trh s HH 53,2 % příjmů provozovatelů ze hry a převýšil tak opět podíl příjmů z land-based HH – graf 2-6.

graf 2-6: Vývoj podílu land-based a online hazardních her na trhu podle příjmu provozovatelů v l. 2014–2023, v %

Zdroj: Generální finanční ředitelství (2024)

2.4.1 Výběr daně z hazardních her

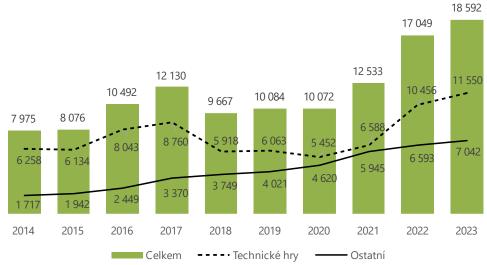
Výběr daně z HH dosáhl v r. 2023 celkem 18,6 mld. Kč, což je o 1,6 mld. Kč více než v předchozím roce (17,0 mld. Kč) – graf 2-7. Zatímco v l. 2018–2020 se inkaso daně z HH pohybovalo kolem 10 mld. Kč ročně, v posledních 2 letech došlo k nárůstu, a to jak v případě výběru daně z TH (11,6 mld. Kč v r. 2023), tak v případě ostatních her (7,0 mld. Kč).

Příjmy do obecních rozpočtů byly 9,5 mld. Kč a do státního rozpočtu 8,8 mld. Kč – tabulka 2-5. Podíl státu na příjmech z daně z hazardních her dlouhodobě rostl až do r. 2021, v r. 2023 byl zaznamenán pokles na 48,2 % – graf 2-8.

Na poklesu příjmů z daně z HH do obecních rozpočtů se podílel pokles trhu s TH v posledních letech, v l. 2020 a 2021 zvýrazněný zákazem provozu heren a kasin v souvislosti s pandemií COVID-19. Na druhou stranu obce měly z daně z TH online stejný podíl jako z TH land-based, což

v důsledku nárůstu trhu s TH online vedlo v posledních 2 letech k nárůstu obecních příjmů – viz také kapitolu Zdanění hazardních her, str. 14.

graf 2-7: Inkaso daně z hazardních her v l. 2014–2023, v mil. Kč

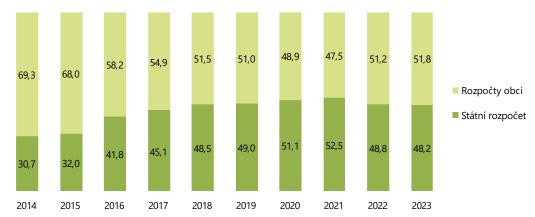
Zdroj: Generální finanční ředitelství (2024)

tabulka 2-5: Inkaso daně z hazardních her do státního rozpočtu a do obecních rozpočtů podle typu hry v l. 2014–2023, v mil. Kč

Daně z hazardních her	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Rozpočty obcí										
>TH	5 015	4 905	5 369	5 645	3 849	3 940	3 540	3 788	6 480	7 377
ostatní HH	512	583	735	1 010	1 125	1 204	1 386	1 738	1 938	2 077
> celkem	5 527	5 488	6 104	6 655	4 974	5 144	4 926	5 526	8 418	9 454
Státní rozpočet	Státní rozpočet									
>TH	1 243	1 230	2 673	3 115	2 069	2 123	1 912	2 036	3 492	3 972
ostatní HH	1 204	1 358	1 715	2 360	2 624	2 817	3 234	4 062	4 529	4 835
> celkem	2 447	2 587	4 388	5 475	4 693	4 940	5 146	6 098	8 021	8 807
Veřejné rozpočty celkem										
>TH	6 258	6 134	8 043	8 760	5 918	6 063	5 452	5 824	9 972	11 349
> ostatní HH	1 716	1 941	2 450	3 370	3 749	4 021	4 619	5 800	6 467	6 912
> celkem	7 975	8 076	10 492	12 130	9 667	10 084	10 072	11 624	16 439	18 261

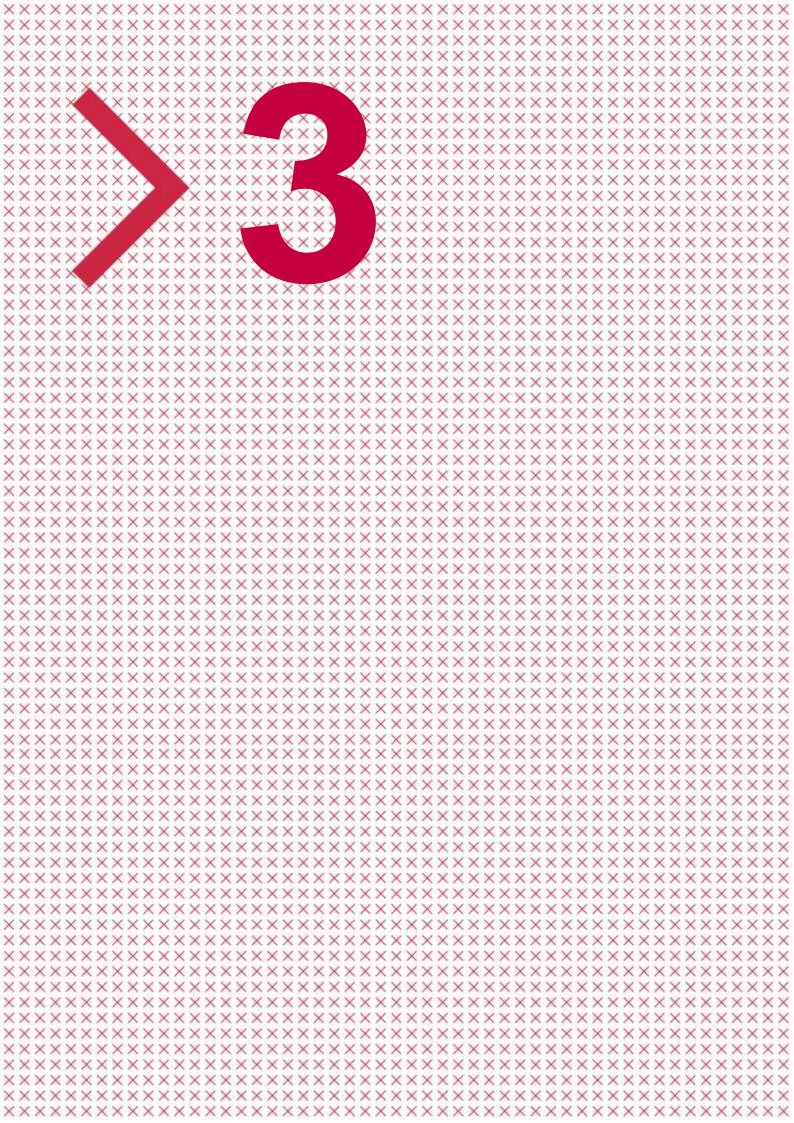
Zdroj: Generální finanční ředitelství (2024)

graf 2-8: Podíl státního rozpočtu a obecních rozpočtů na celkových příjmech veřejných rozpočtů ze zdanění HH v l. 2014–2023, v %

Zdroj: Generální finanční ředitelství (2024)

Od r. 2017 je v ČR předmětem daně rovněž odhalené nelegální provozování HH. Odhad roční hodnoty nelegálního trhu s hazardními hrami dosahuje podle Institutu pro regulaci hazardu (IPRH) až 6,6 mld. Kč a ztráta na daních obcí a státu tak dosahuje až 2,1 mld. Kč ročně (Kozák a kol., 2023).

Kapitola 3:

Míra a vzorce hraní hazardních her mezi dětmi a dospívajícími

3.1 Přehled situace a studií mezi dětmi a dospívajícími

Zkušenosti s hraním hazardních her, resp. hraním her o peníze v populaci dospívajících mapuje ve čtyřletých intervalech *Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD)*, která obsahuje podrobný modul zaměřený na hazardní hraní. Do dotazníku jsou od r. 2015 zahrnuty také dvě screeningové škály umožňující odhady výskytu problémového hráčství ve školní populaci, škála *Lie/bet* (Johnson a kol., 1997) a škála *CSPG (Consumption Screen for Problem Gambling)* (Rockloff, 2012). Sběr dat další vlny studie ESPAD probíhá v r. 2024.

Ve spolupráci s Univerzitou Palackého v Olomouci (UPOL) zařazuje NMS vybrané otázky modulu hraní ze studie ESPAD také do tematických reprezentativních národních studií zaměřených na rizikové chování dospívajících realizovaných Katedrou psychologie FF UPOL. Poslední vlna studie byla provedena ve školním roce 2021/2022 se zaměřením na chování dospívajících na internetu, hodnoty adolescentů a rizikové chování.

Výsledky týkající se hraní na automatech a kurzového sázení jsou dostupné také z každoroční školní dotazníkové studie na vybraných pražských základních a středních školách, zaměřené na věkovou skupinu 11–21 let. V r. 2023 byla realizována studie obdobného rozsahu také v Ústeckém kraji.

3.2 Studie na národní úrovni

3.2.1 Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD)

Poslední dostupné výsledky *Evropské školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD)*, mapující v pravidelných 4letých intervalech výskyt užívání návykových látek a dalších forem rizikového chování mezi 16letými studenty, jsou za r. 2019.³⁵

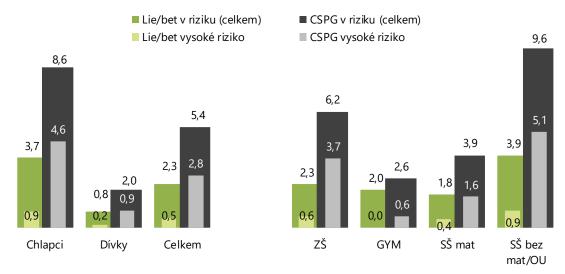
Hraní her o peníze v posledních 12 měsících uvedlo celkem 10,5 % dotázaných studentů (16,5 % chlapců a 4,4 % dívek), nejčastěji strávili hraním HH méně než půl hodiny denně.

Dlouhodobě se ukazuje, že velká část studentů nepovažuje karty, kostky a loterie za hazardní hry. Při započítání všech typů HH dosahovala prevalence hraní HH v posledních 12 měsících 20,8 % (24,4 % chlapců a 17,0 % dívek), celkem 14,6 % hrálo HH mimo internet (offline) a 13,0 % na internetu. Hraní všech typů HH uváděli častěji chlapci, výjimkou byly loterie a stírací losy v prostředí land-based, ty uváděly častěji dívky.

V riziku rozvoje problémového hraní se podle škály *Lie/bet* nacházela 2,3 % 16letých (3,7 % chlapců a 0,8 % dívek), z toho ve vysokém riziku 0,5 % studentů (0,9 % chlapců a 0,2 % dívek). Podle škály *CSPG* bylo podle ESPAD v riziku problémového hraní celkem 5,4 % studentů (8,6 % chlapců a 2,0 % dívek), v tom 2,8 % studentů spadalo do kategorie vysokého rizika – graf 3-1.

³⁵ Studii realizovalo NMS ve spolupráci s NUDZ a agenturou FOCUS. Do české části studie se zapojilo 2 778 respondentů. Sběr dat proběhl v březnu až červnu 2019 na 255 vybraných základních a středních školách v celé ČR, cílovou skupinou byli studenti narození v r. 2003, tedy žáci 9. tříd základních škol a studenti 1. ročníků středních škol všech typů, včetně odpovídajících ročníků víceletých gymnázií.

graf 3-1: Výskyt problémového hraní podle škály Lie/bet a CSPG mezi 15–16 letými studenty – studie ESPAD 2019, v %

Zdroj: Chomynová a kol. (2020)

3.2.2 Studie UPOL mezi českými adolescenty

Katedra psychologie Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci realizovala ve školním roce 2021/2022 mezi žáky SŠ ve věku 15–19 let studii zaměřenou na chování dospívajících na internetu, hodnoty adolescentů a různé formy rizikového chování (Banárová a kol., 2022).³⁶ Ve spolupráci s realizátory studie byla do dotazníku zařazena sada otázek věnovaných hraní HH vycházejících ze studie *ESPAD*.

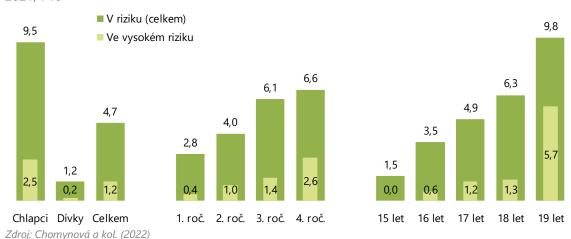
Podle studie *UPOL 2021* mělo zkušenost s hraním hazardních her v posledních 12 měsících, a to jak na internetu, tak mimo internet, celkem 30,0 % studentů SŠ (38,0 % chlapců a 23,9 % dívek), po vyloučení loterií 18,0 % dotázaných (29,9 % chlapců a 8,8 % dívek).

Hraní všech typů HH uváděli několinásobně častěji chlapci, výjimkou byly pouze loterie a stírací losy, s nimiž měli chlapci a dívky zkušenosti ve stejné míře. Účast na jednotlivých HH je vyrovnaná napříč ročníky SŠ, výjimku tvořilo pouze kurzové sázení, a to jak mimo internet (1,9 % v 1. ročníku vs. 5,0 % v 4. ročníku), tak na internetu (3,7 % v 1. ročníku vs. 13,7 % v 4. ročníku SŠ).

V riziku rozvoje problémového hraní se podle škály Lie/bet nacházelo 4,7 % 15–19letých (9,5 % chlapců a 1,2 % dívek), z toho ve vysokém riziku 1,2 % studentů (2,5 % chlapců a 0,2 % dívek). Riziko rozvoje problémového hraní roste s věkem a ročníkem studované školy – graf 3-2.

32

³⁶ Sběr dat probíhal od října 2021 do března 2022. Studie se zúčastnilo 22 náhodně vybraných SŠ (11 gymnázií a 10 SOŠ) z 11 krajů ČR. Celkem bylo sesbíráno 1 920 validních dotazníků. Administrace probíhala během vyučovacích hodin formou skupinového zadání metodou "tužka a papír" (PAPI) a pro část respondentů i online metodou.

graf 3-2: Výskyt problémového hraní podle škály Lie/bet mezi 15–19letými studenty – studie UPOL 2021, v %

3.3 Regionální studie

3.3.1 Průzkum mezi žáky základních a středních škol v Praze

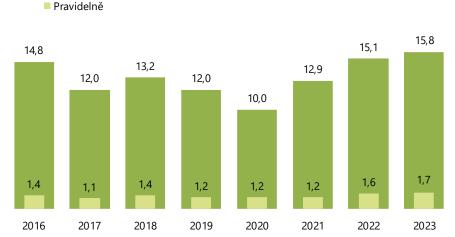
V listopadu až prosinci 2023 realizovalo Centrum sociálních služeb Praha (Pražské centrum primární prevence) další vlnu každoročního průzkumu zaměřeného na rizikové chování žáků 2. stupně ZŠ a SŠ v Praze³⁷ (Centrum sociálních služeb Praha, 2024).

Z oblasti hazardního hraní je dlouhodobě v jedné kategorii sledováno hraní na výherních automatech a kurzové sázení (včetně sázení na internetu). Hraní HH v posledních 12 měsících uvedlo celkem 15,8 % žáků a studentů (21,7 % chlapců a 9,7 % dívek), opakovaně, tj. několikrát za rok, hrálo 5,5 % (5,4 % v r. 2022 a 4,6 % v r. 2021). Pravidelně, tj. skoro každý týden, téměř denně nebo denně, hrálo 1,7 % dotázaných, přibližně 10krát častěji chlapci než dívky (3,1 % vs. 0,3 %). Mezi l. 2016–2020 byl zaznamenán pokles prevalence HH mezi žáky a studenty pražských škol (z 14,8 % v r. 2016 na 10,0 % v r. 2020). Naopak v posledních třech letech dochází opět k postupnému nárůstu míry hraní HH u žáků a studentů, a to dokonce na hodnoty nepatrně vyšší než v r. 2016. Prevalence pravidelného hraní zůstává dlouhodobě přibližně na stejné úrovni (1,1–1,7 %) – graf 3-3.

³⁷ Výzkumný soubor tvořilo 10 097 respondentů ve věku 11–21 let, z toho 51,2 % tvořili chlapci a 48,8 % dívky. Šetření probíhalo stejně jako v předchozích letech prostřednictvím online dotazníku (CAWI) v průběhu vyučování.

Alespon jednou

graf 3-3: Trendy v prevalenci hraní HH v posledních 12 měsících mezi žáky a studenty pražských ZŠ a SŠ v l. 2016–2023, v %

Pozn.: Alespoň jednou odpovídá nejméně jednomu hraní HH v posledních 12 měsících, kategorie pravidelně zahrnuje užívání s frekvencí od téměř každý týden až po (téměř) každý den. Zdroj: Centrum sociálních služeb Praha (2024), Petrenko a Líbal (2024)

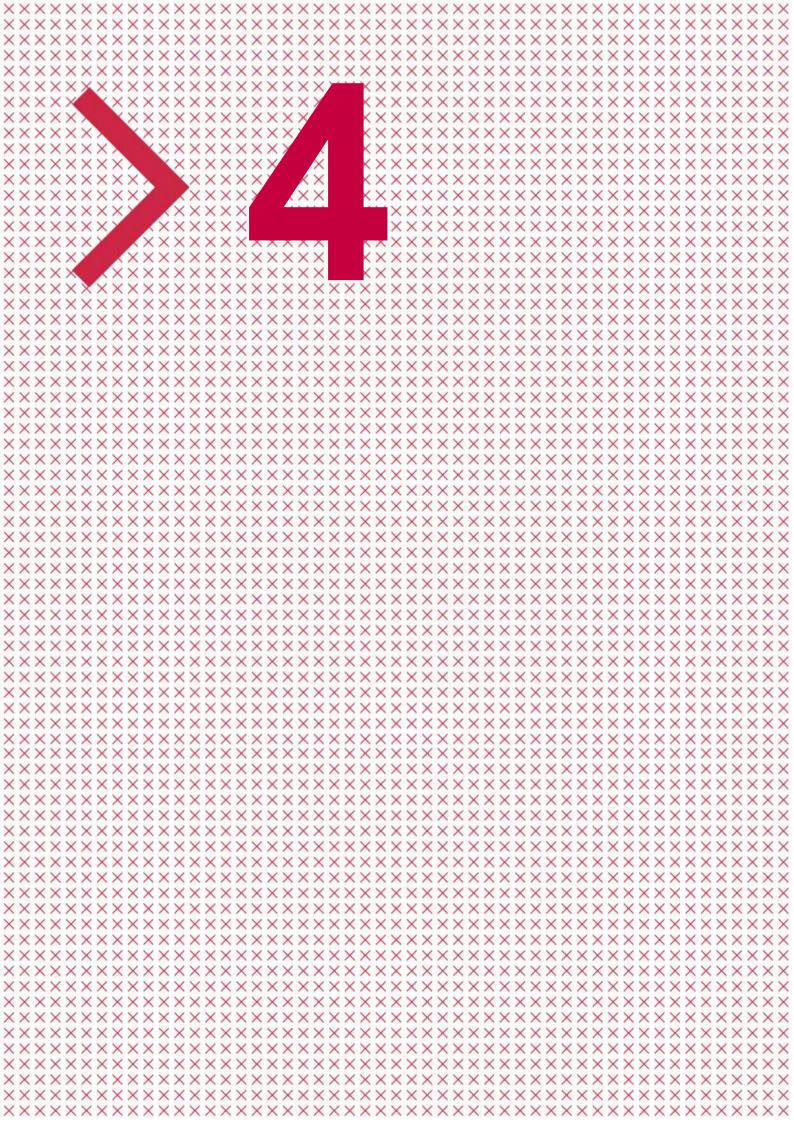
3.3.2 Průzkum mezi žáky základních a středních škol v Ústeckém kraji

V květnu až červnu 2023 realizovala výzkumná společnost Anreva Solution ve spolupráci s Ústeckým krajem studii zaměřenou na duševní zdraví, wellbeing a rizikové chování žáků 2. stupně ZŠ a studentů SŠ v Ústeckém kraji³⁸ (Anreva Solution, 2023).

Zkušenosti s hazardním hraním byly sledovány v jedné kategorii, která zahrnovala hraní na výherních automatech a sázení v sázkových kancelářích a online (obdobně jako ve studii mezi žáky ZŠ a SŠ v Praze). Hraní HH v posledních 12 měsících uvedlo celkem 16,8 % dospívajících, opakovaně, tj. několikrát za rok, hrálo 6,0 % a pravidelně, tj. skoro každý týden, téměř denně nebo denně, hrálo 1,8 % dotázaných. Z výsledků studie vyplývá, že zkušenosti s HH uváděli dospívající jak v Ústeckém kraji, tak v Praze přibližně stejně často (15,8 %, resp. 5,5 %, resp. 1,7 %).

-

³⁸ Výzkumný soubor tvořilo 20 968 respondentů ve věku 11–19 let, z toho 51,1 % tvořili chlapci a 49,9 % dívky. Šetření probíhalo prostřednictvím online dotazníku (CAWI) v průběhu vyučování.

Kapitola 4:

Míra a vzorce hraní hazardních her v dospělé populaci

4.1 Přehled situace a studií mezi dospělými

V r. 2023 realizovalo NMS celopopulační studii *Národní výzkum užívání návykových látek (Národní výzkum)* na náhodně vybraném reprezentativním vzorku dospělé populace ČR, která navázala na předchozí vlnu studie z r. 2020. Každoročně jsou k dispozici výsledky týkající se zkušeností s hazardním hraním v obecné populaci ze dvou omnibusových šetření *Prevalence užívání drog v populaci ČR* a *Výzkum názorů a postojů občanů k problematice zdravotnictví a zdravého způsobu života (Výzkum občanů)*.

Různé typy hazardních her představují různé riziko rozvoje problémového hráčství. Míru rizika ovlivňují mimo jiné strukturní a situační charakteristiky her, např. výše a proměnlivost sázek, struktura a pravděpodobnost výher, výše jackpotu, rychlost hry, přítomnost tzv. těsných proher, zvukové a barevné efekty. Z pohledu strukturních charakteristik patří mezi nejrizikovější technické hry, kurzové sázky, především tzv. online live sázky, a živé hry v kasinu (Parke a Griffiths, 2007; Griffiths, 2009; Mravčík a kol., 2020).

Problémové hraní je charakterizováno ztrátou kontroly nad hraním, která se projevuje vysokou intenzitou hraní (množstvím času stráveného hrou), epizodickým charakterem hraní a vysokými finančními částkami vloženými do hraní s následnými negativními dopady na hráče a jeho okolí. Klinicky diagnostikovaná porucha kontroly hráčského chování se označuje jako patologické hráčství (dg. F63.0) v MKN-10 (WHO a ÚZIS ČR, 2008) nebo hráčská porucha v DSM-5 (American Psychiatric Association, 2013).

Odhady výskytu problémového hraní v ČR z celopopulačních studií jsou prováděny od r. 2012. Aktuální odhady problémového hraní poskytuje *Národní výzkum 2023*, který doplňují odhady z každoročně realizované omnibusové studie *Výzkum občanů*. Součástí dotazníku *Výzkumu občanů* je screeningová škála *Lie/bet* (Johnson a kol., 1997),³⁹ zatímco *Národní výzkum* kromě nástroje *Lie/bet* sleduje výskyt problémů souvisejících s hazardním hraním také prostřednictvím škály *PGSI* (*Problem Gambling Severity Index*) (Holtgraves, 2009; Currie a kol., 2010; Currie a kol., 2013).⁴⁰

Odhady počtu osob v riziku problémového hraní jsou k dispozici také z průzkumu *Lékaři ČR* realizovaného ve dvouletých intervalech (naposledy v r. 2022). Ve dvouletých intervalech je realizována také studie na reprezentativním vzorku osob ve výkonu trestu odnětí svobody, poslední vlna studie proběhla v r. 2022.

Škála Lie/bet sestává ze dvou otázek: (1) Musel/a jste někdy lhát lidem, kteří jsou pro vás důležití, o tom, jak moc hrajete?, (2) Cítil/a jste někdy potřebu hrát za více a více peněz?. Možné odpovědi na obě otázky jsou "ano" (1 bod) a "ne" (0 bodů), výsledné skóre vzniklé součtem bodů tak může nabývat hodnoty 0–2, přičemž alespoň 1 pozitivní odpověď indikuje riziko problémového hráčství – 1 bod odpovídá kategorii mírného rizika, 2 body naznačují vysoké riziko problémů v souvislosti s hazardním hraním.

⁴⁰ Škála PGSI se skládá z 9 otázek: (1) Vsadil/a jste někdy více peněz, než jste si mohl/a dovolit prohrát?, (2) Potřeboval/a jste hrát se stále větším obnosem peněz, abyste dosáhl/a požadovaného vzrušení?, (3) Vrátil/a jste se hned druhý den, abyste vyhrál/a zpět prohrané peníze?, (4) Měl/a jste pocit, že by vám hraní mohlo způsobovat problémy?, (5) Způsobilo vám hraní nějaké zdravotní problémy, včetně stresu nebo úzkosti?, (6) Kritizovali někdy jiní lidé vaše hraní, nebo vám říkali, že máte s hraním problém, ať už to byla podle vás pravda nebo ne?, (7) Způsobilo vám nebo vaší rodině hraní nějaké finanční problémy?, (8) Cítil/a jste někdy vinu nad tím, že hrajete, nebo nad tím, jaké má vaše hraní následky?, (9) Půjčil/a jste si peníze na hru nebo jste prodal/a nějaký majetek, abyste získal/a peníze na hru?. Respondenti odpovídali na škále 0 = nikdy až 3 = téměř vždy. Výsledné PGSI skóre, které je součtem uvedených odpovědí, nabývá hodnot 0–27, kdy 0 bodů značí žádný problém v souvislosti s hraním HH, 1–2 body odpovídají nízkému riziku v souvislosti s hraním HH, 3–7 bodů střednímu riziku s výskytem určitých negativních dopadů hraní a 8 a více bodů značí vysoké riziko v souvislosti s hraním, tedy riziko hráčské poruchy s negativními dopady a ztrátu kontroly (Maitland a Adams, 2007).

4.2 Reprezentativní výzkumy v obecné populaci ČR

4.2.1 Národní výzkum užívání návykových látek

Národní výzkum užívání návykových látek realizuje NMS ve spolupráci s agenturou MindBridge Consulting v pravidelných 3–4letých intervalech na reprezentativním vzorku populace starší 15 let. Poslední vlna studie byla provedena v r. 2023 a měla dvě samostatné části – face-to-face (F2F) dotazování v náhodně vybraných domácnostech a online dotazování na reprezentativním vzorku internetové populace (MindBridge Consulting, 2023). Obě části studie probíhaly paralelně od poloviny dubna do konce července 2023, F2F dotazování bylo prodlouženo do poloviny srpna 2023.

4.2.1.1 Národní výzkum 2023 – face-to-face dotazování (F2F)

Podle *Národního výzkumu 2023 (F2F)*⁴¹ hrálo hazardní hry (HH) někdy v životě celkem 56,5 % dospělé populace ve věku 15+ let (63,7 % mužů a 49,5 % žen), nejčastěji loterie (49,1 %). Po vyloučení loterií hrálo HH 28,8 % respondentů (44,3 % mužů a 13,9 % žen). Online hraní HH včetně loterií uvedlo 12,6 % populace (19,8 % mužů a 5,7 % žen).

V posledních 12 měsících hrálo některou HH celkem 28,1 % dospělých (36,0 % mužů a 20,6 % žen). V prostředí kamenných provozoven šlo nejčastěji o loterie (22,0 %), kurzové a live sázky (6,3 %, resp. 4,3 %), současně tyto hry převládaly i v online prostředí (shodně přibližně 4 % respondentů). Prevalence hraní HH v posledních 12 měsících po vyloučení loterií dosahovala 11,9 % (21,0 % mužů a 3,1 % žen).

Muži uváděli významně vyšší zkušenosti s hraním všech typů her, a to jak v kamenných provozovnách, tak v online prostředí. Výjimkou tvořily pouze klasické číselné loterie. Naopak nejvýraznější rozdíly byly mezi muži a ženami v kurzovém sázení v sázkových kancelářích a v hraní jiných technických her v hernách a kasinech. Mladí dospělí (ve věku 15–34 let) měli v posledních 12 měsících mnohem častější zkušenosti s většinou HH než obecná populace 15+ let (s výjimkou číselných a okamžitých loterií), v případě online HH byl podíl hráčů mezi nimi téměř dvojnásobný – tabulka 4-1.

V posledních 30 dnech hrálo některou z hazardních her 15,1 % dospělých (20,0 % mužů a 10,4 % žen), po vyloučení loterií to bylo 6,2 % (11,5 % mužů a 1,0 % žen). Přibližně desetina respondentů uváděla účast na loteriích (11,0 %), zatímco prevalence hraní ostatních HH se pohybovala v rozmezí 0–3 %.

Podle škály *Lie/bet* se v kategorii rizika (tj. získali alespoň 1 bod na uvedené škále) nacházela celkem 3,0 % dospělých ve věku 15+ let (5,3 % mužů a 0,8 % žen), v tom 1,5 % (2,5 %, resp. 0,5 %) respondentů spadalo do kategorie nízkého rizika a shodně 1,5 % (2,8 %, resp. 0,3 %) spadalo do kategorie vysokého rizika.

Vyšší frekvenci hraní uváděli respondenti u většiny her v online prostředí (s výjimkou loterií). Denně nebo téměř denně hráli nejčastěji ti, kdo se účastnili technických her typu automaty (13,1 %), živých her (12,8 %) a kurzového sázení (9,5 %). Naopak nejnižší frekvenci hraní HH uváděli respondenti v případě hraní živých her v kasinech – téměř dvě třetiny hráčů je hrály jednou měsíčně nebo méně často (62,0 %). Online hraním HH trávili dospělí také více času – 6,0 % uvádělo hraní HH v délce 3 nebo více hodin denně, oproti pouze 3,1 % v kamenných provozovnách.

⁴¹ Osloveno bylo celkem 6 620 náhodně vybraných domácností v celé ČR, konečný výběrový soubor tvořilo 3 850 osob. (1 884 mužů, 48,9 %). Míra respondence F2F části byla 58,2 %. Sběr dat probíhal metodami PAPI (Pen and Paper Interviewing) a CAPI (Computer Assisted Personal Interviewing). Data byla vážena s ohledem na pohlaví a věk.

tabulka 4-1: Prevalence hraní hazardních her v obecné populaci starší 15 let v posledních 12 měsících – Národní výzkum 2023 (F2F), v %

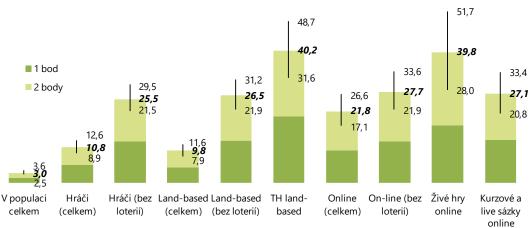
	Poh	laví	Celkem	Mladí dospělí
Hazardní hra nebo skupina hazardních her	Muži	Ženy	15+ let	15–34 let
	(n=1 884)	(n=1 966)	(N=3 850)	(n=992)
Land-based				
TH typu automaty	5,4	1,0	3,1	4,8
Jiné TH (EMR, el. karetní stůl nebo kostky)	2,4	0,2	1,2	2,2
Kurzové sázky	11,7	1,2	6,3	7,8
Live sázky	7,9	0,9	4,3	6,5
Živé hry v kasinu	2,1	0,5	1,3	1,8
Loterie, stírací losy	25,1	19,1	22,0	18,3
On-line				
TH	2,8	0,7	1,7	3,2
Kurzové sázky	7,9	0,9	4,3	8,0
Live sázky	6,8	1,0	3,9	6,7
Živé hry	2,9	0,6	1,7	3,5
Loterie	6,0	2,1	4,0	4,8
Celkem				
HH land-based celkem	31,2	19,9	25,4	23,7
HH land-based bez loterií	15,8	2,4	9,0	12,3
HH on-line celkem	12,3	2,8	7,4	12,3
HH on-line bez loterií	10,1	1,7	5,8	11,0
HH celkem	36,0	20,6	28,1	28,3
HH celkem bez loterií	21,0	3,1	11,9	17,4

Zdroj: Dvořáková a Chomynová (2024)

Mezi hráči HH v posledních 12 měsících bylo v riziku vzniku problémového hráčství podle škály *Lie/bet* odhadem 10,8 % hráčů, z toho 5,5 % v kategorii vysokého rizika. Po dalším zúžení odhadu pouze na ty, kteří v posledních 12 měsících hráli jinou hru než číselné a okamžité loterie, bylo v riziku vzniku problémového hráčství 25,5 % hráčů, z toho 13,0 % v kategorii vysokého rizika. Nejvyšší podíl hráčů v riziku celkem i podíl hráčů ve vysokém riziku se nacházel ve věkové skupině 15–24 let.

Podíl osob v riziku byl v r. 2023 více než dvakrát vyšší u online hráčů (21,8 %) než u hráčů land-based hazardních her (9,8 %). K nejrizikovějším hrám podle podílu hráčů v riziku patřily TH land-based (40,2 %), online živé hry (39,8 %) a online kurzové a live sázky (27,1 %) – graf 4-1.

graf 4-1: Výsledky screeningové škály Lie/bet v obecné populaci starší 15 let a mezi hráči hazardních her v posledních 12 měsících podle typu hazardní hry – Národní výzkum (F2F dotazování) 2023, v %

Pozn.: Kurzívou tučně je označena střední hodnota podílu osob celkem v riziku (1 a více bodů na škále Lie/bet), svislá čára označuje 95% interval spolehlivosti pro odhad problémového hraní.

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a MindBridge Consulting (2024)

Výsledky screeningové škály *PGSI* (*Problem Gambling Severity Index*) naznačují, že v kategorii rizika v souvislosti s hraním HH se nacházelo celkem 5,8 % populace ve věku 15+ (10,2 % mužů a 1,7 % žen), v tom 1,8 % respondentů spadalo do kategorie nízkého rizika, 2,1 % do kategorie středního rizika a 1,9 % spadalo do kategorie vysokého rizika v souvislosti s hraním HH. Ve srovnání s předchozí vlnou studie z r. 2020 došlo podle obou škál k mírnému nárůstu odhadu podílu osob v riziku problémového hráčství v obecné populaci 15+ let (z 2,4 % na 3,0 % podle Lie/bet, resp. ze 4,5 % na 5,8 % podle PGSI).

Podrobnější informace o realizaci studie a výsledky *Národního výzkumu 2023* jsou uvedeny v publikaci Zaostřeno 1/2024. Odhady absolutního počtu osob v riziku problémového hraní na základě použitých screeningových škál jsou uvedeny v kapitole Srovnání studií provedených v letech 2014–2023, str. 44.

4.2.1.2 Národní výzkum 2023 – online dotazování (CAWI)

V rámci online části studie *Národní výzkum 2023*⁴² uvedlo zkušenost s hraním HH někdy v životě 81,0 % dotázaných (84,3 % mužů a 77,8 % žen), nejvíce s loteriemi (73,4 %). Po vyloučení loterií hrálo některou z HH v prostředí land-based celkem 49,2 % respondentů (62,7 % mužů a 36,3 % žen), některou z HH online 36,7 % (46,9 % mužů a 26,9 % žen).

V posledních 12 měsících hrálo HH 58,5 % dospělých (63,6 % mužů a 53,6 % žen), po vyloučení loterií 22,2 % (32,2 % mužů a 12,7 % žen). Nejčastěji uváděnou HH byly loterie, a to jak land-based (48,7 %), tak online (17,7 %), přibližně 12–13 % dospělých mělo zkušenosti se sázením – 12,9 % s kurzovými sázkami online a shodně 11,8 % s live sázkami na internetu a KS v sázkových kancelářích – tabulka 4-2.

Nejvyšší míru hraní HH celkem (mimo loterie) uváděli respondenti ve věku 25–34 let, přičemž nejvíce zkušeností s většinou HH měla rovněž tato věkové kategorie, s výjimkou live sázek land-based a živých her online, ty nejčastěji uváděli respondenti ve věkové skupině 35–44 let, a loterií land-based, s nimiž měli nejčastěji zkušenosti dospělí ve věku 45–54 let.

V posledních 30 dnech hrála nějakou HH téměř třetina respondentů (32,5 %), po vyloučení loterií 13,2 % a hry online 16,2 %. Po loteriích (22,9 % land-based, 9,2 % online) byly nejčastěji uváděny kurzové sázky (7,6 %) a live sázky online (6,9 %) a KS land-based (5,6 %).

Ve srovnání s F2F částí *Národního výzkumu 2023* uvádělo hraní HH v online dotazování výrazně více dospělých, a to ve všech třech časových horizontech (v životě, v posledních 12 měsících i v posledních 30 dnech). Zkušenost s hraním HH v kamenných provozovnách v posledních 12 měsících měl v online dotazování přibližně 2krát větší podíl respondentů (53,0 % CAWI vs. 25,4 % F2F v případě všech her land-based, a 16,1 % vs. 9,0 % bez loterií) a více než trojnásobný v případě hraní jakékoliv HH online (25,7 % vs. 7,4 %), což může být ovlivněno mimo jiné tím, že v případě CAWI dotazování jde o respondenty, kteří se do studie sebenominovali. Současně však hráči z online studie hráli HH s mnohem nižší frekvencí než respondenti dotazovaní F2F a také trávili hraním v průměru méně času denně – 92,0 % hrálo HH méně než 1 hodinu denně v prostředí land-based (82,4 % ve F2F) a 79,4 % online (62,0 % ve F2F).

-

⁴² Respondenti byli vybráni z internetového panelu cca 60 tis. osob, a to kombinací náhodného a kvótního výběru tak, aby byl soubor reprezentativní pro ČR z hlediska pohlaví, věku, regionu, velikosti sídla bydliště a vzdělání. Celkem bylo osloveno 15 107 osob, výběrový soubor tvořilo celkem 3 013 respondentů starších 15 let (1 474 mužů, 48,9 %) – míra respondence 19,9 %. Data byla sbírána prostřednictvím on-line dotazníku (CAWI). Dotazník byl obsahově stejný pro obě části studie.

tabulka 4-2: Prevalence hazardního hraní v populaci starší 15 let v posledních 12 měsících podle typů her – Národní výzkum (CAWI) 2023, v %

	Poh	laví	Celkem	Mladí dospělí	
Hazardní hra nebo skupina hazardních her	Muži	Ženy	15+ let	15–34 let	
	(n=1 474)	(n=1 539)	(N=3 013)	(n=762)	
Land-based					
TH typu automaty	6,9	3,2	5,0	8,0	
Jiné TH (EMR, el. karetní stůl nebo kostky)	4,1	1,2	2,6	4,9	
Kurzové sázky	18,0	5,9	11,8	14,5	
Live sázky	15,3	3,6	9,4	11,7	
Živé hry v kasinu	3,1	0,7	1,9	3,4	
Loterie, stírací losy	49,4	48,0	48,7	37,7	
Online					
TH	12,1	4,0	8,0	12,6	
Kurzové sázky	20,8	5,4	12,9	16,3	
Live sázky	19,0	5,0	11,8	15,7	
Živé hry	5,2	2,0	3,6	4,7	
Loterie	22,1	13,5	17,7	18,1	
Celkem					
HH land-based celkem	56,4	49,7	53,0	46,3	
HH land-based bez loterií	24,0	8,6	16,1	21,8	
HH on-line celkem	34,1	17,6	25,7	28,9	
HH on-line bez loterií	25,7	8,6	17,0	23,0	
HH celkem	63,6	53,6	58,5	53,5	
HH celkem bez loterií	32,2	12,7	22,2	29,8	

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a MindBridge Consulting (2024)

Také v online části výzkumu byl výskyt problémového hraní HH sledován prostřednictvím screeningových škál *Lie/bet* a *PGSI*. Podle škály *Lie/bet* se v kategorii rizika v souvislosti s hraním HH v r. 2023 nacházelo celkem 3,4 % osob ve věku 15+ let (4,9 % mužů a 1,9 % žen), z nich 1,0 % (1,6 %, resp. 0,5 %) spadalo do kategorie vysokého rizika. Ukazuje se tak, že prevalence hraní HH v internetové populaci je sice výrazně vyšší oproti populaci dotázané F2F, ale výskyt problémových forem hraní je srovnatelný s běžnou populací v náhodně vybraných domácnostech (3,0 % v riziku resp. 1,5 % ve vysokém riziku ve F2F).

Výsledky screeningové škály *PGSI* naznačují, že v kategorii rizika v souvislosti s hraním HH se nacházelo celkem 10,3 % populace ve věku 15+ (15,3 % mužů a 5,4 % žen), z nich 4,1 % respondentů spadalo do kategorie nízkého rizika, 3,3 % do středního rizika a 2,9 % spadalo do vysokého rizika v souvislosti s hraním HH. Obdobně jako ve F2F části studie poskytuje škála *PGSI* i v online dotazování vyšší odhady výskytu problémového hraní v populaci než škála *Lie/bet*, a to přibližně 3krát (10,3 % oproti 3,5 %).

4.2.2 Výzkum názorů a postojů občanů České republiky

Poslední vlna omnibusového šetření *Výzkum názorů a postojů občanů České republiky k otázkám zdravotnictví a k problematice zdraví (Výzkum občanů)*, které každoročně realizuje NMS ve spolupráci s agenturou INRES-SONES, ⁴³ proběhla v listopadu až prosinci 2023 (Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES, 2024).

Zkušenost s hraním HH někdy v životě mělo celkem 55,5 % dospělé populace (63,5 % mužů a 48,0 % žen), nejvíce s loteriemi (52,7 % mužů a 41,6 % žen). V posledních 12 měsících hrálo některou HH 35,9 % dospělých (41,4 % mužů a 30,7 % žen). Nejčastěji uváděnou HH byly loterie land-based (30,3 %). Přibližně 7–8 % respondentů mělo zkušenosti se sázením – 7,6 % se sázením

⁴³ Osloveno bylo celkem 1 977 osob, výzkumný soubor tvořilo 1 812 respondentů ve věku 15 a více let (888 mužů a 932 žen). Míra respondence tak dosáhla 91,7 %. Respondenti byli vybráni kvótním výběrem tak, aby reprezentovali populaci ČR s ohledem na věk, pohlaví a region. Data byla sbírána prostřednictvím osobních rozhovorů (F2F interview).

v sázkových kancelářích, 7,5 % s online kurzovými sázkami a 7,1 % s live sázkami. Prevalence hraní HH v posledních 12 měsících po vyloučení loterií dosahovala 13,7 % (21,6 % muži a 6,2 % ženy) – tabulka 4-3.

Muži uváděli několikanásobně častější zkušenosti s hraním všech typů HH, a to jak při hraní HH land-based, tak online, zvláště v případě hraní jiných TH her (EMR, el. karetní stůl nebo kostky) v kamenných provozovnách a technických her online. Výjimkou byly loterie, ať již v land-based, nebo v online prostředí, kdy byly zkušenosti mužů a žen vyrovnanější. Míra hraní HH mezi mladými dospělými ve věku 15–34 let v posledních 12 měsících je přibližně 2–3krát vyšší než v obecné populaci.

V posledních 30 dnech hrálo HH 12,9 % (18,1 % mužů a 8,0 % žen), bez loterií to byla 4,0 % (7,3 % mužů a 1,0 % žen). Přibližně desetina respondentů měla zkušenosti s loteriemi land-based (9,9 %), další 2–3 % se sázením nebo loteriemi online – 3,3 % kurzové a 2,8 % live sázky internetu, 2,2 % sázení v sázkových kancelářích a 2,5 % online loterie. Prevalence hraní ostatních HH nedosahovala 1 %.

tabulka 4-3: Prevalence hazardního hraní v obecné populaci starší 15 let v posledních 12 měsících – Výzkum občanů 2023, v %

Hazardní hra nebo skupina hazardních her	Pohl	aví	Celkem	Mladí dospělí	
nazardii iira nebo skupina nazardiich ner	Muži	Ženy	15+ let	15–34 let	
	(n=880)	(n=932)	(N=1 812)	(n=476)	
Land-based					
TH typu automaty	2,8	0,6	1,7	3,8	
Jiné TH (EMR, el. karetní stůl nebo kostky)	1,9	0,0	0,9	2,7	
Kurzové sázky	11,7	3,6	7,6	12,0	
Živé hry v kasinu	2,5	0,5	1,5	2,5	
Loterie, stírací losy	33,2	27,6	30,3	31,5	
Online					
TH	3,5	0,4	1,9	5,5	
Kurzové sázky	13,1	2,3	7,5	13,4	
Live sázky	12,0	2,5	7,1	13,9	
Živé hry	2,0	0,3	1,2	2,9	
Loterie	8,9	4,5	6,6	9,5	
Celkem					
HH land-based celkem	37,3	28,9	32,9	36,3	
HH land-based bez loterií	14,0	4,4	9,1	14,5	
HH on-line celkem	19,3	6,7	12,8	20,2	
HH on-line bez loterií	16,3	3,3	9,6	17,2	
HH celkem	41,4	30,7	35,9	40,8	
HH celkem bez loterií	21,6	6,2	13,7	22,9	

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2024)

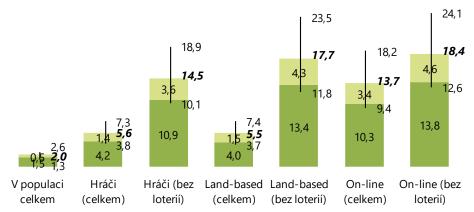
Ve srovnání s předchozí vlnou studie v r. 2022 se výrazně snížila prevalence hraní HH v posledních 12 měsících – ze 40,4 % na 32,9 % v případě land-based HH a z 18,2 % na 12,8 % v případě online HH. Pokles byl pozorován především u loterií land-based, ale i online (37,5 % vs. 30,3 %, resp. 10,7 % vs. 6,6 %), respondenti však uváděli méně zkušeností u většiny HH, s výjimkou kurzových sázek v kamenných provozovnách, technických her a živých her online.

Výsledky screeningové škály Lie/bet naznačují, že v kategorii rizika v souvislosti s hraním HH se v r. 2023 nacházela celkem 2,0 % populace ve věku 15 a více let (3,6 % mužů a 0,4 % žen), z nich 0,5 % (0,9 %, resp. 0,1 %) spadalo do kategorie vysokého rizika. Výskyt problémového hraní (včetně vysokého rizika) byl zjištěn především v mladších věkových kategoriích – 5,7 % mezi respondenty ve věku 25–34 let a 4,1 % ve věkové skupině 15–24 let.

Mezi hráči HH v posledních 12 měsících bylo v riziku vzniku problémového hráčství odhadem 5,6 % hráčů (8,8 % mužů a 1,3 % žen), z toho 1,4 % v kategorii vysokého rizika (2,2 % mužů a 0,3 % žen). Po zúžení odhadu pouze na ty, kteří v posledních 12 měsících hráli jinou HH než číselné a okamžité loterie, bylo v riziku vzniku problémového hráčství 14,5 % hráčů (16,8 % mužů a 6,9 % žen), z toho

3,6 % v kategorii vysokého rizika (4,2 % mužů a 1,7 % žen). Vyšší míra problémového hráčství byla zjištěna mezi online hráči (13,7 %), resp. hráči online HH po vyloučení loterií – graf 4-2.

graf 4-2: Výsledky screeningové škály Lie/bet v obecné populaci a mezi hráči hazardních her v posledních 12 měsících podle typu hazardní hry – Výzkum občanů 2023, v %

Pozn.: Kurzívou tučně je označena střední hodnota podílu osob celkem v riziku (1 a více bodů na škále Lie/bet), svislá čára označuje 95% interval spolehlivosti pro odhad problémového hraní. Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2024)

V rámci Výzkumu občanů 2023 byl pozorován mírný meziroční pokles míry problémového hraní v populaci (z 2,5 % na 2,0 %), přičemž se především snížil podíl osob spadající do vysokého rizika (ze 1,2 % na 0,5 %), tedy na podobné hodnoty jako v l. 2017–2018 (0,6-0,7 %).

Extrapolace na absolutní počet osob v riziku problémového hraní na základě použitých screeningových škál jsou uvedeny v kapitole Srovnání studií provedených v letech 2014–2023, str. 44.

4.2.3 Výzkum Prevalence užívání drog v populaci ČR

Obdobně jako v předchozích letech byly otázky NMS zaměřené na výskyt hazardního hraní v obecné populaci ČR zařazeny také do omnibusové studie *Prevalence užívání drog v populaci ČR*,⁴⁴ kterou realizovala agentura ppm factum research v listopadu až prosinci 2023 (Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research, 2024b).

Zkušenost s hraním některé ze sledovaných HH alespoň jednou v životě (včetně loterií) mělo 83,2 % dotázaných ve věku 15+ let (86,9 % mužů a 79,6 % žen), HH bez číselných a okamžitých loterií uvedlo 51,3 % (66,6 % mužů a 36,7 %) a 30,0 % hrálo online HH (41,9 % resp. 18,4 %).

Hraní HH (bez loterií) v posledních 12 měsících uvedlo celkem 27,4 % dospělých (37,7 % mužů a 17,4 % žen), přičemž nejčastěji šlo o KS land-based (22,4 %) a TH land-based (10,1 %) – tabulka 4-4. Studie *Prevalence užívání drog v populaci ČR 2023* potvrzuje výsledky z online části *Národního výzkumu 2023 (CAWI)* – míra hraní HH je v internetové populaci výrazně vyšší než v dotazování F2F.

⁴⁴ Pro sběr dat v rámci studie byla využita metoda online dotazování (*computer-assisted web interviewing*, CAWI) na reprezentativním vzorku internetové populace 15+ let (N = 1 000), z toho bylo 488 mužů (48,8 %) a 512 žen. Respondenti byli vybráni tak, aby reprezentovali populaci ČR s ohledem na věk, pohlaví, vzdělání, kraj a velikost místa bydliště.

tabulka 4-4: Výskyt hazardního hraní v obecné populaci starší 15 let v posledních 12 měsících – studie Prevalence užívání drog v populaci ČR 2023, v %

	Pohl	aví	Celkem	Mladí dospělí
Hazardní hra nebo skupina hazardních her	Muži	Ženy	15+ let	15-34 let
	(n=488)	(n=512)	(N=1 000)	(n=271)
Loterie, stírací losy	54,7	50,5	52,5	47,3
TH land-based (VHP, VLT elektromech, ruleta)	12,9	8,5	10,6	19,8
Živé hry land-based	8,1	4,6	6,3	10,5
Kurzové sázky land-based	33,8	11,4	22,4	32,8
Hazardní hry online	26,3	12,3	19,2	29,0
HH celkem	62,2	53,2	57,6	55,6
HH celkem bez loterií	37,7	17,4	27,4	38,5

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2024b)

4.2.4 Srovnání studií provedených v letech 2014–2023

NMS realizovalo od r. 2012 celkem 27 studií ve 3 řadách, které zjišťovaly míru zkušeností s hazardním hraním v obecné populaci.⁴⁵ Ve všech letech nejsou k dispozici data ke všem typům HH, neboť formulace otázek se v jednotlivých studiích měnila s ohledem na nové trendy v hraní HH. Vzájemně se také liší v použité metodologii, což je nezbytné vzít v úvahu při porovnávání výsledků a hodnocení trendů ve vývoji situace. Dlouhodobě se ukazuje, že míra hraní HH je v internetové populaci výrazně vyšší než ve výzkumech F2F. Pro hodnocení trendu byl použit ukazatel míry prevalence v časovém horizontu 12 měsíců.

Dlouhodobě je patrný mírný nárůst míry hazardního hraní v obecné populaci starší 15 let (s vyšším nárůstem mezi muži), k němuž přispívá pravděpodobně otevření online prostředí v ČR pro všechny typy her, ke kterému došlo po r. 2017. Meziročně však byl naopak v r. 2023 zaznamenán mírný pokles hazardního hraní v obecné populaci, a to u většiny HH (včetně loterií), s výjimkou živých her v kamenných provozovnách i online a kurzových sázek v sázkových kancelářích.

V r. 2023 uvedlo účast na HH (včetně loterií) v posledních 12 měsících přibližně 28–58 % dospělých (podle studie), přičemž nejčastěji je uváděna právě účast na loteriích (22–53 %). Po vyloučení loterií hrálo HH v posledních 12 měsících 12–27 % dospělé populace, online HH hrálo 7–26 % – graf 4-3. Mimo loterie patří k nejčastěji uváděným HH dlouhodobě kurzové sázení land-based (6–22 % podle studie) spolu s KS a live sázkami online (4–13 %). V nižší míře je uváděno hraní živých her v kasinu, a to jak v prostředí land-based (1–6 %), tak online (1–4 %).

Studie z r. 2023 potvrdily několinásobně vyšší zkušenosti s HH mezi muži a mladými dospělými (15–34 let) a také výrazný pokles míry hazardního hraní (po vyloučení loterií) s rostoucím věkem respondentů, zejména v případě hraní HH online.

Použité škály (*Lie/bet* a *PGSI*) poskytují různý odhad výskytu problémového hraní, i přesto, že v obou případech jde o standardně používané screeningové nástroje.⁴⁶

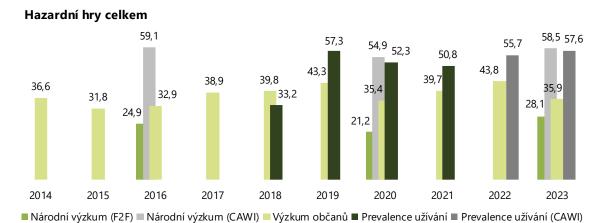
Zatímco např. ve F2F části *Národního výzkumu 2023* spadala podle škály *Lie/bet* do kategorie problémového hraní celkem 3,0 % populace, podle škály *PGSI* bylo v riziku vzniku problémů téměř 2krát více dospělých (5,8 %). Odhady týkající se vysokého rizika podle obou škál (tj. 2 body na škále *Lie/bet* a 8 a více bodů na škále *PGSI*) jsou však srovnatelné – podle obou škál spadalo do kategorie vysokého rizika v souvislosti s hraním HH 1,5–1,9 % populace (a obdobně 5,5–7,0 % respondentů, kteří hráli HH v posledních 12 měsících, resp. 13,0–16,5 % hráčů her po vyloučení loterií).

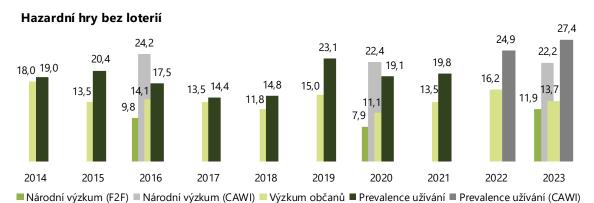
.

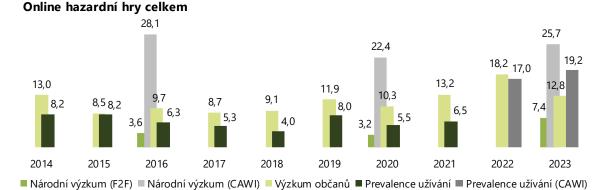
⁴⁵ (1) Národní výzkum užívání návykových látek (Národní výzkum) – 4 vlny v l. 2012, 2016, 2020 a 2023; (2) Výzkum názorů a postojů občanů České republiky k otázkám zdravotnictví a k problematice zdraví (Výzkum občanů) – 11 vln v l. 2013–2023; (3) Prevalence užívání drog v populaci ČR ve spolupráci s agenturou ppm factum research – 12 vln v l. 2012–2023

Oproti škále Lie/bet pokrývá škála PGSI mnohem širší spektrum problémů v souvislosti s hraním HH – zahrnuje i subjektivní vnímání dopadů HH, výskyt zdravotních problémů, dopady na finanční a rodinnou situaci. Z tohoto důvodu pravděpodobně poskytuje škála PGSI také vyšší odhady výskytu problémového hraní v populaci.

graf 4-3: Prevalence hazardního hraní v posledních 12 měsících v dospělé populaci 15 a více let – srovnání studií realizovaných v l. 2014–2023, v %

Pozn.: Studie Prevalence užívání nezahrnuje online loterie.

Zdroje: Chomynová a kol. (2023), Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2024), Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2024b), Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a MindBridge Consulting (2024), Dvořáková a Chomynová (2024)

Srovnání odhadů míry problémového hraní podle škály *Lie/bet* ukazuje rozdílný vývoj. V rámci *Národního výzkumu (F2F)* je patrný mírný nárůst mezi l. 2020 a 2023 (z 2,4 % na 3,0 %), naopak odhady z *Výzkumu občanů* naznačují po výrazném nárůstu v r. 2020 mírný pokles v posledních 3 letech (z 2,9 % na 2,0 %) – graf 4-4. V dlouhodobém horizontu (2014–2023) je patrný pokles míry problémového hraní ve všech provedených studiích.

graf 4-4: Srovnání výsledků odhadů problémového hraní v obecné populaci za použití screeningové škály Lie/bet v l. 2014–2023, v %

Pozn.: Kurzívou je označena střední hodnota podílu osob celkem v riziku (1 a více bodů na škále Lie/bet), svislá čára označuje 95% interval spolehlivosti pro odhad problémového hraní.

Zdroje: Chomynová a kol. (2023), Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2024), Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a MindBridge Consulting (2024), Dvořáková a Chomynová (2024)

Napříč studiemi se dlouhodobě ukazuje, že nejvyšší zastoupení hráčů v riziku rozvoje problémového hraní je mezi hráči TH land-based a hráči KS (včetně live sázek) online a současně je u hráčů těchto her nejvyšší podíl hráčů zařazených do kategorie vysokého rizika.

Studie realizované v posledních letech odhadují, že zastoupení osob v riziku mezi hráči TH land-based na základě škály *Lie/bet* dosahuje 23–46 %, v tom až 22 % se nachází ve vysokém riziku. Dlouhodobě se tedy potvrzuje, že podíl osob v riziku mezi hráči TH land-based narůstá – graf 4-5.

graf 4-5: Podíl hráčů TH land-based v riziku problémového hraní – srovnání studií z l. 2016–2023, v %

Pozn.: Kurzívou je označena střední hodnota podílu osob celkem v riziku (1 a více bodů na škále Lie/bet), svislá čára označuje 95% interval spolehlivosti pro odhad problémového hraní.

Zdroj: Chomynová a kol. (2023), Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2024), Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a MindBridge Consulting (2024), Dvořáková a Chomynová (2024)

Mezi hráči KS (včetně live sázek) na internetu je odhadem 12–36 % osob v riziku problémového hraní, v tom 5–23 % ve vysokém riziku. Podíl hráčů online KS v riziku je v posledních letech relativně stabilní – graf 4-6.

graf 4-6: Podíl hráčů KS a live sázek on-line v riziku problémového hraní – srovnání studií z l. 2016–2023, v %

Pozn.: Kurzívou je označena střední hodnota podílu osob celkem v riziku (1 a více bodů na škále Lie/bet), svislá čára označuje 95% interval spolehlivosti pro odhad problémového hraní.

Zdroj: Chomynová a kol. (2023), Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2024), Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a MindBridge Consulting (2024), Dvořáková a Chomynová (2024)

Při extrapolaci výsledků získaných v l. 2018–2023 prostřednictvím nástroje *Lie/bet* na populaci ČR ve věku 15+ let odpovídal podíl osob v riziku v souvislosti s hraním HH přibližně 140–275 tis. osob, z toho ve vysokém riziku problémového hráčství se nacházelo odhadem 50–140 tis. osob – tabulka 4-5. Zatímco dříve tvořili hráči ve vysokém riziku přibližně 1/3 všech hráčů v riziku, v posledních letech spadala do kategorie vysokého rizika již přibližně 1/2 hráčů v riziku. V rámci studie *Výzkum občanů* byl patrný v r. 2023 výrazný meziroční pokles osob ve vysokém riziku, a to především u žen.

tabulka 4-5: Odhadovaný počet osob v riziku problémového hráčství podle screeningové škály Lie/bet v l. 2014–2023 – extrapolace výsledků na počet obyvatel ČR

				Celkem		z toho ve
Lie/bet	Muži	Ženy	Střední	95% CI	95% CI	vysokém
			hodnota	dolní mez	horní mez	riziku
2014 Občané	277 200	73 800	351 000	268 000	429 000	114 000
2016 F2F	173 800	37 200	211 000	169 700	259 000	104 200
2016 CAWI	232 500	62 400	294 900	196 500	384 000	160 700
2017 Občané	153 500	14 800	168 300	116 100	223 300	64 300
2018 Občané	139 100	24 700	163 800	107 300	214 500	59 600
2019 Občané	128 600	14 900	143 500	91 800	195 500	74 300
2020 Občané	204 900	12 700	217 600	170 400	260 000	113 900
2020 F2F	116 300	55 900	172 200	114 700	229 100	91 100
2020 CAWI	233 000	21 000	254 000	197 300	305 000	84 000
2021 Občané	177 000	49 000	227 000	159 000	291 000	94 000
2022 Občané	183 000	35 000	218 000	150 000	282 000	104 000
2023 F2F	237 000	38 000	275 000	229 000	330 000	138 000
2023 CAWI	221 000	92 000	312 000	257 000	376 000	92 000
2023 Občané	162 000	20 000	183 000	119 000	238 000	46 000

Pozn.: F2F = Národní výzkum, F2F dotazování v domácnostech; CAWI = Národní výzkum, online dotazování Zdroj: Chomynová a kol. (2023), Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2024), Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a MindBridge Consulting (2024), Dvořáková a Chomynová (2024)

Odhady problémového hraní na základě škály *PGSI* dosahovaly v l. 2014–2023 přibližně 400–530 tis. osob v riziku, v tom 120–170 tis. osob se nacházelo ve vysokém riziku – tabulka 4-6. Podíly osob ve vysokém riziku odhadované na základě škály *PGSI* korespondují s podílem osob ve vysokém riziku odhadovaným na základě screeningové škály *Lie/bet*.

tabulka 4-6: Odhadovaný počet osob v riziku problémového hráčství podle screeningové škály PGSI v l. 2014–2023 (Národní výzkum) – extrapolace výsledků na počet obyvatel ČR

				Celkem z toho v		z toho ve
PGSI	Muži	Ženy	Střední	95% CI	95% CI	vysokém
			hodnota	dolní mez	horní mez	riziku
2016 F2F	434 200	74 400	508 600	437 600	580 400	121 600
2016 CAWI	563 300	401 400	964 700	794 800	1 134 100	276 800
2020 F2F	371 700	27 900	399 600	340 800	457 400	116 300
2020 CAWI	642 200	179 600	821 800	735 400	914 700	224 100
2023 F2F	454 300	77 700	532 000	467 800	605 400	174 300
2023 CAWI	683 600	257 100	940 700	843 900	1 036 500	266 000

Zdroj: Chomynová a kol. (2023), Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a MindBridge Consulting (2024), Dvořáková a Chomynová (2024)

4.2.5 Průzkum mezi lékaři ČR

Od r. 2012 jsou k dispozici rovněž odhady míry problémového hráčství z pravidelného omnibusového průzkumu mezi lékaři ČR, který ve dvouletých intervalech provádí NMS ve spolupráci s agenturou INRES-SONES (Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES, 2023a).⁴⁷

Střední odhad prevalence počtu osob s hráčskou poruchou v populaci osob ve věku 15 a více let v r. 2022 dosáhl 1,3 % (95% CI: 1,1–1,5 %). V absolutních číslech jde přibližně o 113 tis., z toho přibližně 10 tis. osob mladších 18 let. Dlouhodobě je na základě průzkumu mezi lékaři odhadováno 80–110 tis. osob v riziku problémového hraní – tabulka 4-7.

tabulka 4-7: Podíl a odhadovaný počet osob v riziku problémového hráčství podle dotazníkových průzkumů mezi praktickými lékaři v letech 2012–2022 – extrapolace výsledků na počet obyvatel ČR

Dale	Podíl osob	Odha	ad problémového h	ráčství
Rok	v riziku (v %)	Střední hodnota	95% CI dolní mez	95% CI horní mez
2012	1,0	88 732	69 727	107 736
2014	1,3	112 638	89 733	135 544
2016	1,1	97 619	78 335	116 903
2018	1,2	105 399	83 016	127 782
2020	0,9	76 672	59 358	93 987
2022	1,3	113 347	92 628	134 065

Zdroj: Mravčík (2021), Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2023a)

4.3 Hazardní hraní ve specifických skupinách populace

4.3.1 Hraní hazardních her v sociálně vyloučených lokalitách

V r. 2020 provedla naposledy Agentura pro sociální začleňování (ASZ) ve spolupráci s ministerstvem pro místní rozvoj (MMR) dotazníkové šetření zaměřené na životní podmínky obyvatel sociálně vyloučených lokalit (SVL), v jehož rámci mapovala i zkušenost s hraním hazardních her.⁴⁸

Někdy v životě hrálo TH land-based 25 % z nich, v posledních 12 měsících 15 %, v posledních 30 dnech 8 % a v posledních 7 dnech 3 % respondentů. S hraním HH online mělo zkušenost 26 % respondentů, v posledních 12 měsících je hrálo 21 %, v posledních 30 dnech 15 % a v posledních 7 dnech 7 % respondentů. Většina hráčů HH měla v posledních 30 dnech zkušenost s alkoholem

_

⁴⁷ V r. 2022 bylo dotázáno celkem 1 145 lékařů různých odborností, vybraných kvótním výběrem (respondence 83,8 %). Data od praktických lékařů se využívají pro konstrukci prevalenčních odhadů na základě otázek na počet osob s různými adiktologickými problémy mezi registrovanými pacienty. Otázka týkající se hráčů zjišťuje počet "patologických hráčů nebo osob se závažnými problémy s hraním hazardních her, jako jsou automaty, hry v kasinu nebo kurzové sázky (včetně online hazardních her)". V r. 2022 se studie zúčastnilo 343 praktických lékařů pro dospělé a 212 praktických lékařů pro děti a dorost.

⁴⁸ Dotázáno bylo 1 119 respondentů vybraných kvótním výběrem na základě věku, pohlaví a velikosti obce.

a tabákem. V oblasti nelegálních drog jednoznačně převažovala zkušenost s konopnými látkami, a to zejména u hráčů TH land-based – tabulka 4-8.

tabulka 4-8: Užívání návykových látek v posledních 30 dnech v kombinaci s hazardním hraním v posledních 30 dnech mezi respondenty studie v sociálně vyloučených lokalitách v ČR v r. 2020, v %

Návyková látka v posledních	TH land-based	HH online
30 dnech	v posledních 30 dnech	v posledních 30 dnech
Tabák	96	96
Alkohol	100	91
Konopné látky	54	26
Pervitin	16	7
Opioidy	9	4

Zdroj: Lang (2020)

Od r. 2017 nebyla realizována studie mezi Romy ze sociálně vyloučených lokalit (SVL) zaměřená na návykové látky a hazardní hraní. Podle studie z r. 2017 byla míra hazardního hraní mezi Romy ve srovnání s obecnou populací přibližně 2krát vyšší, u TH a ŽH až 7krát, resp. 11krát vyšší. Podíl problémových hráčů byl v romské populaci až 8krát vyšší (Mravčík a kol., 2017; Chomynová a kol., 2021).

4.3.2 Hraní hazardních her mezi vězni ve výkonu trestu odnětí svobody

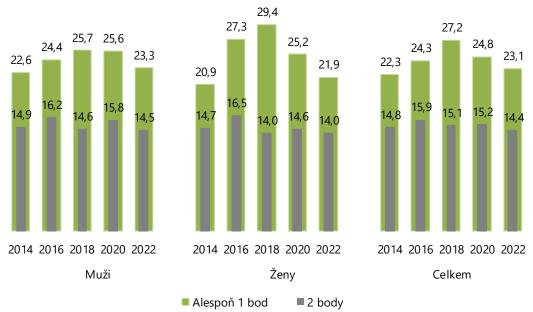
Hazardní hraní ve vězeňské populaci je pravidelně zjišťováno v *Dotazníkové studii užívání návykových látek mezi vězni ve výkonu trestu odnětí svobody*. Studii realizuje ve dvouletých intervalech od r. 2010 NMS ve spolupráci s Generálním ředitelstvím VSČR a agenturou ppm factum research. V r. 2022 proběhla 7. vlna studie (Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a Generální ředitelství Vězeňské služby ČR, 2022).⁴⁹

Zkušenost s hraním hazardních her (HH) byla zjišťována pro období před aktuálním uvězněním. V tomto období mělo zkušenost s hraním HH 58 % respondentů. V posledních 12 měsících před nástupem hrálo HH 40 % dotázaných a v posledních 30 dnech 20 % dotázaných vězňů. Nejčastěji šlo o technické hry (TH) typu automaty (VHP, VLT) v kamenných provozovnách. Dlouhodobě je patrný nárůst hraní HH v posledních 12 měsících před nástupem do vězení, zejména u online hraní HH, především technických her a živých her.

Míra rizika problémového hraní ve vězeňské populaci je odhadována pomocí škály Lie/bet. Výsledky z r. 2022 ukazují, že 23 % všech respondentů (23 % mužů a 22 % žen) spadalo do kategorie rizika problémového hraní v posledních 12 měsících před uvězněním a do kategorie vysokého rizika 14 % odsouzených (15 % mužů a 14 % žen) – graf 4-7.

⁴⁹ Výběrový soubor tvořilo 2 100 osob náhodně vybraných z celkového počtu 17 583 osob ve výkonu trestu odnětí svobody k datu výběru (září 2022). Výzkumný soubor tvořilo 1 331 respondentů (63% respondence). Dotazník byl administrován online. Ke sběru dat byly využity počítače sloužící pro kontakt vězňů s blízkými osobami a právními zástupci.

graf 4-7: Prevalence problémového hraní podle škály Lie/bet v posledních 12 měsících před uvězněním mezi odsouzenými vězni podle pohlaví, v l. 2014–2022, v %

Zdroj: Mravčík a kol. (2021a); Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a Generální ředitelství Vězeňské služby ČR (2022)

4.4 Charakteristiky problémových hráčů

4.4.1 Studie Patologičtí hráči v léčbě 2023

Na přelomu I. 2023 a 2024 proběhla šestá vlna průřezové dotazníkové studie *Patologičtí hráči v léčbě*, kterou realizuje NMS ve spolupráci s agenturou ppm factum research v pravidelných dvouletých intervalech. Studie dlouhodobě sleduje sociální, ekonomické a zdravotní dopady hazardního hraní v populaci osob s hráčskou poruchou vstupujících do léčby, popisuje rizikové faktory v jejich hráčské kariéře a mapuje dostupnost služeb pro hráče (Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research, 2024a). V době přípravy této zprávy byly k dispozici pouze předběžné výsledky studie.⁵⁰

Ženy tvořily 17,6 % hráčů, což je dlouhodobě stabilní podíl. Průměrný věk patologických hráčů v léčbě byl 37,7 roku, medián 34 let. Nejvyšší podíl tvoří dlouhodobě respondenti ve věkové skupině 25–34 let (39,6 %). Stejně jako v předchozích vlnách studie měli hráči v léčbě nejčastěji středoškolské vzdělání s maturitou (46,5 %). Oproti r. 2021 se snížil podíl hráčů, kteří byli svobodní (z 50,8 % na 46,5 %), rozvedených bylo 25,7 %, žijících v manželství 10,7 % a žijících ve stálém partnerství 16 %. Celkem 46,5 % respondentů má děti, z toho 23 % z nich s dětmi žije ve společné domácnosti. Stálé zaměstnání před vstupem do léčby mělo 61 % respondentů (64,1 % v r. 2021). Dlouhodobě se snižuje podíl nezaměstnaných (z 18,9 % v r. 2015 na 5,3 % v r. 2023).

Co se týče pracovních podmínek v zaměstnání a rizikových faktorů v pracovním prostředí, před vstupem do léčby mělo 50,8 % respondentů pružnou pracovní dobu, 48,1 % z nich pracovalo ve směnném provozu. Snadný přístup k hotovosti mělo 45,5 % respondentů. Práci v pohostinství uvedlo 27,8 %, v prostředí sportu 17,6 % a v prostředí s nabídkou hazardních her 10,2 % respondentů – graf 4-8.

-

⁵⁰ Průběžné výsledky studie se vztahují ke vzorku 187 respondentů. Respondenti byli kontaktováni v 17 zařízeních pro léčbu osob s hráčskou poruchou. Kritériem pro účast ve studii byla klinická diagnóza F63.0 a kontakt s léčebným zařízením v posledních 12 měsících. Administrace byla provedena metodou osobního dotazování formou papírového dotazníku (PAPI).

Práce v prostředí s nabídkou hazardních her

Práce v pohostinství

Přístup k hotovosti

Práce ve směnném provozu

Pružná pracovní doba

Práce bez dozoru kolegů nebo nadřízeného

Hodně nevyplněného času, prostoje v práci

Častý pobyt mimo domov

Prostředí sportu

Neměl/a jsem práci

1,1

graf 4-8: Rizikové faktory pracovního prostředí u respondentů studie Patologičtí hráči v léčbě 2023, v %

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2024a)

S hraním HH (mimo loterie) se respondenti poprvé setkali v průměru ve věku 20,6 roku, průměrný věk první zkušenosti s primární problémovou hrou byl 23,3 roku a začátek pravidelného hraní HH (tj. alespoň jednou týdně) uváděli hráči průměrně ve věku 25,4 roku. Průměrný věk, kdy respondenti začali vnímat své hraní jako problém, byl 29,1 roku a průměrný věk, kdy poprvé vyhledali odbornou pomoc, byl 32 let – tabulka 4-9.

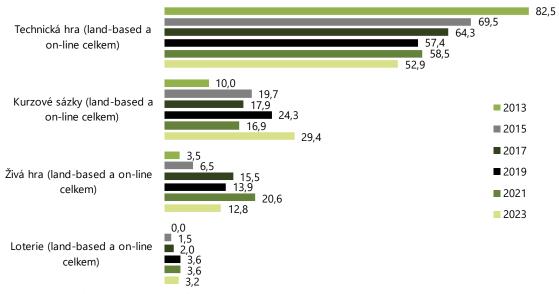
tabulka 4-9: Milníky hráčské kariéry respondentů studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2013–2023, v letech

Průměrný věk	2013	2015	2017	2019	2021	2023
První zkušenost s hazardním hraním	19,7	20,3	20,7	20,6	22,6	20,6
První zkušenost s hlavní problémovou hrou	23,6	22,7	22,5	22,5	24,6	23,3
Pravidelné hraní	-	25,0	25,1	24,7	26,8	25,4
Vnímání hazardního hraní jako problému	-	28,9	28,5	28,2	30,0	29,1
Vyhledání odborné pomoci	29,9	31,8	32,1	31,7	34,3	32,0

Zdroj: Chomynová a kol. (2023), Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2024a)

Primární hazardní hrou vedoucí k rozvoji patologického hráčství byly technické hry (52,9 %). Výrazně se zvýšil podíl hráčů, jejichž hlavní problémovou hrou byly kurzové sázky (29,4 %). Živou hru (ruleta, karty, kostky) uvedlo 12,8 % a loterie jako hlavní problémovou hru 3,2 % hráčů v léčbě – graf 4-9.

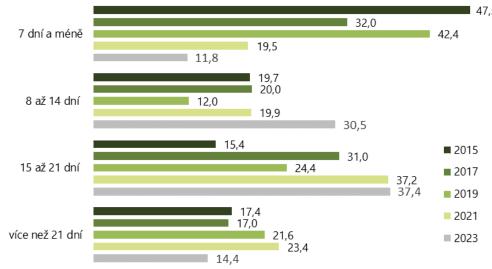
graf 4-9: Hlavní problémová hazardní hra u respondentů studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2013 až 2023, podle typu hry, v %

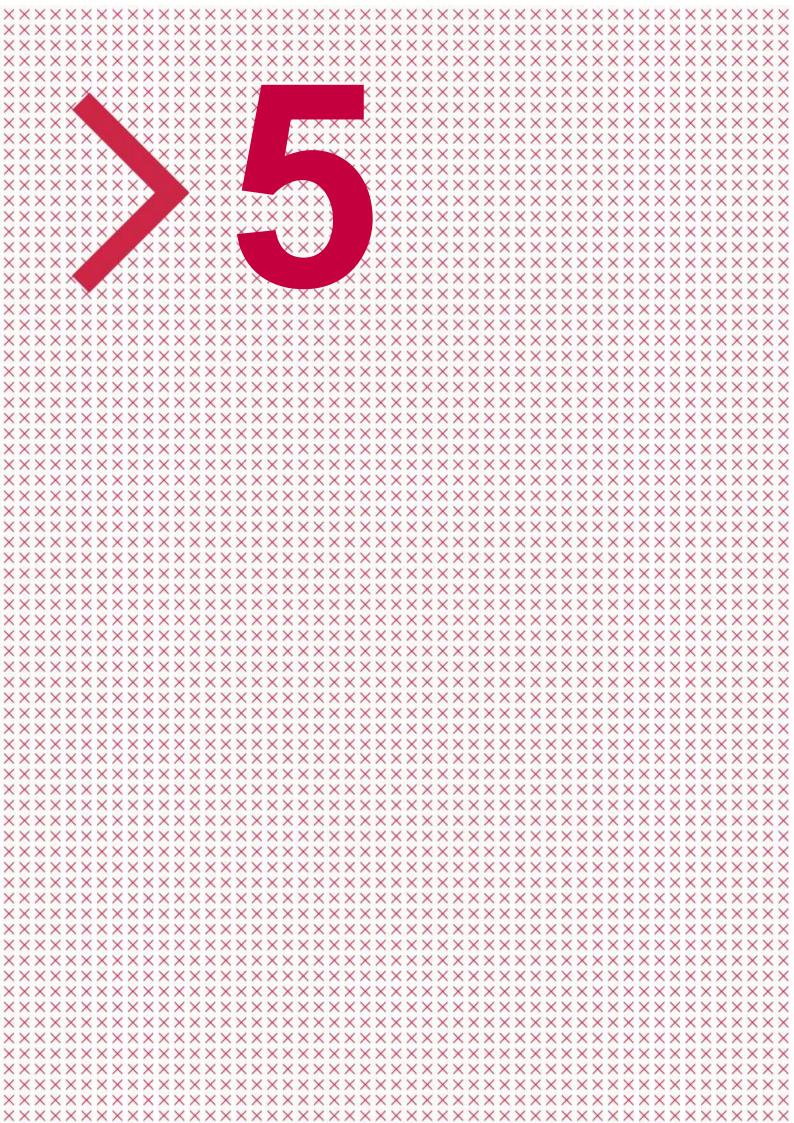
Zdroj: Chomynová a kol. (2023), Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2024a)

Celkem 8,5 % respondentů hrálo HH v posledním měsíci před začátkem léčby denně (8,7 % v r. 2021). V průměru hráči hráli 20,4 dnů v posledním měsíci před léčbou (16 dnů v r. 2021). V porovnání s předchozími vlnami studie se výrazně zvýšil podíl respondentů (30,5 %), kteří hráli HH v posledních 8–14 dnech – graf 4-10. Průměrně se hráči v posledním měsíci před nástupem do léčby věnovali hře 26 h týdně.

graf 4-10: Počet dnů, kdy respondenti hráli hazardní hry v posledních 30 dnech před léčbou – studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2015 až 2023, v %

Zdroj: Chomynová a kol. (2023), Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2024a)

Kapitola 5:

Zdravotní a sociální důsledky a souvislosti hazardního hraní

5.1 Úvod

Ztráta kontroly nad hraním HH se projevuje především finančními ztrátami, ztrátou času věnovaného hře na úkor jiných aktivit a také vysokým výskytem psychiatrické komorbidity a negativními důsledky pro vztahy s blízkými a sociální okolí hráče. Finanční problémy začínají ztrátou osobních finančních prostředků a úspor, následuje ztráta rodinných financí a majetku, půjčky prostřednictvím bankovního i nebankovního sektoru a v krajním případě páchání trestné činnosti. Osoby z nízkopříjmových skupin utrácejí za hraní proporčně větší část svých příjmů a hazardní hraní je častější u ekonomicky znevýhodněných, sociálně vyloučených skupin obyvatel.

V oblasti psychiatrické komorbidity se problémové hráčství projevuje zejména výskytem úzkostných a depresivních poruch, psychosomatických poruch a také užíváním návykových látek. Tyto další psychiatrické potíže komplikují léčbu samotné hráčské poruchy. U osob trpících hráčskou poruchou se vyskytuje vysoká míra sebevražednosti. Významným faktorem podmiňujícím sebevražedné tendence většiny hráčů jsou finanční problémy, zadluženost a vztahové a rodinné problémy, které vedou k vnímání jejich situace jako bezvýchodné.

5.2 Zdravotní důsledky

Předběžné výsledky studie *Patologičtí hráči v léčbě 2023* potvrzují na základě použité screeningové škály MHI-5⁵¹ vysoký výskyt psychiatrické komorbidity mezi osobami s hráčskou poruchou – až 93 % hráčů v posledních 30 dnech před léčbou pravděpodobně trpělo úzkostně-depresivní poruchou, další 3,2 % vykazovala vyšší míru úzkostně-depresivních příznaků – tabulka 5-1.

tabulka 5-1: Míra rizika výskytu úzkostně-depresivních příznaků – studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2015–2023, v %

Kategorie rizika podle MHI-5	2015	2017	2019	2021	2023
Kategorie fizika podle Mini-3	(N = 259)	(N = 249)	(N = 251)	(N = 248)	(N = 187)
Dobré duševní zdraví	16,6	12,4	17,1	14,9	3,8
Přítomnost úzkostně-depresivních příznaků	17,0	17,7	20,3	12,9	3,2
Vysoká pravděpodobnost	66,4	69,9	62,5	72,2	93,0
úzkostně-depresivní poruchy					
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj: Chomynová a kol. (2023), Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2024a)

Myšlenky na sebevraždu někdy v životě mělo 44 % hráčů v léčbě, v tom 24 % respondentů uvedlo, že se někdy v životě o sebevraždu pokusilo. Více než polovina z těch, kteří se o sebevraždu pokusili, uvedla, že se o ni pokusila opakovaně (57 %). Pokus o sebevraždu zpravidla souvisel s problémy vyplývajícími z hraní hazardních her (u 95 % respondentů, kteří se o sebevraždu pokusili).

Co se týče užívání návykových látek, alkohol v posledním roce užilo 58,3 % respondentů, v posledním měsíci 29,9 %. Užití tabáku kouřením v posledních 12 měsících uvedlo 54,0 %, v posledních 30 dnech 23,0 % respondentů. Užití jiných tabákových nebo nikotinových výrobků uvedlo v posledních 12 měsících 23,5 % a v posledních 30 dnech 22,5 % respondentů. Z nelegálních drog uvedli respondenti nejčastěji užití konopných látek (37,4 %) a pervitinu (11,8 %) v posledním roce – tabulka 5-2. Míra užívání alkoholu je tedy podle předběžných výsledků studie nižší než v obecné populaci, míra kouření přibližně stejná a užívání nelegálních drog několikanásobně vyšší než v obecné populaci.

⁵¹ Duševní zdraví bylo hodnoceno pomocí 5položkové screeningové škály Mental Health Inventory (MHI-5) (např. Berwick a kol., 1991; Ware a kol., 1993; Kelly a kol., 2008).

tabulka 5-2: Prevalence užití vybraných návykových látek v období před nástupem do léčby – studie Patologičtí hráči v léčbě 2023, v %

Návyková látka	Někdy v životě	V posledních 12 měsících	V posledních 30 dnech
Alkohol	94,7	58,3	29,9
Tabák kouřením	86,6	54,0	23,0
Jiné tabákové/ nikotinové výrobky	55,1	23,5	22,5
Konopné látky	75,4	37,4	25,1
CBD konopí, HHC, THC-P	41,7	21,9	4,8
Pervitin	36,9	11,8	6,4
Speed/amfetaminy	30,5	8,0	1,6
Kokain	33,2	11,2	5,3
Extáze	32,1	9,6	4,8
Heroin nebo jiné opioidy	13,9	4,3	0,5
Halucinogeny	38,0	15,0	3,7
Psychoaktivní lék	50,8	27,3	7,5
Těkavé látky	8,6	0,0	0,0
Kratom	42,2	24,1	14,4
Jiné syntetické nebo rostlinné drogy	11,2	1,6	0,0

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2024a)

Respondenti studie *Patologičtí hráči v léčbě* byli rovněž dotazováni na přítomnost vybraných somatických příznaků a potíží. Nejčastěji se vyskytovaly ty, které lze přiřadit k psychosomatickým potížím. V posledních 7 dnech před nástupem do léčby trpělo stále nebo často problémy se spaním 69,5 % respondentů, únavou a nízkou energií 70,1 %, žaludečními a střevními potížemi 56,1 %, bolestí hlavy 53,5 %, bolestmi zad 39,0 %, bolestmi kloubů 38 %, bolestmi na hrudi a dechovou nedostatečností 33,7 % a závratěmi 28,3 %.

5.3 Sociální důsledky

5.3.1 Finanční aspekty hraní a zadluženost

V rámci studie *Patologičtí hráči v léčbě 2023* byla zjišťována také míra zadlužení a další finanční aspekty hazardního hráčství. Průměrné měsíční výdaje na hraní v posledním roce před začátkem léčby byly 43 tis. Kč (34 tis. v r. 2021), medián měsíčních výdajů na hazardní hraní byl 30 tis. Kč. Průměrná měsíční bilance hazardního hraní v posledních 12 měsících před vstupem do léčby byla v průměru –49 tis. Kč.

Celková finanční bilance byla záporná u 92,6 % hráčů. Průměrná bilance byla –457 tis. Kč (–1,3 mil. Kč v r. 2021), medián byl –475 tis. Kč (stejně jako v r. 2021).

Zadluženo bylo 94,1 % respondentů (85,9 % v r. 2021). Průměrný dluh byl 330 tis. Kč (815 tis. Kč v r. 2021), medián zadlužení byl 400 tis. Kč. Dluhy byly zpravidla důsledkem hazardního hraní (74 % respondentů uvedlo, že jejich dluh je z velké části tvořen dluhy ze hry). Někdy v životě mělo na majetek nebo na plat uvalenu exekuci 24,1 % respondentů.

Zdrojem finančních příjmů hráčů v posledních 12 měsících před vstupem do léčby byla zejména legální práce (v 84,0 %), nebankovní půjčky (65,8 %), půjčky od blízkých osob (59,9 %), bankovní půjčky (43,9 %) a prodej osobního majetku (41,7 %). Krádeže v domácnosti uvedlo 26,2 % respondentů a jinou kriminální činnost včetně podvodů 7,5 %. Celkem 34,2 % hráčů uvedlo příjmy z výher ve hře – graf 5-1.

graf 5-1: Zdroje příjmu hráčů v posledních 12 měsících – studie Patologičtí hráči v léčbě 2023, v %

Pozn.: Respondenti v dotazníku mohli uvést více možností, tudíž je součet podílů v grafu vyšší než 100 %. Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2024a)

Hráči byli v rámci studie také dotazováni na to, jak vysokou částku vsadili či vložili do hazardní hry v typický den, kdy hráli. Nejčastěji šlo o obnos 500 Kč –1 tis. Kč (38,9 % respondentů) a 1–5 tis. Kč (22,7 %). Celkem 8,1 % respondentů uvedlo částku vyšší než 10 tis. Kč.

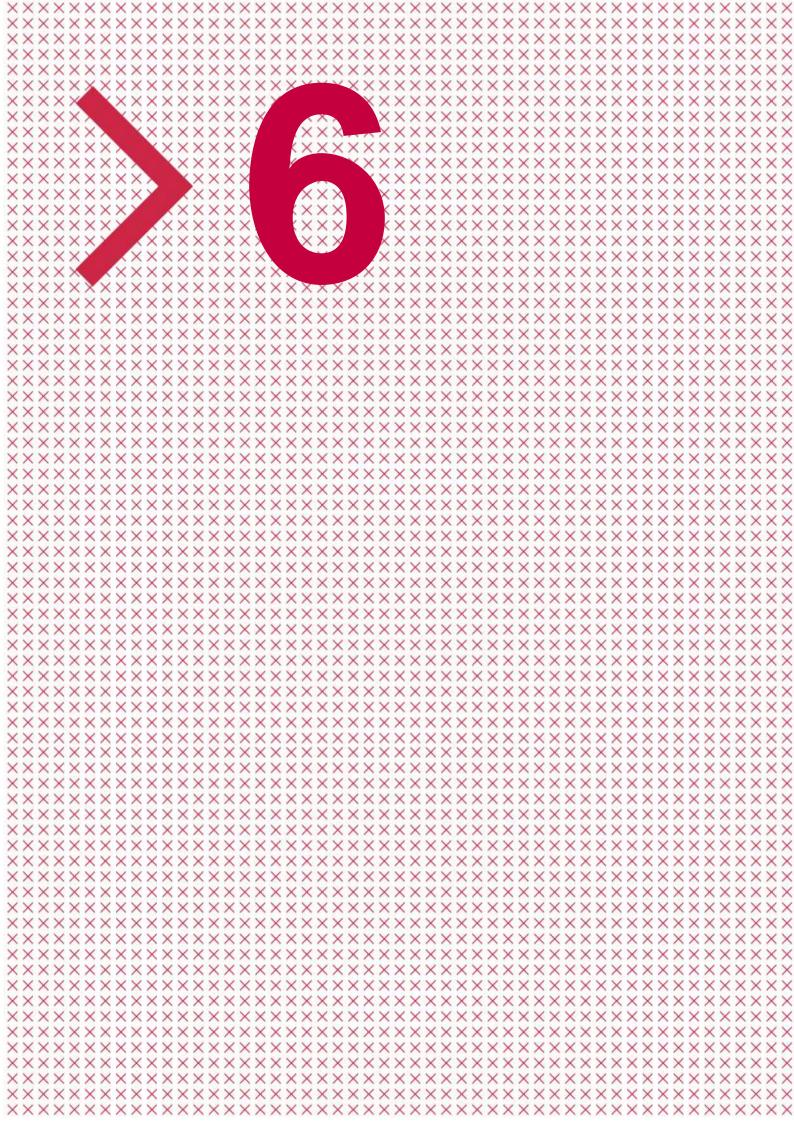
Pracovníci služeb pro hazardní hráče upozorňují, že přesun hazardního hraní a hráčů do online prostředí a možnost hraní/sázení nonstop zvyšují riziko rychlého zadlužení. Klienti obvykle začínají hráčskou kariéru s vlastními penězi, v průběhu kariéry financují gambling obvykle bankovními úvěry. Dále přecházejí na nebankovní půjčky a nakonec (často v době vysokých dluhů), kdy jim žádná banka/nebankovní instituce již nepůjčí, přichází na řadu nutnost prodeje nemovitého majetku. Není výjimkou, že klient "prohraje" byt, dům v osobním vlastnictví nebo musí nemovitost zanést do insolvenčního řízení. Klienti často mají potíže formulovat částku vloženou do hazardu. Společným důvodem pro kontaktování služeb bývá u klientů obrovský stres a tlak (dlouholeté tajení hraní před rodinou, v zaměstnání), dluhy v rozpětí desítek tisíc až desítek milionů korun. U klientů jsou registrovány i defraudace firemních financí a z toho vyplývající trestně právní stíhání. Služby také pracují s blízkými hráčů (často s partnerkami závislých na hazardním hraní), velmi častým tématem jsou právě hráčovy dluhy zasahující celou rodinu (Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti, 2024).

5.3.2 Hazardní hraní v sociálně vyloučených lokalitách

Poslední dotazníkové šetření mezi zástupci Agentury pro sociální začleňování (ASZ) v sociálně vyloučených lokalitách (SVL) realizovalo NMS ve spolupráci s ASZ na začátku r. 2020. Mezi nejzávažnější problémy řadili zástupci ASZ v daných lokalitách zadluženost, nízké vzdělání a nízkou kvalifikaci. Hraní hazardních her bylo vnímáno jako méně závažný problém a jeho vnímaná závažnost v dlouhodobém horizontu klesala.

5.4 Společenské náklady na hazardní hraní

Poslední odhad společenských nákladů hazardního hraní za r. 2012 provedlo Psychiatrické centrum Praha (Winkler a kol., 2014). Celkový objem společenských nákladů byl vyčíslen na 14,2–16,1 mld. Kč, z nichž většinu ve výši 71–75 % tvořily nehmotné náklady (emoční újma a utrpení hráčů a jejich blízkých). Alternativní odhady bez započítání nehmotných nákladů dosáhly celkové částky 5,3–7,9 mld. Kč (Kaisner, 2015; Schwarz a kol., 2015).

Kapitola 6:

Kriminalita v souvislosti s hazardním hraním

6.1 Úvod

Kriminalitu v souvislosti s hazardním hraním lze rozdělit na kriminalitu primární a sekundární. Primární přímo souvisí s provozováním nebo hraním hazardních her, tedy zahrnuje přestupky a trestné činy, jejichž skutková podstata přímo zahrnuje provozování nebo hraní HH. Sekundární kriminalita zahrnuje trestné činy spáchané rizikovými hráči s motivem získání prostředků na hru či na dluhy ze hry nebo v důsledku nutkavé touhy po hraní. Do sekundární kriminality patří také systémové trestné činy související s provozováním HH, jako jsou praní špinavých peněz, korupce a podvody.

6.2 Kriminalita primárně související s hraním hazardních her

6.2.1 Přestupky týkající se provozování hazardních her

Přestupky týkající se provozování HH definují § 122 (přestupky fyzických osob) a § 123 (přestupky právnických a podnikajících fyzických osob) zákona č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách.

Do r. 2016 vykonávaly dozor nad provozováním HH obce, krajské úřady a MF, resp. Finanční správa ČR (FS). Od r. 2017 byl dozor nad dodržováním ZHH svěřen Celní správě ČR (CS) v prostředí land-based a MF u online HH. Od listopadu 2019 přešly kompetence v oblasti dozoru nad HH online rovněž na CS, která od r. 2021 projednává také přestupky v této oblasti.

Od 1. 1. 2024 získala CS novou pravomoc v oblasti trestního prověřování krácení daní z hazardních her a loterií. Tímto krokem se očekává zvýšení potenciálu a efektivity celní správy při kontrole provozování hazardních her a při odhalování a potírání protiprávních jednání v této oblasti. CS v této činnosti úzce spolupracuje s finanční správou, konkrétně se Specializovaným finančním úřadem, který spravuje daně z hazardních her.

Sekce03 – Pátrání GŘC se od r. 2022 účastní také aktivity *Empact* při Europolu a v r. 2023 převzala vedení této operační aktivity zaměřené na mezinárodní spolupráci při prověřování nelegálních hazardních her a doprovodné kriminality, zejména praní špinavých peněz a nelegální činnost vysoce rizikových kriminálních sítí.

Činnost kontrolních orgánů v oblasti provozování HH je koordinována prostřednictvím Společného specializovaného týmu na boj proti nelegálnímu hazardu (tzv. hazardní kobra).

6.2.1.1 Porušování zákona při provozování hazardních her land-based

V r. 2023, stejně jako v předchozích letech, zůstal nelegální hazard provozovaný v kamenných hernách hlavní oblastí porušování zákona. Od r. 2017 bylo CS odhaleno více než 1 300 nelegálních provozoven. V nelegálních hernách již nejsou nejrozšířenějšími zařízeními tzv. kvízomaty, ale naopak konvenční válcové výherní hrací přístroje (VHP).

Podle Celní správy ČR se nejvíce nelegálních heren nachází v Moravskoslezském a Jihomoravském kraji. Tyto herny jsou nejrozšířenější v sociálně vyloučených lokalitách (SVL), kde se často vyskytují i VHP.

Přes trvalou snahu nelegálních provozovatelů obcházet ZHH prostřednictvím VHP, jejichž počet v porovnání s dřívějším trendem tzv. kvízomatů stále roste, je podle CS v současnosti největším problémem přechod z nelegálního hazardu v hostinských zařízeních na specializované nelegální herny. Tyto provozovny slouží výhradně k hazardním hrám a nenabízejí žádné občerstvení (např. nápoje). Jde o trend podobný tomu v ostatních evropských zemích. Takové herny jsou často skryté a jejich odhalení je mnohem obtížnější než v minulých letech. Od r. 2017 zajistila CS více než 6 100 nelegálně provozovaných technických zařízení.

V r. 2023 provedla CS v rámci výkonu dozoru nad provozováním HH 908 kontrol, při nichž zjistila 554 porušení ZHH. Během kontrol bylo zajištěno 511 nelegálně provozovaných technických her,

z toho 152 tzv. kvízomatů.⁵² Dále byly zabaveny finanční prostředky přesahující 935 tis. Kč. Trendy v l. 2017–2023 uvádí tabulka 6-1.

CS také pravomocně uložila v r. 2023 v celkem 357 případech pokuty v celkové výši 520,2 mil. Kč (392,6 mil. Kč v r. 2022, 17,3 mil. Kč v r. 2021). Z toho za nelegální hazard v roce 2023 bylo uloženo 195 pokut v celkové výši 495,2 mil. Kč.

V r. 2023 zahájil policejní orgán CS (sekce 03 – Pátrání GŘC) celkem 6 případů trestního prověřování kvůli podezření ze spáchání trestného činu neoprávněné provozování hazardní hry podle § 252 trestního zákoníku. Vyšetřování se týká celkem 16 fyzických osob a 1 právnické osoby. Během trestního řízení bylo zajištěno 30 nelegálně provozovaných technických herních zařízení. Nejvíce případů provozování hazardních her bez příslušných povolení je v Moravskoslezském a Jihomoravském kraji.

tabulka 6-1: Počet kontrol, porušení zákona, nelegálních heren, zajištěných TH a finančních prostředků v l. 2017–2023

Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet kontrol	2 060	1 462	1 347	754	653	763	908
Počet porušení zákona	488	876	862	497	420	456	554
Počet nelegálních heren	147	423	232	142	121	95	116
Počet nelegálních TH	968	1 797	862	770	506	373	511
> z toho kvízomatů	66	1 549	705	433	354	184	152
> z toho ostatních TH	879	248	157	337	152	189	359
Zajištěné platební prostředky* (tis. Kč)	2 675	2 458	798	2 122	622	857	935

Pozn.: *Pokud byly zajištěny prostředky v cizí měně, byla jejich hodnota přepočítána na Kč.

Zdroj: Chomynová a kol. (2023); Celní správa ČR (2024)

6.2.1.2 Porušování zákona při provozování hazardních her online

Podle ZHH má MF pravomoc zařadit internetové stránky s nepovolenými hazardními hrami na seznam nepovolených online hazardních her. Poskytovatelé internetového připojení v ČR jsou poté povinni zablokovat přístup k těmto stránkám, a to do 15 dnů od jejich zveřejnění. Jsou-li na tomto seznamu uvedeny i platební účty využívané k provozování hazardních her, poskytovatelé platebních služeb musí zablokovat transakce na těchto účtech. Od 1. 1. 2024 se obdobně postupuje také u aplikací. Novinkou podle novely ZHH je možnost zapsat na seznam nepovolených internetových her nejen internetovou stránku (či aplikaci), která umožní hraní HH, ale i tzv. rozcestníky, tedy reklamní internetové stránky (affiliate weby), na kterých se objevuje reklama na hazardní hry nebo recenze online HH.

Do října 2019 vykonávalo dozor nad internetovým provozováním hazardních her MF. Od 1. 11. 2019 byla tato pravomoc převedena na CS, která od 1. 1. 2021 získala také kompetenci projednávat přestupky v oblasti online hazardních her. V gesci MF zůstává oblast správních řízení týkajících se blokování stránek s nepovolenými online hazardními hrami a blokování platebních transakcí na účty subjektů uvedených na seznamu nepovolených internetových her.

V r. 2023 proběhlo 89 kontrol v oblasti nelegálního provozování hazardních her online, při nichž bylo zjištěno porušení v 72 případech. Celkem bylo prověřeno 481 webových stránek. Během téhož roku přibylo na seznam nepovolených internetových her 349 webových stránek a do května r. 2024 dalších 206. Ke konci května 2024 bylo celkem 1 119 webových stránek zapsáno na seznamu. ⁵³ Institut pro regulaci hazardních her (IPRH) podal v posledních dvou letech 204 podnětů na 400 nelegálních stránek nabízejících HH, doposud bylo zablokováno 382 stránek.

Nelegální stránky s nabídkou HH nedokáže rozpoznat ani řada hráčů. Z průzkumu Asociace hráčů pokeru a kurzových sázek, který proběhl v únoru až březnu 2024 na vzorku 514 respondentů (hráčů

⁵² Kvízomaty jsou elektronicky řízená technická herní zařízení obsluhovaná přímo hráčem, nabízející a umožňující účast na válcové hře kombinované s vědomostním kvízem. Jejich provozovatelé tvrdí, že nejde o TH podle ZHH, protože výhra závisí na vědomostech, a nikoliv na náhodě. Jejich provozovatelé nedodržují podmínky dané ZHH, tedy např. povinnost registrace hráčů. Na kvízomatech tak mohou hrát např. hráči, kteří si zrušili registraci u legálních provozovatelů TH.

⁵³ https://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/hazardni-hry/seznam-nepovolenych-internetovych-her [2024-05-28]

HH), vyplynulo, že 12 % těch, kteří se účastnili kurzového sázení, sázeli u nelegálních sázkových kanceláří, 19,7 % hráčů hrálo technickou hru v nelegálním online kasinu, 16,6 % hráčů pokeru hrálo v nelegální online pokerové herně, 34,6 % hráčů hrálo živé hry v nelegálním online kasinu. Celkem 37,5 % respondentů si neprověřuje provozovatele hry a/nebo stránek, kde hrají. Více než třetina respondentů (37,8 %) uvedla, že v posledním roce viděla online reklamu na nelegální hazard, a další pětina (21,3 %) přiznala, že takovou reklamu není schopna rozpoznat.⁵⁴

6.2.2 Trestné činy primárně související s hazardními hrami

Trestná činnost primárně související s hazardními hrami zahrnuje tři trestné činy, jejichž skutková podstata definovaná zákonem č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (TZ), přímo obsahuje provozování nebo hraní HH. Těmito trestnými činy jsou neoprávněné provozování hazardní hry (§ 252), provozování nepoctivých her a sázek (§ 213), ohrožování výchovy dítěte v souvislosti s hraním hazardních her (§ 201 odst. 2).⁵⁵

Zdrojem informací o trestné činnosti v souvislosti s hraním HH jsou v ČR zejména *Evidenčně-statistický systém kriminality* (ESSK)⁵⁶ Policejního prezidia Policie ČR, statistické přehledy ministerstva spravedlnosti (MS) a Probační a mediační služby (PMS). Další informace poskytuje průřezová dotazníková studie mezi osobami ve výkonu trestu odnětí svobody. I když různé instituce sledují stejné ukazatele, vykazované údaje se mnohdy liší. To je způsobeno zejména časovým posunem různých fází trestního řízení a rozdíly v hlásné praxi a postupech při sběru a vykazování dat.

Za r. 2023 je v ESSK evidováno 8 trestných činů v souvislosti s HH a 24 stíhaných osob.⁵⁷ S výjimkou jednoho skutku šlo o trestné činy neoprávněného provozování hazardní hry. Ve srovnání s předchozím rokem je patrný nárůst počtu osob stíhaných za tento trestný čin. Od r. 2018 nejsou evidovány žádné stíhané osoby ani skutky za trestný čin provozování nepoctivých her a sázek. Důvodem výrazného poklesu trestné činnosti primárně související s hazardními hrami může být přesun do online prostředí, což ztěžuje prokazování, nebo zvýšení hranice škod a prospěchu trestného činu od října 2020. Přehled vývoje kriminality primárně související s hraním HH ukazuje tabulka 6-2.

§ 201, odst. 2 není samostatně vymezeným trestným činem, ale je spolu s dalšími skutky zahrnut v ohrožování výchovy dítěte (§ 201), čili spadá do kategorie trestných činů proti rodině a dětem. Trestní zákoník definuje ohrožování výchovy dítěte v souvislosti s hraním sázkových her jako umožnění hry dítěti "na výherním hracím přístroji, který je vybaven technickým zařízením, které ovlivňuje výsledek hry a které poskytuje možnost peněžité výhry".

⁵⁴ https://www.asociaceher.cz/rubriky/nase-aktivity/vysledky-pruzkumu-nazoru-hracu-na-online-hazardni-hry-v-roce-2023 156.html [2024-06-28]

⁵⁶ V ESSK jsou dostupné údaje o trestných činech neoprávněného provozování loterie a podobné sázkové hry (§ 252 TZ) a provozování nepoctivých sázek a her (§ 213 TZ). Trestný čin ohrožování výchovy dítěte v souvislosti s hraním sázkových her (§ 201 odst. 2 TZ) je v daném systému zahrnut do jedné položky spolu s trestným činem ohrožování rozumového, citového nebo mravního vývoje dítěte (§ 201 odst. 1) pod souhrnným označením "ohrožování výchovy mládeže" (§ 201). Selekce údajů o trestných činech podle § 201 odst. 2 není možná. V r. 2016 došlo ke změně v metodice ESSK, která se týká evidence stíhaných osob. Do r. 2015 byl evidován u jedné osoby pouze nejzávažnější trestný čin, od r. 2016 je evidována veškerá trestná činnost, tj. u některých osob i více trestných činů. Počet stíhaných osob od r. 2016 tedy není (zejména u méně závažných trestných činů) srovnatelný s počty za předchozí roky.

⁵⁷ Stíhanou osobou se v ESSK rozumí osoba, které bylo sděleno obvinění podle § 160, odst. 1, zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), nebo osoba, které bylo sděleno podezření podle § 179a trestního řádu, nebo osoba, která se dopustila činu jinak trestného a jejíž trestní stíhání je nepřípustné podle § 11 trestního řádu (nezletilí, nepříčetní, diplomaté apod.).

tabulka 6-2: Počet zjištěných trestných činů, stíhaných osob a celková škoda u trestných činů (TČ) neoprávněného provozování loterie a provozování nepoctivých sázek a her v l. 2014–2023

Rok -	Neoprávněné	provozování haz (§ 252 TZ)	ardní hry*	Provozovár	r a sázek	
	Zjištěno TČ	Stíháno osob	Škoda (v tis. Kč)	Zjištěno TČ	Stíháno osob	Škoda (v tis. Kč)
2014	43	10	5	1	0	27
2015	82	31	311	0	0	0
2016	88	56	781	0	0	0
2017	14	22	25	0	0	0
2018	23	22	1 122	3	7	0
2019	119	44	5 372	0	0	0
2020	88	110	2 546	0	0	0
2021	18	51	2 270	0	0	0
2022	9	6	0	0	0	0
2023	7	24	0	1	0	0

Pozn.: Za účinnosti zákona č. 140/1961 Sb., trestního zákona, tj. do r. 2009 včetně, šlo o §§ 118a, 250c. * Do 31. 12. 2016 nesla skutková podstata tohoto ustanovení název "neoprávněné provozování loterie a podobné sázkové hry", k přejmenování došlo v souvislosti s přijetím ZHH.

Zdroj: Chomynová a kol. (2024a); Policejní prezidium ČR (2024)

Nově byla pozornost platformy *Daňová Kobra* rozšířena o oblast krácení daní z hazardních her, jelikož objem prostředků vložených do HH každoročně lineárně roste. Tato skutečnost s sebou přináší i očekávání vyššího výběru daní a predikci naplnění elementárního cíle metody práce *Kobry*, tj. ochrany státního rozpočtu.

MS eviduje údaje o počtu trestných činů souvisejících s hraním HH a počtu osob stíhaných, obžalovaných a odsouzených za tyto činy. Za r. 2023 je evidováno 9 osob stíhaných za trestné činy primárně související s hraním HH, 9 bylo obžalováno a 7 odsouzeno (22 stíhaných, 20 obžalovaných a 22 odsouzených v r. 2022). Vývoj počtu osob stíhaných, obžalovaných a odsouzených pro jednotlivé trestné činy primárně související s hraním HH uvádí tabulka 6-3.

-

⁵⁸ MS sleduje také počet osob stíhaných pro tyto trestné činy ve zkráceném přípravném řízení a počet osob stíhaných ve zkráceném připravném řízení, na které podal státní zástupce návrh na potrestání. Obě výše uvedené kategorie jsou uvedeny dohromady spolu s kategorií osob stíhaných v nezkráceném řízení. MS rovněž sleduje počet stíhaných osob, se kterými státní zástupce sjednal dohodu o vině a trestu podle § 175a trestního řádu, kterou předložil ke schválení soudu. Institut "dohody o vině a trestu" byl zaveden novelou trestního řádu provedenou zákonem č. 193/2012 Sb., ale za dobu od jeho zavedení nedošlo zatím u trestných činů primárně souvisejících s hazardním hraním k jeho využití.

tabulka 6-3: Počet osob stíhaných, obžalovaných a odsouzených za trestné činy primárně související s hraním hazardních her v l. 2014–2023, podle jednotlivých skutků

Rok -	Poče	et stíhaný	ch*	Počet obžalovaných**			Počet odsouzených		
	§ 252	§ 213	§ 201/2	§ 252	§ 213	§ 201/2	§ 252	§ 213	§ 201/2
2014	6	2	16	5	1	13	1	2	12
2015	16	1	11	16	1	7	5	3	3
2016	35	3	12	34	3	10	15	2	8
2017	43	1	10	43	1	2	9	1	7
2018	21	9	3	20	9	2	19	3	2
2019	29	0	0	12	0	0	31	5	0
2020	109	0	3	25	0	1	23	0	1
2021	63	2	0	26	1	0	18	0	1
2022	18	1	3	16	1	3	21	0	1
2023	6	0	3	6	0	3	7	0	0

Pozn.: § 252 TZ: neoprávněné provozování hazardní hry, § 213 TZ: provozování nepoctivých her a sázek, § 201/2 TZ: ohrožování mravní výchovy dítěte v podobě umožnění dítěti hry na výherním hracím přístroji; za účinnosti zákona č. 140/1961 Sb., trestního zákona, tj. do r. 2009 včetně, šlo o §§ 118a, 250c a 217/2 TZ. *Zahrnuje počet trestně stíhaných osob a osob stíhaných ve zkráceném přípravné řízení. **Zahrnuje počet osob, u kterých byla vznesena obžaloba, návrh na schválení dohody o vině a trestu, ve zkráceném přípravném řízení byl podán návrh na potrestání nebo návrh na schválení dohody o vině a trestu.

Zdroj: Chomynová a kol. (2023); Ministerstvo spravedlnosti ČR (2024b); Ministerstvo spravedlnosti ČR (2024a)

6.3 Kriminalita sekundárně související s hraním hazardních her

6.3.1 Kriminalita páchaná hráči hazardních her

Data o sekundární kriminalitě související s hazardním hraním nejsou systematicky evidována v žádném statistickém přehledu orgánů vymáhajících právo.

Informace o páchání trestné činnosti jsou k dispozici ze studie *Patologičtí hráči v léčbě*, kterou realizuje NMS ve dvouletých intervalech – blíže viz kapitolu Studie Patologičtí hráči v léčbě, str. 50. Podle poslední vlny studie z r. 2023 se 68,4 % respondentů někdy dopustilo krádeže, 66,3 % podvodu, 58,3 % zpronevěry, 47,1 % výroby a/nebo prodeje drog a 20,3 % loupeže – tabulka 6-4. Jako zdroj příjmů v posledních 12 měsících před léčbou přiznalo 26,2 % respondentů krádeže v domácnosti a 7,5 % jinou kriminální činnost včetně podvodů.

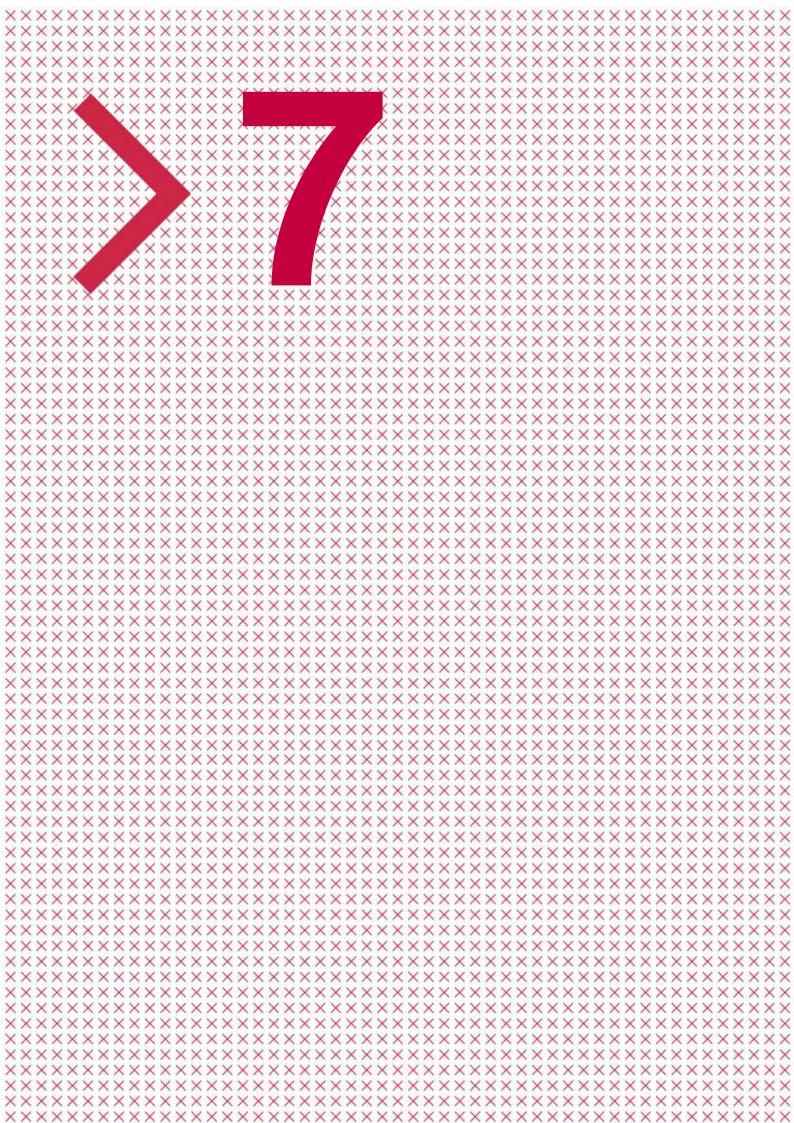
Celkem 40 % respondentů uvedlo, že bylo někdy v životě trestně stíháno, zkušenost s odsouzením za spáchání trestného činu má 16 % a zkušenost s výkonem trestu odnětí svobody 7 % respondentů.

tabulka 6-4: Páchání vybraných trestných činů ve studii Patologičtí hráči v léčbě v l. 2015–2023, v %

Trestné činy	2015	2017	2019	2021	2023
Krádež	45,9	43,3	51,0	45,7	68,4
Podvod	35,5	29,4	36,7	36,6	66,3
Zpronevěra	33,2	27,0	33,2	31,7	58,3
Výroba a/nebo prodej drog	19,3	23,8	28,0	21,5	47,1
Loupež	8,5	7,5	12,2	10,2	20,3
Jiná kriminální činnost	3,5	2,8	3,1	3,3	3,2

Zdroj: Chomynová a kol. (2023), Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2024a)

Na souvislost mezi hraním hazardních her (HH) a pácháním trestné činnosti lze usuzovat z míry problémového hraní mezi odsouzenými vězni, zjišťované v reprezentativní dotazníkové studii prováděné každé dva roky NMS ve spolupráci s VS ČR. Poslední vlna studie, provedená v r. 2022, zahrnovala 1 331 odsouzených – blíže viz kapitolu Hazardní hraní ve specifických skupinách populace, str. 48. Podle vlastních výpovědí se krádeže nebo jiného nezákonného jednání kvůli hraní HH nebo splacení dluhu někdy v životě dopustilo 20,1 % odsouzených (20,9 % mezi muži a 12,3 % mezi ženami). Dlouhodobě je možno pozorovat rostoucí trend (Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a Generální ředitelství Vězeňské služby ČR, 2022).

Kapitola 7:

Prevence problémového hráčství

7.1 Prevence ve školním prostředí

7.1.1 Politika a strategie v oblasti školské prevence

Adiktologická prevence zaměřená na děti a mládež zahrnuje prevenci problémového hraní a ve školství je součástí konceptu prevence rizikového chování. Prevence ve školství je na národní úrovni koordinována ministerstvem školství mládeže a tělovýchovy (MŠMT), na krajské úrovni působí krajští školští koordinátoři prevence a na místní úrovni metodici prevence pedagogicko-psychologických poraden. Ve školách působí školní metodici prevence (ŠMP).

Základním dokumentem pro oblast prevence v resortu školství je *Národní strategie primární* prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2027.^{59, 60}

V oblasti školské prevence je zásadním nástrojem *Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních.*⁶¹ Od r. 2016 je jeho součástí příloha č. 21, která je věnována oblasti hazardního hraní.

7.1.2 Systémové nástroje ve školské prevenci

V rámci prevence rizikového chování školy povinně realizují minimální preventivní program, který každoročně zpracovává ŠMP ve spolupráci s vedením školy a dalšími pedagogickými pracovníky.⁶²

V ČR fungoval od r. 2006 systém certifikací odborné způsobilosti preventivních programů, tj. ověřování kvality programů primární prevence rizikového chování. V květnu 2019 došlo k pozastavení procesu certifikace z důvodu jeho nedostatečného systémového zakotvení.⁶³ Situace ohledně znovuobnovení procesu certifikací zůstává nadále nevyjasněná.

Poslední dostupná data o počtu organizací nabízejících certifikované programy primární prevence pocházejí z roku 2019. V prosinci 2019 evidoval Národní ústav pro vzdělávání celkem 62 organizací poskytujících 94 certifikovaných programů primární prevence. Z nich 80 se věnovalo i prevenci užívání návykových látek a závislostního chování, v tom 52 v oblasti všeobecné, 20 selektivní a 8 indikované prevence.⁶⁴ Prevence hazardního hraní (HH) je součástí této širší kategorie a není možné identifikovat programy specificky zaměřené na HH.

Od r. 2016 funguje elektronický *Systém evidence preventivních aktivit* (SEPA).⁶⁵ Ve školním roce 2022/2023 do systému hlásilo celkem 2 448 ZŠ a SŠ,⁶⁶ což představuje přibližně 45,5 % všech škol v ČR.

7.1.3 Všeobecná prevence

Programy všeobecné prevence se zaměřují na obecnou populaci, nikoliv na vybrané rizikové skupiny či jednotlivce. Jednou z hlavních cílových skupin všeobecné prevence je školní populace.

⁵⁹ schváleny usnesením vlády ČR č. 190 dne 18. března 2019

⁶⁰ http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/strategie-a-koncepce-ap-msmt [2024-05-27]

⁶¹ http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny [2024-05-27]

⁶² podle vyhlášky 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, navazující na zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

⁶³ http://www.nuv.cz/t/pracoviste-pro-certifikace [2024-05-27]

⁶⁴ http://www.nuv.cz/modules/catalog/index.php?h=product&a=index&id_catalog=15 [2024-05-27]

^{65 &}lt;u>https://www.preventivni-aktivity.cz/</u> [2024-05-27]

⁶⁶ vyplněné nebo částečně vyplněné výkazy ke dni 26. 5. 2024

Ze systému SEPA jsou k dispozici informace o realizaci samostatných preventivních programů a aktivit. Ve školním roce 2022/23 školy vykázaly celkem 12 938 samostatných preventivních aktivit nebo programů, z toho 91,1 % bylo na úrovni všeobecné prevence.

Realizované preventivní programy ve školách se nejčastěji zaměřovaly na témata prevence šikany a projevů agrese (15,2 % programů), prevence kyberšikany (9,9 %) a prevence kriminálního chování (9,3 %). Na prevenci nelátkových závislostí (tj. prevenci hraní hazardního hraní a nadužívání digitálních technologií) bylo zaměřeno 6,0 % programů – graf 7-1.

Pozn.: údaje k 26. 5. 2024

Zdroj: Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN (2024)

Časová dotace na prevenci jednotlivých typů rizikového chování v rámci školního vzdělávacího programu není formálně stanovena. Prevence nelátkových závislostí včetně HH je součástí školního vzdělávacího programu ve všech ročnících ZŠ a SŠ. Nejvíce času v rámci výuky ve školním roce 2022/2023 bylo prevenci tohoto typu rizikového chování věnováno v 2. ročníku SŠ a odpovídajících ročnících víceletých gymnázií, a to 2,1 vyučovací hodiny – graf 7-2.

graf 7-2: Počet hodin specifické prevence nelátkových závislostí (včetně hazardního hraní) obsažených ve školním vzdělávacím programu v jednotlivých ročnících ZŠ a SŠ ve školním roce 2022/2023

Pozn.: údaje k 26. 5. 2024 Zdroj: Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN (2024)

Od r. 2016 je v ČR ustanovena Česká národní koalice pro digitální pracovní místa (DigiKoalice), ⁶⁷ její vznik iniciovalo MŠMT za účelem zvýšení gramotnosti v oblasti digitálních technologií občanů ČR a její činnost zastřešuje Národní pedagogický institut (NPI). Od r. 2021 je k dispozici Katalog kyberprevence DigiKoalice, 68 který nabízí přehled 128 certifikovaných a necertifikovaných programů

⁶⁷ http://archiv-nuv.npi.cz/projekty/ceska-narodni-koalice-pro-digitalni-pracovni-mista.html [2024-05-29], https://digikoalice.cz/ [2024-05-29]

⁶⁸ https://digikoalice.cz/kyberprevence/ [2024-05-29]

pro žáky, 31 programů pro pedagogy a rodiče a 63 různých materiálů (metodik, filmů, pracovních listů, příruček a videokurzů) za účelem zvýšit bezpečné chování dětí v online prostoru. Součástí katalogu jsou také programy a materiály zaměřené na oblast hraní online hazardních her – blíže viz také *Zprávu o digitálních závislostech v ČR 2024*.

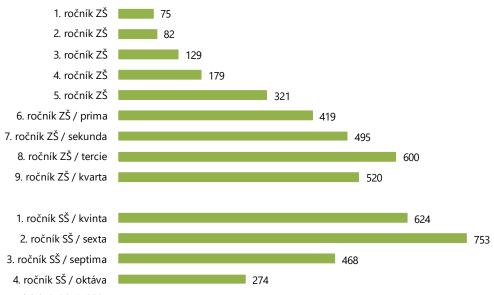
7.1.4 Selektivní a indikovaná prevence

Programy selektivní, resp. indikované prevence jsou určeny pro skupiny osob, resp. jednotlivce, u kterých jsou ve zvýšené míře přítomny faktory přispívající ke vzniku a rozvoji různých forem rizikového chování, tj. jsou ohroženější než jiné skupiny populace či jednotlivci, případně se u nich projevy rizikového chování již vyskytly (Pavlas Martanová, 2012; Miovský, 2015). Realizují je pedagogicko-psychologické poradny (PPP), poradny pro dítě a rodinu, diagnostické ústavy, výchovné ústavy, střediska výchovné pěče (SVP) a nestátní neziskové organizace.

Podle systému SEPA tvořily ve školním roce 2022/2023 programy selektivní prevence 7,6 % a programy indikované prevence 1,3 % ze všech realizovaných samostatných preventivních aktivit a programů na školách. Podrobnější informace o jejich realizaci nejsou k dispozici.

SEPA umožňuje sledovat také počet řešených případů rizikového chování. Za školní rok 2022/2023 bylo do systému nahlášeno celkem 98 424 řešených případů výskytu rizikového chování, v tom 70 547 na ZŠ a 27 877 na SŠ. V kategorii nelátkové závislosti je zahrnuto hazardní hraní (včetně online HH) a digitální závislosti. Nelátkové závislosti byly řešeny u 4 939 žáků a studentů ze všech ZŠ a SŠ, což představuje 5,0 % všech evidovaných případů rizikového chování. Nejčastěji byl tento typ rizikového chování řešen mezi studenty 2. ročníků SŠ a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií (753 studentů) – graf 7-3.

graf 7-3: Počet řešených případů nelátkových závislostí (včetně hazardního hraní) ve školním roce 2022/2023 podle ročníků studia

Pozn.: údaje k 26. 5. 2024

Zdroj: Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN (2024)

Typ rizikového chování se liší podle stupně školy. Na základních školách se dlouhodobě nejčastěji řeší špatné vztahy mezi žáky, což ve školním roce 2022/2023 představovalo 32,2 % všech případů. Na středních školách je nejčastějším problémem užívání tabáku, které tvořilo 31,2 % případů – tabulka 7-1.

tabulka 7-1: Počet řešených případů rizikového chování v ZŠ a SŠ ve školním roce 2022/2023

Distract about of	Z	.Š	9	SŠ	Celkem	
Rizikové chování	Počet	Podíl (%)	Počet	Podíl (%)	Počet	Podíl (%)
Špatné vztahy mezi žáky	22 700	32,2	2 910	10,4	25 610	26,0
Užívání tabáku	7 443	10,6	8 701	31,2	16 144	16,4
Záškoláctví	3 995	5,7	4 024	14,4	8 019	8,1
Skryté záškoláctví	4 723	6,7	1 654	5,9	6 377	6,5
Vyloučení určitých jedinců z kolektivu	5 083	7,2	759	2,7	5 842	5,9
Šikana	4 930	7,0	426	1,5	5 356	5,4
Nelátkové závislosti	2 820	4,0	2 119	7,6	4 939	5,0
Útoky na pracovníky školy	3 425	4,9	620	2,2	4 045	4,1
Sebepoškozování	2 761	3,9	1 223	4,4	3 984	4,0
Kyberšikana	3 080	4,4	774	2,8	3 854	3,9
Užívání alkoholu	1 203	1,7	1 779	6,4	2 982	3,0
Poruchy příjmu potravy	1 214	1,7	679	2,4	1 893	1,9
Kriminální chování	1 332	1,9	245	0,9	1 577	1,6
Užívání konopných látek	560	0,8	927	3,3	1 487	1,5
Rizikové sexuální chování	1 238	1,8	193	0,7	1 431	1,5
Projevy rasismu a xenofobie	1 253	1,8	127	0,5	1 380	1,4
Zanedbávání, zneužívání, týrání dítěte	896	1,3	124	0,4	1 020	1,0
Rizikové chování v dopravě	807	1,1	114	0,4	921	0,9
Rizikové chování ve sportu	663	0,9	142	0,5	805	0,8
Užívání dalších návykových látek	421	0.6	227	1.2	750	0.0
(mimo tabák, alkohol a konopné látky)	421	0,6	337	1,2	758	0,8
Celkem	70 547	100,0	27 877	100,0	98 424	100,0

Pozn.: údaje k 26. 5. 2024

Zdroj: Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN (2024)

7.2 Prevence a včasná intervence mezi hráči hazardních her

Cílem preventivních aktivit zaměřených na hazardní hráče a jejich blízké je zvýšit informovanost o rizicích HH, vyvracet hráčské omyly, zvýšit kontrolu nad hráčským chováním a podpořit včasnou identifikaci problémového hraní. Řada opatření povinně realizovaných provozovateli HH je ukotvena v zákoně č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách (ZHH). Na začátku r. 2024 vešla v účinnost novela ZHH – blíže viz kapitolu Provozování hazardních her, str. 13.

Změny v novele zákona o hazardních hrách se týkají mimo jiné informační povinnosti provozovatelů hazardních her, registrace hráčů, uživatelského konta, *Rejstříku osob vyloučených z účasti na hazardních hrách* a zavedení prostředku pro zamezení účasti na hazardní hře (tzv. panic button).

Provozovatelé mají nově povinnost u technických her v herní pozici informovat o délce přihlášení do uživatelského konta, o celkové souhrnné výši čistých proher od aktivace konta nebo nabídce využití a stavu nastavených sebeomezujících opatření.

V září 2020 spustilo MF *Rejstřík fyzických osob vyloučených z účasti na hazardních hrách.*⁶⁹ Cílem zavedení tohoto rejstříku je zamezení přístupu vyloučených fyzických osob k hazardním hrám a ochrana ohrožených skupin osob před dopady hazardního hraní. Ověření, zda je osoba registrována v rejstříku, probíhá pouze u těch druhů hazardních her, u kterých je ze zákona povinná registrace a ověření věku a totožnosti osoby či identifikace návštěvníka při vstupu do herních prostor. Omezení účasti na hraní osobám zapsaným v rejstříku se tedy týká heren a kasin, kurzového sázení a všech online hazardních her. Od 1. 1. 2024 jsou rozšířeny možnosti podání žádosti o zápis do rejstříku, nově lze podat žádost o zápis do něj také prostřednictvím samotného provozovatele.

Dalším z nově zavedených sebeomezujících opatření je tzv. panic button (od 1. 7. 2024).⁷⁰ Jde o nástroj k zamezení účasti na hazardní hře, který musí být viditelný v každé herní pozici a každém

-

⁶⁹ https://www.mfcr.cz/cs/kontrola-a-regulace/hazardni-hry [2024-05-25]

⁷⁰ https://www.mfcr.cz/cs/ministerstvo/media/tiskove-zpravy/2024/hraci-hazardnich-her-budou-moci-nove-vyuzit-tzv-pa-56311 [2024-07-01]

herním prostoru a v případě internetové hry po celou dobu přihlášení do uživatelského konta. Při využití tohoto prostředku nesmí provozovatel hráči umožnit vložit do hry jakoukoliv sázku po dobu 48 hodin, současně mu musí nabídnout zápis do rejstříku a bezodkladně informovat MF o použití tohoto prostředku.

Ke konci r. 2023 bylo v *Rejstříku fyzických osob vyloučených z účasti na hazardních hrách* zapsáno téměř 199 tisíc osob. Mezi nejčastější důvody vyloučení patřily úpadek (48 %), pobírání dávek pomoci v hmotné nouzi (32 %) a skutečnost, že šlo o osobu žijící ve společné domácnosti s žadatelem o příspěvek nebo dávky (12 %). Přehled jednotlivých důvodů vyloučení ze hry uvádí tabulka 7-2. Ke konci r. 2023 bylo někdy vyloučeno z účasti na hazardních hrách téměř 373 tis. osob – tabulka 7-3. Počet osob, které byly někdy zapsané v rejstříku, se meziročně zvýšil o 13 %.

tabulka 7-2: Počet osob vyloučených z účasti na hazardních hrách podle důvodu, v l. 2021–2023

Důvod vyloučení	2021	2022	2023
Na vlastní žádost	2 266	5 300	9 568
Náhradní výživné	0	6 943	8 542
Omezení a povinnost zdržet se HH nebo ochranné léčení	42	55	59
Pobírání dávek pomoci v hmotné nouzi	62 027	62 245	62 700
Předběžné opatření zákazu her	1	2	3
Společně posuzovaná osoba pro dávky	23 970	24 360	23 938
Úpadek	107 457	104 742	96 229
Celkem osob	192 472	199 274	198 889

Pozn.: Údaje jsou k 31. 12. daného roku. Součet jednotlivých kategorií neodpovídá celkovému počtu vyloučených osob, protože jedna osoba může být zapsána v rejstříku z více důvodů. Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2024a)

tabulka 7-3: Celkový (kumulativní) počet osob, které byly někdy v průběhu v l. 2021–2023 vyloučeny z účasti na hazardních hrách

Důvod vyloučení	2021	2022	2023
Na vlastní žádost	2 292	5 528	10 239
Náhradní výživné	0	7 657	10 836
Omezení a povinnost zdržet se HH nebo ochranné léčení	49	68	86
Pobírání dávek pomoci v hmotné nouzi	102 595	121 330	138 706
Předběžné opatření zákazu her	1	2	3
Společně posuzovaná osoba pro dávky	43 210	53 109	62 066
Úpadek	146 492	167 383	197 098
Celkem osob	279 606	328 888	372 614

Pozn.: Údaje jsou k 31. 12. daného roku. Součet jednotlivých kategorií neodpovídá celkovému počtu vyloučených osob, protože jedna osoba může být zapsána v rejstříku z více důvodů. Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2024a)

Informace o zkušenostech hráčů s nabídkou omezení a o jejich informovanosti o rizicích hazardního hraní jsou k dispozici ze studie *Patologičtí hráči v léčbě* realizované v r. 2023 – blíže viz kapitolu Studie Patologičtí hráči v léčbě, str. 50. Celkem 53,5 % respondentů uvedlo, že jim byla někdy nabídnuta možnost omezit své hraní prostřednictvím nastavení limitů hry, přičemž tuto nabídku využilo 17 % z nich. Respondenti nejčastěji využili možnosti stanovení výše čisté prohry za jeden den (65,6 %), stanovení výše sázky za jeden den (62,5 %) a stanovení doby bez hazardní hry (50 %) – tabulka 7-4. Možnost sebevyloučení z HH byla nabídnuta 42,2 % hráčů (31,5 % hráčů v r. 2021), přibližně 20,3 % z nich tuto možnost využilo.

tabulka 7-4: Využití jednotlivých možností sebeomezení mezi respondenty studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2017–2023

	201	7	2019	2019		2021		2023	
Využitá sebeomezení	Počet	Podíl	Počet	Podíl	Počet	Podíl	Počet	Podíl	
	(n=14)	(%)	(n=31)	(%)	(n=31)	(%)	(n=32)	(%)	
Výše čisté prohry za den	7	50,0	8	64,5	25	80,6	21	65,6	
Výše sázek za den	10	71,4	19	61,3	22	71,0	20	62,5	
Výše sázek za měsíc	2	14,3	10	32,3	21	67,7	13	40,6	
Výše čisté prohry za měsíc	3	21,4	9	29,0	17	54,8	14	43,8	
Doba bez hazardní hry	3	21,4	6	19,4	11	35,5	16	50,0	
Počet přihlášení za měsíc	2	14,3	14	45,2	8	25,8	13	40,6	
Počet návštěv za měsíc	1	7,1	6	19,4	7	22,6	5	15,6	
Doba přihlášení za den	1	7,1	8	25,2	6	19,4	5	15,6	

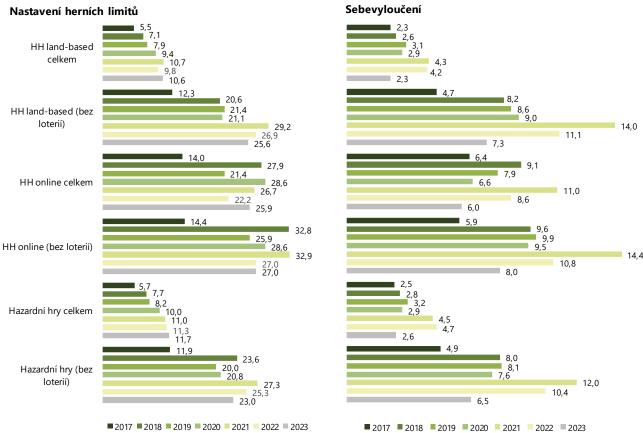
Zdroj: Chomynová a kol. (2023), Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2024a)

Expozice hráčů sebeomezujícím opatřením, možnost sebevyloučení a informace o rizicích HH jsou dlouhodobě sledovány také v rámci omnibusové studie *Výzkum občanů* – blíže viz kapitolu Výzkum názorů a postojů občanů České republiky, str. 41. V r. 2023 byla možnost omezit hraní prostřednictvím nastavení limitů hry někdy nabídnuta 11,7 % respondentů, kteří hráli HH v posledních 12 měsících (včetně loterií), nejčastěji hráčům online her (25,9 %). Od r. 2017 se trvale zvyšuje podíl osob (hráčů v posledních 12 měsících), kterým bylo nabídnuto omezení nastavením herních limitů, a to z 5,7 % v r. 2017 na 11,7 % v r. 2023 – graf 7-4.

Mezi I. 2021 a 2022 došlo ke značnému nárůstu počtu hráčů, kteří někdy dostali nabídku k sebevyloučení ze hry (5 %). V r. 2023 však byla možnost sebevyloučení nabídnuta pouze 2,6 % hráčů hazardních her, což snížilo podíl sebevyloučených hráčů na úroveň podobnou období 2017–2020 (přibližně 3 %) – graf 7-4. V *Rejstříku fyzických osob vyloučených z účasti na hazardních hrách* bylo podle *Výzkumu občanů 2023* zapsáno 1,0 % dotázaných, z toho 0,2 % na vlastní žádost.

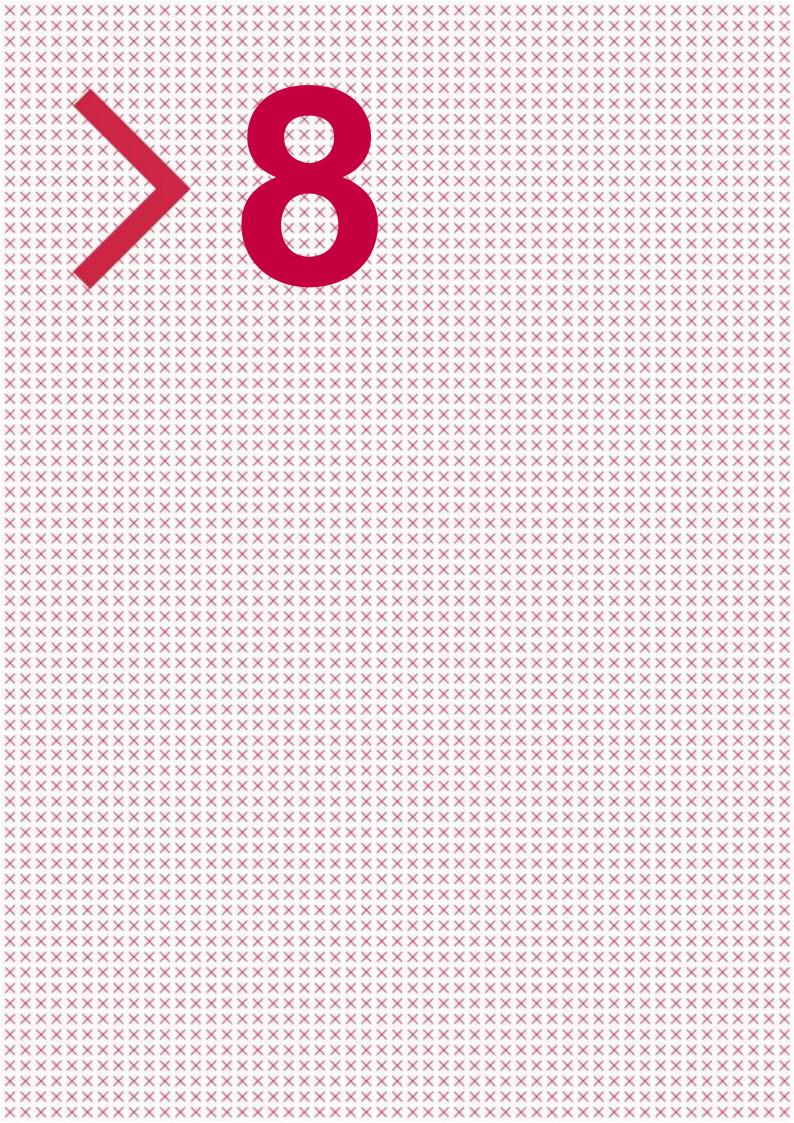
Informovanost o rizicích spojených s hraním HH a možnostech léčby problémového hráčství se v posledních 5 letech pohybuje mezi 65–76 %. V r. 2023 měly informace o rizicích HH přibližně tři čtvrtiny těch (75,5 %), kteří hráli HH v posledních 12 měsících – nejčastěji hráči land-based HH mimo loterie (86,8 %). Nejčastějším zdrojem informací o rizicích byla média (63,7 %), internetové stránky s nabídkou HH (25,4 %) a letáky a plakáty v provozovnách (18,9 %). Naopak nejméně častým zdrojem byly telefonická linka pomoci (0,8 %), případně dluhová poradna, úřady práce apod. (1,9 %). Necelá třetina hráčů (29,5 %) získala informace také od rodinných příslušníků, přátel nebo známých. Meziročně se výrazně zvýšila míra informovanosti zejména prostřednictvím médií (z 56,9 % na 63,7 %) a rovněž od rodinných příslušníků, přátel nebo známých (z 23,4 % na 29,5 %). Naopak se značně snížil podíl respondentů, kteří získali informace z letáků a plakátů v provozovnách (z 30,7 % na 18,9 % v r. 2023).

graf 7-4: Nabídka sebeomezení formou nastavení herních limitů a nabídka sebevyloučení hráčům HH v posledních 12 měsících – Výzkum občanů 2017–2023, v %

Zdroj: Mravčík a kol. (2021b), Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2022); Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2023b)

Intervence z oblasti prevence zajišťovaly ve věznicích v r. 2023 stejně jako v předchozích letech především poradny drogové prevence a bezdrogové zóny, z nichž některé se zaměřovaly speciálně na osoby ohrožené vznikem a rozvojem závislosti (Generální ředitelství Vězeňské služby ČR, 2023).

Kapitola 8:

Léčba a další odborné služby

8.1 Úvod

Nabídka služeb pro hráče v ČR zahrnuje především poradenství a léčbu v adiktologických a psychiatrických ambulancích a léčbu v pobytových službách typu psychiatrické léčebny, případně v terapeutických komunitách nebo v soukromých léčebných pobytových zařízeních. Služby pro hazardní hráče jsou většinou poskytovány ve stejných zařízeních jako služby pro uživatele návykových látek, existují však i specializované ambulantní programy nabízející služby převážně hráčům hazardních her.

Údaje o léčbě a odborných službách pro osoby s hráčskou poruchou jsou dostupné z *Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZS)*, který nahradil roční výkazy psychiatrických ambulancí, a ze závěrečných zpráv projektů podpořených v dotačním řízení ÚV ČR. Dále jsou k dispozici údaje ze studie *Sčítání adiktologických služeb*. Informace o osobách, které využívají léčebných a poradenských služeb v ČR, poskytuje především studie *Patologičtí hráči v léčbě*.

Od r. 2013 se rozvíjí síť specializovaných programů pro problémové hráče v krajských městech, tzv. krajská centra pro léčbu patologického hráčství. Tato centra v r. 2023 fungovala v 9 krajích: v Praze, v Jihomoravském, Jihočeském, Libereckém, Olomouckém, Plzeňském, Ústeckém, Zlínském kraji a v Kraji Vysočina.

V posledních letech dochází k rozvoji poradenských a léčebných intervencí poskytovaných problémovým hráčům a jejich blízkým prostřednictvím internetu.

8.2 Služby pro osoby s hráčskou poruchou

8.2.1 Sčítání adiktologických služeb

Informace o poskytování služeb cílové skupině hráčů hazardních her jsou dostupné ze studie *Sčítání adiktologických služeb*, která byla realizována na přelomu l. 2023–2024 na vzorku 304 služeb pracujících s osobami užívajícími návykové látky a v riziku závislosti. Studii provádí NMS ve tříletých intervalech (Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research, 2024c).

U více než poloviny služeb, tj. u 156 (51,8 %), byli jednou z hlavních cílových skupin také hráči HH. Jde zejména o zařízení s registrací sociální služby (52 %) a registrací zdravotnického zařízení (14 %). Zařízení, která deklarují jako svou hlavní cílovou skupinu hráče HH, nabízejí převážně adiktologické služby ambulantní léčby a poradenství – tabulka 8-1. Orientační diagnostiku nelátkových závislostí poskytuje 96 služeb, komplexní diagnostiku nelátkových závislostí 58, právní poradenství 35 a pomoc s dluhy 64 služeb.

tabulka 8-1: Programy poskytující služby hráčům HH podle typu služeb – studie Sčítání adiktologických služeb 2023

Typ služby	Počet zařízení
Adiktologické preventivní služby na úrovni indikované prevence	8
Adiktologické služby minimalizace rizik	29
Adiktologické služby ambulantní léčby a poradenství	84
Adiktologické služby krátkodobé stabilizace (detoxifikace)	12
Adiktologické služby rezidenční léčby	23
Adiktologické služby následné péče	52
Jiné	5
Celkem ČR*	213

Pozn.: * Jedno zařízení může poskytovat více typů služby, respondenti proto mohli označit více možností. Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2024c)

Pokud jde o podíl hráčů HH mezi klientelou programu, v 9 zařízeních (6 %) tvořili hráči HH více než 20 % klientely. V 91 službách (téměř 60 % zařízení) tvořili hráči HH naopak méně než 10 %

klientely – tabulka 8-2. Celkem 27 zařízení (17 %) uvedlo, že v r. 2023 žádné hráče HH mezi svými klienty nemělo, přestože hráči mohou služeb zařízení využít a jsou jednou z cílových skupin.

tabulka 8-2: Počet zařízení podle podílu hráčů HH mezi klientelou – studie Sčítání adiktologických služeb v l. 2014–2023

D = 4(1 b = 4 ¥ \$ 1111 (0/)		Počet zai	ŕízení	
Podíl hráčů HH (%)	2014	2017	2020	2023
0	37	8	0	27
1–10	71	77	81	97
11–20	20	13	10	7
21–30	5	7	2	1
31–70	5	8	5	5
71–90	_	2	3	3
Neuvedeno	_	35	55	16
Celkem	138	151	156	156

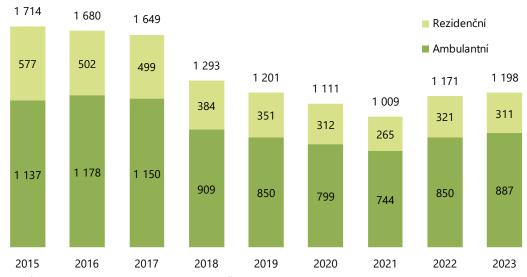
Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2015), Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2018), Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2021), Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2024c)

8.2.2 Ambulantní a lůžková zdravotní péče

Data zdravotních pojišťoven o vykázané ambulantní i lůžkové zdravotní péči jsou dostupná z *Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZS)*, který spravuje Ústav zdravotnických informací a statistiky (ÚZIS ČR). V r. 2023 bylo léčeno v ambulantní a lůžkové péči oboru psychiatrie a adiktologie celkem 1 198 pacientů s hlavní nebo vedlejší diagnózou patologické hráčství (F63.0), v tom v ambulancích celkem 887 osob a na lůžkových odděleních 311 osob – graf 8-1.

V I. 2015–2017 se ročně léčilo 1 600–1 700 osob, počet hospitalizací dosahoval v tomto období 500–580 ročně. V psychiatrických ambulancích bylo léčeno v průměru 1 100–1 200 pacientů ročně. V I. 2018–2021 počet pacientů léčených pro hráčskou poruchu v ambulantní i lůžkové psychiatrické péči klesal, celkově přibližně o třetinu (Ústav zdravotnických informací a statistiky, 2023). V I. 2022 a 2023 byl však opět zaznamenán nárůst počtu pacientů s dg. F63.0 v ambulantní i lůžkové péči – graf 8-1.

graf 8-1: Vývoj počtu pacientů s hlavní nebo sekundární dg. F63.0 v zařízeních oboru psychiatrie a adiktologie v l. 2015–2023

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR (2024)

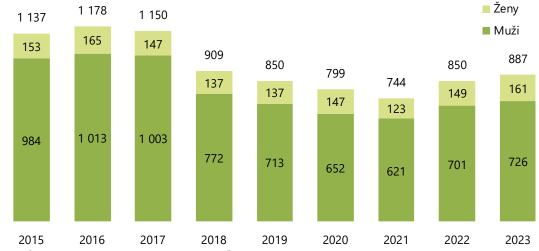
Mezi klienty s hlavní nebo sekundární diagnózou F63.0 v ambulantní péči jednoznačně převažovali muži ve věkových skupinách 30–39 a 40–49 let. Počty klientů v ambulantní péči s hlavní nebo sekundární dg. F63.0 v r. 2023 podle pohlaví a věku ukazuje tabulka 8-3. Vývoj počtu pacientů s hlavní dg. F63.0 v ambulantní péči ukazuje graf 8-2.

tabulka 8-3: Počty klientů s hlavní nebo sekundární dg. F63.0 v ambulantních zařízeních oboru psychiatrie a adiktologie v r. 2023, podle pohlaví a věku

Věk	Hlavr	Hlavní dg. F63.0			Sekundární dg. F63.0			Celkem (hlavní nebo sekundární dg. F63.0)		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	
0–9 let	1	0	1	0	0	0	1	0	1	
10–19	15	3	18	3	2	5	18	5	23	
20-29	111	21	132	33	8	41	144	29	173	
30–39	152	24	176	85	16	101	237	40	277	
40-49	125	25	150	82	11	93	207	36	243	
50-59	31	19	50	36	10	46	67	29	96	
60–69	23	4	27	17	9	26	40	13	53	
70–79	10	1	11	2	5	7	12	6	18	
80+ let	0	1	1	0	2	2	0	3	3	
Celkem	468	98	566	258	63	321	726	161	887	

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR (2024)

graf 8-2: Vývoj počtu pacientů s hlavní nebo vedlejší dg. F63.0 v ambulantní péči v zařízeních oboru psychiatrie a adiktologie v l. 2015–2023, podle pohlaví

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR (2024)

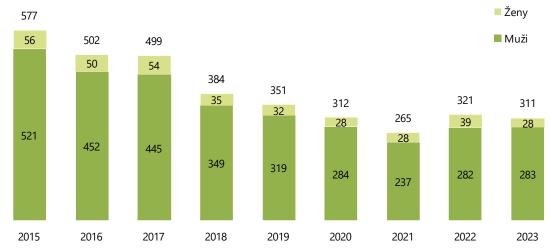
V zařízeních oboru psychiatrie a adiktologie bylo v r. 2023 pro hráčskou poruchu hospitalizováno celkem 311 osob – tabulka 8-4. Podíl žen v rezidenčních léčebných zařízeních je dlouhodobě stabilní, v r. 2023 dosahoval 10 % – graf 8-3.

tabulka 8-4: Počty pacientů s hlavní nebo sekundární dg. F63.0 v lůžkové péči v r. 2023 v zařízeních oboru psychiatrie a adiktologie, podle pohlaví a věku

Věk	Hlavní dg. F63.0			Sekundá	irní dg.	F63.0	Celkem (hlavní nebo sekundární dg. F63.0)		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
0–9 let	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10–19	1	0	1	2	0	2	3	0	3
20–29	24	0	24	46	4	50	70	4	74
30–39	44	3	47	70	8	78	114	11	125
40-49	19	2	21	48	5	53	67	7	74
50-59	6	3	9	12	1	13	18	4	22
60-69	3	1	4	6	1	7	9	2	11
70–79	0	0	0	2	0	2	2	0	2
80+ let	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	97	9	106	186	19	205	283	28	311

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR (2024)

graf 8-3: Vývoj počtu pacientů s hlavní nebo vedlejší dg. F63.0 v lůžkové péči v zařízeních oboru psychiatrie a adiktologie v l. 2015–2023, podle pohlaví

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR (2024)

8.2.3 Služby podporované v dotačním řízení ÚV ČR

Data o službách pro osoby v riziku rozvoje problémového hraní jsou k dispozici také ze závěrečných zpráv projektů podpořených v dotačním řízení ÚV ČR.

Pro oblast hazardního hraní je hlavním cílem dotačního řízení zvýšení dostupnosti služeb pro klienty a udržení zavedených krajských specializovaných center, která nabízejí komplexní péči pro hráče HH a jejich blízké. Krajská centra v ČR by postupně měla nabízet komplexní péči v těchto oblastech: vyhledávání klientů, ambulantní léčba a následná péče včetně dluhového poradenství. Tato centra by svými detašovanými pracovišti měla pokrýt další regiony/města daného kraje. Hazardním hráčům a jejich blízkým se věnují také téměř všechny ostatní adiktologické ambulantní programy.

V r. 2023 bylo v dotačním řízení ÚV ČR podpořeno celkem 227 adiktologických služeb, z nich 89 (79 v r. 2022) poskytlo intervence související s HH alespoň jednomu klientovi. V kontaktu se službami bylo 3 035 hráčů (2 808 v r. 2022). Nejvyšší počet programů představují ambulantní adiktologické služby a poradenství, ve kterých byl také vykázán nejvyšší počet klientů. Významná část kontaktů se odehrává v online prostředí či telefonicky – tabulka 8-5.

tabulka 8-5: Počet programů, které poskytly intervence problémovým hráčům a byly podpořeny v dotačním řízení ÚV ČR v l. 2019–2023, podle typu služby

Tom a dilutal a mieleć alověho.	Počet programů				Počet klientů					
Typ adiktologické služby	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Služby minimalizace rizik	16	11	11	18	22	51	26	33	47	56
Služby ambulantní léčby	35	43	44	47	52	1 175	1 203	1 336	1 376	1 523
a poradenství										
> z toho ve vězení	5	6	6	9	8	42	32	49	68	55
Služby rezidenční léčby	2	5	3	0	1	3	17	14	0	1
Služby následné péče	8	9	8	10	11	28	16	10	15	16
Online/telefonické poradenství	2	4	3	4	3	973	1 071	983	1 370	1 439
Celkem	63	72	69	79	89	2 230	2 333	2 376	2 808	3 035

Pozn.: Je uveden počet klientů, jejichž primárním problémem je hazardní hraní. Jedno zařízení může realizovat více programů (např. on-line a ambulantní péči).

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti (2024)

Nejvíce klientů s primárním problémem HH bylo vykázáno v Praze (308), v Jihočeském kraji (254) a Jihomoravském kraji (178), nejméně v kraji Karlovarském (28).

V r. 2023 uvedlo 8 programů ambulantní léčby a poradenství specializovaný program pro hráče HH. Celkem vykázaly 1 045 klientů s nelátkovou závislostí, z toho 950 hazardních hráčů – tabulka 8-6.

tabulka 8-6: Specializované ambulantní programy pro hráče HH podpořené v dotačním řízení

ÚV ČR v l. 2018-2023

Ukazatel	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet programů	15	14	12	12	10	8
Počet všech klientů s nelátkovou závislostí	1 187	1 016	889	939	1 219	1 045
> z toho počet klientů – hráčů HH	1 114	964	779	852	1 057	950
Počet klientů – osob blízkých	529	500	352	520	642	525

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti (2024)

Zařízení specializovaná na problematiku HH v závěrečných zprávách dotačního řízení ÚV ČR nadále uvádí vzrůstající podíl hraní online HH mezi klienty. Online hra je klienty popisována jako snadno přístupná, s absencí sociální kontroly a rychlým pádem do dluhové pasti. Podle pracovníků Ambulance pro nelátkové závislosti organizace Centra protidrogové prevence a terapie v Plzni je negativním faktorem reklama sázkových společností vybízející k sázkám v průběhu sportovních turnajů prostřednictvím nabízených benefitů. Pracovníci této služby také uvádějí, že nově jejich program začala navštěvovat i klientela, která má problém s jinými nelátkovými závislostmi (závislost na sexu, na nakupování), která dosud nebyla v jejich zařízení obvyklá.

Pracovníci Ambulance pro gambling odhadují, že zhruba 80 % sportovců v týmových sportech má zkušenosti se sázením a v riziku problémového sázení může být cca 1/3 z nich. V online prostoru je téměř nemožné poskytovat harm reduction služby, hazardní hráči/sázkaři nevytvářejí žádné komunity, hráči/sázkaři obvykle hraní tají před okolím, a to často i několik let. Online live sázky s sebou přinášejí rychlejší přenos financí z bankovního účtu na hráčský účet, vyšší zadluženost apod. Další novinkou je půjčování hráčských účtů osobám v *Rejstříku vyloučených osob* (RVO) za úplatek nebo provizi.

Jako problematické pracovníci služeb vnímají propojování hazardních společností se světem sportu. Hazard se také na různých úrovní propojuje s herním průmyslem (počítačové hry, gaming) (Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti, 2024).

8.2.4 Internetové a telefonické poradenství

Nabídka pomoci prostřednictvím internetu a telefonického poradenství zahrnuje v ČR webové stránky, poradenské online a telefonické linky a mobilní aplikace. V r. 2018 vznikla *Národní linka pro odvykání hraní* (800 350 000), a to rozšířením služeb *Národní linky pro odvykání*, kterou na základě dotace ÚV ČR provozuje společnost AdiPoint.⁷¹ Linka je zřízena Úřadem vlády ČR v rámci národních stránek pro podporu odvykání hraní <u>hazardni-hrani.cz</u>, které spravuje NMS. *Národní linka pro odvykání* v r. 2023 evidovala 84 klientů v oblasti nelátkových závislostí (86 v r. 2022), z toho 69 klientů byli hráči HH.

Telefonické poradenství poskytují rovněž adiktologické služby na svých linkách.⁷² Online léčba, resp. léčba a intervence využívající moderní technologie a internet jsou vlivem zvyšující se dostupnosti těchto technologií rychle se rozvíjejícím, ale stále poměrně novým směrem v léčbě závislostí. *Linku pomoci pro hráče hazardních her a jejich blízké* (777 477 877) provozuje spolu se stránkami <u>nabertekurz.cz</u> Společnost Podané ruce, od dubna 2024 je provozována v non-stop provozu. V r. 2023 bylo na lince zaznamenáno celkem 619 telefonních kontaktů.

Linku pomoci pro hráče podporuje také iniciativa IPRH *Zodpovědné hran*í.⁷³ Webové stránky nabízejí mimo jiné kontakty na adiktologické služby a občanské poradny, které nabízejí rodinné poradenství a finanční poradenství vč. dluhové problematiky.

Společnost Podané ruce provozuje také mobilní aplikaci *Port*, kde si uživatelé mohou nastavit finanční částku, kterou mají k dispozici, a zadávají čas věnovaný hazardním hrám i údaje

⁷¹ https://chciodvykat.cz/ [2024-05-23]

⁷² blíže viz <u>http://www.drogy-info.cz/index.php/map/</u> [2024-05-23]

⁷³ https://www.zodpovednehrani.cz/ [2024-06-30]

o vložených či vyhraných penězích. Aplikace jim poté ukazuje aktuální zůstatek na kontě i dobu strávenou hraním. Informace lze zobrazovat podle dnů, týdnů i měsíců – obrázek 8-1.

Přehled specializovaných internetových poradenských a informačních služeb pro hráče HH a jejich blízké uvádí tabulka 8-7.

tabulka 8-7: Informační a poradenské internetové stránky a mobilní aplikace pro hráče HH

Internetová stránka	Provozovatel	Screening	Informace a odkazy	Léčebná / harm reduction intervence on-line
poradna.adiktologie.cz	Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN v Praze	ano	ano	ano
koncimshranim.cz	SANANIM	ano	ano	ano
hazardní-hraní.cz	Úřad vlády ČR	ano	ano	ne
<u>nabertekurz.cz</u>	Společnost Podané ruce	ano	ano	ano
<u>neprohraj.se</u>	Prevent 99	ano	ano	ne
hazard.renadi.cz	Renadi	ano	ano	ne
Mobilní aplikace				
<u>Port</u>	Společnost Podané ruce	ano	ano	ano

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti (2024)

obrázek 8-1: Mobilní aplikace Port provozovaná Společností Podané ruce

Zdroj: https://www.nabertekurz.cz/port [2024-05-23]

Na poradenských stránkách koncimshranim.cz, které provozuje organizace SANANIM, v r. 2023 vyplnilo screeningový dotazník 832 osob. Celkem 95 % respondentů bylo vyhodnoceno jako v riziku hráčské poruchy, 253 hráčů (255 v r. 2022) se stalo klienty služby. Celkem 93 klientů absolvovalo minimálně polovinu intervence, 68 klientů intervenci dokončilo a dalších 15 klientů v programu pokračovalo. Klienty programu byli převážně muži (80 %), průměrný věk byl 31 let. Šlo převážně o hráče, kteří sázeli online na sportovní utkání. V posledních letech se také objevují nové formy hazardu – například rizikové chování na burze, popřípadě rizikové obchodování s kryptoměnami. V naprosté většině jde o klienty pracující, se stabilním rodinným zázemím (Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti, 2024).

8.2.5 Svépomocné aktivity

V ČR jsou hráčům HH dostupné intervence a služby poskytované osobami se zkušeností s hazardním hraním. Svépomocná aktivita *Anonymní Gambleři Česko* působí v Praze, Brně a Plzni. Skupina v Praze a Brně nabízí možnost účasti i pro příbuzné a blízké hráčů HH.

Skupina *Zotavení Brno* sdružuje osoby s přímou (osobní či rodinnou) zkušeností se závislostí (tzv. recovery kouči) a plní funkci vzájemné podpory a podpůrné sítě při poskytování pomoci lidem užívajícím návykové látky a hráčům HH.⁷⁴ *Sdružení pacientů s diagnózou závislosti RECOVERY*⁷⁵ se od r. 2018 angažuje v politice v oblasti závislostí, zejména s cílem ochrany práv a prosazování zájmů pacientů a jejich blízkých a destigmatizace závislostních onemocnění.

8.2.6 Léčba problémového hráčství ve vězení

Vězeňská služba ČR (VS ČR) spravovala v r. 2023 celkem 35 věznic, k 31. 12. 2023 bylo ve vězení 19 569 osob (Generální ředitelství Vězeňské služby ČR, 2024a). Prevence, léčba a snižování dopadů problémového hráčství jsou ve věznicích realizovány prostřednictvím poraden drogové prevence, bezdrogových zón, specializovaných oddílů a programů adiktologických služeb.

V 10 věznicích byly dostupné Specializované oddíly s dobrovolným léčením závislostí.⁷⁶ Celková kapacita těchto oddílů byla na konci r. 2023 celkem 323 míst (stejně jako v r. 2022). Činnost specializovaného oddílu ve věznici Valdice byla během r. 2023 pozastavena kvůli akutnímu nedostatku odborného personálu. V péči specializovaných oddílů s dobrovolným léčením bylo celkem 574 odsouzených, přičemž nově zařazeno bylo 292 osob. Z nich 2 osoby uvedly hraní HH jako svůj primární problém.

Pro výkon ochranného léčení v oblasti závislostí, nařízeného soudem, bylo k dispozici 6 specializovaných oddílů v 5 věznicích s kapacitou 151 míst (stejně jako v r. 2022).⁷⁷ Do těchto oddílů bylo nově přijato 93 osob, z nichž 2 měly jako primární problém hraní HH.⁷⁸

Bezdrogová zóna se standardním zacházením byla k dispozici v každé věznici, celková kapacita představovala 1 831 míst (1 847 v r. 2022). Z celkového počtu 2 169 nově zařazených osob uvedlo 43 osob (2 %) hráčství jako primární problém. Bezdrogová zóna s terapeutickým zacházením byla dostupná ve 4 věznicích s kapacitou 103 míst (stejně jako v roce 2022). To 115 nově zařazených osob uvedly 3 hráčství jako primární problém. Ve všech věznicích fungovala poradna drogové prevence, přičemž hráčství jako primární problém uvedla 3 % z 12 330 odsouzených, kteří využili služeb těchto poraden.

Od r. 2016 působí ve věznicích adiktologové. V r. 2023 pracovalo v 10 věznicích celkem 13 adiktologů (v r. 2022 ve 12 věznicích 14 adiktologů).⁸⁰ V kontaktu s adiktologem bylo 2 727 odsouzených, z nichž 2 % uvedla hraní HH jako primární problém.

Podíl hráčů ve vězeňských programech je dlouhodobě nízký, trend od r. 2014 ukazuje tabulka 8-8.

⁷⁴ https://www.zotavenibrno.cz/ [2024-05-31]

⁷⁵ https://www.pacienti-recovery.cz/ [2024-05-31]

⁷⁶ Bělušice, Horní Slavkov, Hradec Králové, Kuřim, Nové Sedlo, Ostrov nad Ohří, Plzeň, Příbram, Valdice a Všehrdy

⁷⁷ Opava, Ostrava, Rýnovice, Znojmo, Heřmanice. Ve Věznici a ústavu pro výkon zabezpečovací detence Opava je oddíl zvlášť pro muže a zvlášť pro ženy.

Ochrannou léčbu lze vykonávat i mimo výkon trestu odnětí svobody a soud ji může uložit samostatně nebo vedle trestu. V r. 2022 podle evidence MS soudy uložily ochranné léčení celkem v 535 případech (602 v r. 2021), z toho ve 4 případech (2 případech v r. 2021) bylo uloženo ochranné léčení pro hráčskou poruchu (Ministerstvo spravedlnosti ČR, 2023).

⁷⁹ věznice Příbram, Vinařice, Znojmo a nově Světlá nad Sázavou

⁸⁰ věznice Brno, Heřmanice, Kynšperk, Litoměřice, Opava, Ostrov nad Ohří, Pardubice, Praha-Pankrác, Praha-Ruzyně, Světlá nad Sázavou, Teplice a Znojmo

tabulka 8-8: Počet osob nově přijatých na oddíly pro prevenci a léčbu závislostí a v kontaktu s poradnami drogové prevence, jejichž primárním problémem bylo hraní hazardních her v l. 2014–2023, v %

Rok	Specializované oddíly pro dobrovolnou léčbu		oddí	izované ly pro né léčení	Bezdrogové zóny standardní		Bezdrogové zóny terapeutické		Poradny drogové prevence	
	Celkem	> z toho hráčů	Celkem	>z toho hráčů	Celkem	> z toho hráčů	Celkem	>z toho hráčů	Celkem	> z toho hráčů
2014	270	0	120	7	1 882	40	112	3	6 247	164
2015	245	33	139	7	1 927	34	74	2	7 974	147
2016	299	7	108	1	1 880	26	96	0	9 329	140
2017	379	8	94	0	2 069	46	107	0	10 085	193
2018	362	3	72	1	2 192	34	106	1	11 093	181
2019	326	5	83	0	2 245	34	105	0	11 027	280
2020	341	12	70	0	1 904	20	95	1	10 635	229
2021	312	3	75	3	1 897	38	137	0	10 841	325
2022	337	3	112	1	2 087	42	108	1	11 938	239
2023	292	2	93	2	2 169	43	115	1	12 330	338

Zdroj: Chomynová a kol. (2023); Generální ředitelství Vězeňské služby ČR (2024b)

Prevenci, léčbu a snižování dopadů problémového hráčství ve věznicích zajišťovaly také adiktologické služby poskytované neziskovými organizacemi. Intenzivní spolupráci s těmito organizacemi, definovanou jako 10 a více návštěv ročně, vykázalo celkem 32 věznic (stejný počet jako v r. 2022). Údaje o počtu osob s primárním problémem hráčství, které využily služeb NNO, nejsou k dispozici.

8.3 Zkušenosti hráčů s léčbou

Vstup hráčů do léčby je ztížen různými bariérami, které jsou spojeny s různými okolnostmi. Klienti se často potýkají s pocity studu a strachu. Například strach ze selhání může způsobit, že si nechtějí připustit ztrátu kontroly nad svým hráčským chováním. Často se také objevuje obava z ukončení hraní, protože hraní pomáhá klientům zvládat úzkostně-depresivní stavy. Dále se projevuje strach z odmítnutí ze strany rodiny a blízkých osob po přiznání problémů.

Informace o zkušenostech hráčů s léčbou problémového hráčství jsou k dispozici ze studie *Patologičtí hráči v léčbě* – blíže viz kapitolu Studie Patologičtí hráči v léčbě 2023, str. 50. Z výsledků z r. 2023 vyplývá, že 76,5 % hráčů se léčilo pro hráčskou poruchu opakovaně. Celkem 75,4 % hráčů v léčbě se někdy pokusilo své hraní omezit nebo s hraním přestat bez odborné pomoci.

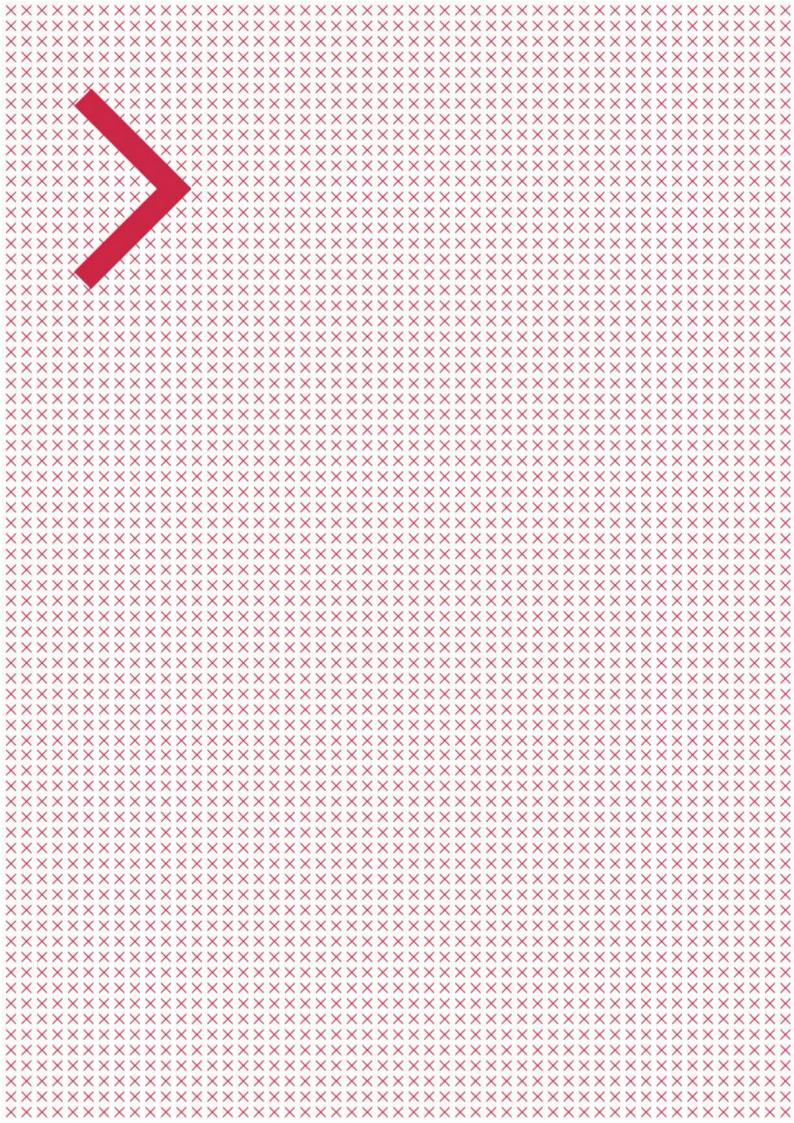
Hlavními důvody pro vyhledání odborné pomoci byly stejně jako v minulých letech především problémy ve vztazích s blízkými (69,0 %), finanční problémy (67,9 %) a problémy v oblasti duševního zdraví (40,1 %). Hráči měli nejčastěji zkušenosti s ambulantními službami (77,0 % s ambulantními psychology nebo psychoterapeuty, 73,3 % s ambulantním zařízením pro léčbu závislostí, 69,5 % s ambulantním psychiatrem), více než polovina také s pobytovou službou pro léčbu závislostí – tabulka 8-9.

tabulka 8-9: Zkušenost respondentů studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2015–2023 s jednotlivými typy pomoci a léčby, v %

Typ odborné pomoci	2015	2017	2019	2021	2023
Ambulantní zařízení pro léčbu závislostí	32,0	56,7	62,5	69,4	73,3
Zdravotnické zařízení pro léčbu závislostí – pobytové	72,2	53,2	53,8	32,3	53,5
Psychoterapeut, psycholog – ambulantní	55,6	50,8	52,2	61,7	77,0
Psychiatr ambulantní	56,4	46,8	48,6	58,1	69,5
Svépomocná skupina	33,2	26,6	31,1	21,0	35,3
Nízkoprahové zařízení	28,6	25,4	28,3	34,7	42,8
Praktický lékař	27,8	23,0	19,1	19,0	28,9
Linka důvěry	12,4	8,7	13,9	8,5	7,0
Dluhová poradna	9,3	19,0	12,7	9,7	16,6
Telefonická linka specializovaná na problematiku závislostí	_	-	-	-	5,3
Právní poradna specializovaná na problematiku závislostí	_	-	-	-	3,7
Internetová poradna	10,0	13,1	11,6	6,9	9,1

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2024a)

Hráči vstupují do léčby poprvé nejčastěji ve věku mezi 21–30 lety (41,7 % respondentů) a 31–40 lety (24,6 %). Častěji také uváděli předchozí zkušenosti s vyhledáním odborné pomoci v souvislosti s užíváním alkoholu (41,2 %), tabáku a nikotinových výrobků (33,2 %), užíváním nelegálních drog (33,7 %) a s léčbou dalších psychiatrických poruch (15 %).

Přílohy

Zkratky

ASZ	Agentura pro sociální	MF	Ministerstvo financí ČR
CAWI	začleňování computer-assisted web interviewing, tj. sběr dat pomocí online dotazníku	MHI-5	5položkový screeningový nástroj zaměřený na duševní zdraví Mental Health Inventory
CLS CS	centrální loterijní systém Celní správa ČR	MKN-10	Mezinárodní klasifikace nemocí, 10. revize
CSPG	Consumption Screen for Problem Gambling	MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
	(screeningový nástroj	MS	Ministerstvo spravedlnosti ČR
	používaný pro odhad rizikového hraní mezi dospívajícími)	MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
da	diagnóza, diagnostický	MV	Ministerstvo vnitra ČR
dg. DSM-5	Diagnostický a statistický manuál Americké	NMS	Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti
	psychiatrické asociace, 5. revize	NNO	nestátní nezisková organizace
EMR	elektromechanická ruleta	NPI	Národní pedagogický institut
ESPAD	Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách	NRHZS	Národní registr hrazených zdravotních služeb
ESSK	Evidenční systém statistik	OZV	obecně závazná vyhláška
ELI.	kriminality	PČR	Policie České republiky
EU FF UPOL	Evropská unie Filozofická fakulta Univerzity Palackého	PGSI	Problem Gambling Severity Index (screeningový nástroj používaný pro odhad
F2F	face-to-face dotazování, tj. sběr dat prostřednictvím osobních rozhovorů		rizikového hraní mezi dospělými)
	v domácnostech	PMS	Probační a mediační služba
GFŘ	Generální finanční ředitelství	PN	psychiatrická nemocnice
GŘ VSČR	Generální ředitelství Vězeňské služby ČR	RIA	Regulatory Impact Assessment
НН	hazardní hra/y	RVKPP, RVKPZ	Rada vlády pro koordinaci
IPRH	Institut pro regulaci hazardních her	RVO	politiky v oblasti závislostí Rejstřík fyzických osob vyloučených z účasti na
IVT	interaktivní videoloterijní terminál, též VLT	SEPA	hazardních hrách Systém evidence
KS	kurzové sázky	SLFA	preventivních aktivit
land-based	prostředí kamenných	SŠ	střední škola
	provozoven hazardních her	SVL	sociálně vyloučená lokalita
	(herny, kasina, sázkové kanceláře apod.)	ŠMP	školní metodik prevence
Lie/bet škála	dvoupoložkový Lie/bet	TČ	trestný čin
-, - 2-2	screeningový dotazník na problémové hráčství	TH	technická hra

TZ	zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník	VLT	videoloterijní terminál, též IVT
ÚHOS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	WHO	Světová zdravotnická organizace
UPOL	Univerzita Palackého v Olomouci	ZHH	zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách
ÚV ČR ÚZIS ČR	Úřad vlády České republiky Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR	ZoL	zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách
	•	ŽH	živá/é hra/y

Seznam tabulek

tabulka 2-1: Počet společností s povolením k provozování hazardních her podle typu v l. 2017–20	
tabulka 2-2: Počet povolených technických her k 1. 1. 2024, podle krajů	
tabulka 2-3: Počet povolených živých her k 1. 1. 2024, podle krajů	21
tabulka 2-4: Celkový objem peněz vložených, vyplacených na výhrách a prohraných podle typu h v r. 2023, v mil. Kč	
tabulka 2-5: Inkaso daně z hazardních her do státního rozpočtu a do obecních rozpočtů podle ty hry v l. 2014–2023, v mil. Kč	pu
tabulka 4-1: Prevalence hraní hazardních her v obecné populaci starší 15 let v posledních 12 měsících – Národní výzkum 2023 (F2F), v %	39
tabulka 4-2: Prevalence hazardního hraní v populaci starší 15 let v posledních 12 měsících podle typů her – Národní výzkum (CAWI) 2023, v %	
tabulka 4-3: Prevalence hazardního hraní v obecné populaci starší 15 let v posledních 12 měsících Výzkum občanů 2023, v %	า –
tabulka 4-4: Výskyt hazardního hraní v obecné populaci starší 15 let v posledních 12 měsících – studie Prevalence užívání drog v populaci ČR 2023, v %	
tabulka 4-5: Odhadovaný počet osob v riziku problémového hráčství podle screeningové škály Lie/bet v l. 2014–2023 – extrapolace výsledků na počet obyvatel ČR	
tabulka 4-6: Odhadovaný počet osob v riziku problémového hráčství podle screeningové škály Po v I. 2014–2023 (Národní výzkum) – extrapolace výsledků na počet obyvatel ČR	GSI
tabulka 4-7: Podíl a odhadovaný počet osob v riziku problémového hráčství podle dotazníkových průzkumů mezi praktickými lékaři v letech 2012–2022 – extrapolace výsledků na počet obyvatel (ŽR
tabulka 4-8: Užívání návykových látek v posledních 30 dnech v kombinaci s hazardním hraním v posledních 30 dnech mezi respondenty studie v sociálně vyloučených lokalitách v ČR v r. 2020, %	V
tabulka 4-9: Milníky hráčské kariéry respondentů studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2013–2023, v letech	
tabulka 5-1: Míra rizika výskytu úzkostně-depresivních příznaků – studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2015–2023, v %	
tabulka 5-2: Prevalence užití vybraných návykových látek v období před nástupem do léčby – stu Patologičtí hráči v léčbě 2023, v %	
tabulka 6-1: Počet kontrol, porušení zákona, nelegálních heren, zajištěných TH a finančních prostředků v l. 2017–2023	60
tabulka 6-2: Počet zjištěných trestných činů, stíhaných osob a celková škoda u trestných činů (TČ) neoprávněného provozování loterie a provozování nepoctivých sázek a her v l. 2014–2023	
tabulka 6-3: Počet osob stíhaných, obžalovaných a odsouzených za trestné činy primárně souvise s hraním hazardních her v l. 2014–2023, podle jednotlivých skutků	jící
tabulka 6-4: Páchání vybraných trestných činů ve studii Patologičtí hráči v léčbě v l. 2015–2023, v	%
tabulka 7-1: Počet řešených případů rizikového chování v ZŠ a SŠ ve školním roce 2022/2023 tabulka 7-2: Počet osob vyloučených z účasti na hazardních hrách podle důvodu, v l. 2021–2023 tabulka 7-3: Celkový (kumulativní) počet osob, které byly někdy v průběhu v l. 2021–2023 vyloučo z účasti na hazardních hrách	68 69 eny
tabulka 7-4: Využití jednotlivých možností sebeomezení mezi respondenty studie Patologičtí hrád v léčbě v l. 2017–2023	či
tabulka 8-1: Programy poskytující služby hráčům HH podle typu služeb – studie Sčítání adiktologických služeb 2023	
tabulka 8-2: Počet zařízení podle podílu hráčů HH mezi klientelou – studie Sčítání adiktologickýcl služeb v l. 2014–2023	h
tabulka 8-3: Počty klientů s hlavní nebo sekundární dg. F63.0 v ambulantních zařízeních oboru psychiatrie a adiktologie v r. 2023, podle pohlaví a věku	75

tabulka 8-4: Počty pacientů s hlavní nebo sekundární dg. F63.0 v lůžkové péči v r. 2023 v zařízení oboru psychiatrie a adiktologie, podle pohlaví a věku	
tabulka 8-5: Počet programů, které poskytly intervence problémovým hráčům a byly podpořeny	
v dotačním řízení ÚV ČR v l. 2019–2023, podle typu služby	
tabulka 8-6: Specializované ambulantní programy pro hráče HH podpořené v dotačním řízení ÚV ČR v l. 2018–2023	
tabulka 8-7: Informační a poradenské internetové stránky a mobilní aplikace pro hráče HH	
tabulka 8-8: Počet osob nově přijatých na oddíly pro prevenci a léčbu závislostí a v kontaktu	
s poradnami drogové prevence, jejichž primárním problémem bylo hraní hazardních her v l. 2014	
2023, v %	
tabulka 8-9: Zkušenost respondentů studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2015–2023 s jednotlivými typy pomoci a léčby, v %	
туру ротпост а тесбу, у %	0 1
Seznam grafů	
graf 2-1: Počet povolených technických her v l. 2014–2023	
graf 2-2: Počet povolených živých her v l. 2014–2023	
graf 2-3: Počet provozoven s TH a/nebo ŽH v l. 2014–2023	
graf 2-4: Objem trhu s hazardními hrami v ČR v l. 2014–2023, v mld. Kč	
graf 2-5: Vývoj podílů typů hazardních her na trhu podle příjmů ze hry v l. 2014–2023	26
graf 2-6: Vývoj podílu land-based a online hazardních her na trhu podle příjmu provozovatelů	
v I. 2014–2023, v %	26
graf 2-7: Inkaso daně z hazardních her v l. 2014–2023, v mil. Kč	27
graf 2-8: Podíl státního rozpočtu a obecních rozpočtů na celkových příjmech veřejných rozpočtů zdanění HH v l. 2014–2023, v %	
graf 3-1: Výskyt problémového hraní podle škály Lie/bet a CSPG mezi 15–16 letými studenty – studie ESPAD 2019, v %	
graf 3-2: Výskyt problémového hraní podle škály Lie/bet mezi 15–19letými studenty – studie UPC 2021, v %	DL
graf 3-3: Trendy v prevalenci hraní HH v posledních 12 měsících mezi žáky a studenty pražských ž a SŠ v I. 2016–2023, v %	
graf 4-1: Výsledky screeningové škály Lie/bet v obecné populaci starší 15 let a mezi hráči	
hazardních her v posledních 12 měsících podle typu hazardní hry – Národní výzkum (F2F dotazování) 2023, v %	39
graf 4-2: Výsledky screeningové škály Lie/bet v obecné populaci a mezi hráči hazardních her	
v posledních 12 měsících podle typu hazardní hry – Výzkum občanů 2023, v %	43
graf 4-3: Prevalence hazardního hraní v posledních 12 měsících v dospělé populaci 15 a více let – srovnání studií realizovaných v l. 2014–2023, v %	-
graf 4-4: Srovnání výsledků odhadů problémového hraní v obecné populaci za použití screeningo	
škály Lie/bet v l. 2014–2023, v %	
graf 4-5: Podíl hráčů TH land-based v riziku problémového hraní – srovnání studií z l. 2016–2023, v %	,
graf 4-6: Podíl hráčů KS a live sázek on-line v riziku problémového hraní – srovnání studií z l. 201 2023, v %	6–
graf 4-7: Prevalence problémového hraní podle škály Lie/bet v posledních 12 měsících před	1
uvězněním mezi odsouzenými vězni podle pohlaví, v l. 2014–2022, v %	.50
graf 4-8: Rizikové faktory pracovního prostředí u respondentů studie Patologičtí hráči v léčbě 202 v %	23,
graf 4-9: Hlavní problémová hazardní hra u respondentů studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2013	
2023, podle typu hry, v %	
graf 4-10: Počet dnů, kdy respondenti hráli hazardní hry v posledních 30 dnech před léčbou –	
studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2015 až 2023, v % graf 5-1: Zdroje příjmu hráčů v posledních 12 měsících – studie Patologičtí hráči v léčbě 2023, v 🤊	

graf 7-1: Zamerení preventívních programů podle typů chovaní ve skolním roce 2022/2023, v % graf 7-2: Počet hodin specifické prevence nelátkových závislostí (včetně hazardního hraní) obsažených ve školním vzdělávacím programu v jednotlivých ročnících ZŠ a SŠ ve školním roce	.66
2022/2023	.66
graf 7-3: Počet řešených případů nelátkových závislostí (včetně hazardního hraní) ve školním roce 2022/2023 podle ročníků studia	
graf 7-4: Nabídka sebeomezení formou nastavení herních limitů a nabídka sebevyloučení hráčům	
HH v posledních 12 měsících – Výzkum občanů 2017–2023, v %	.71
graf 8-1: Vývoj počtu pacientů s hlavní nebo sekundární dg. F63.0 v zařízeních oboru psychiatrie	
a adiktologie v l. 2015–2023	
graf 8-2: Vývoj počtu pacientů s hlavní nebo vedlejší dg. F63.0 v ambulantní péči v zařízeních obo psychiatrie a adiktologie v l. 2015–2023, podle pohlaví	
graf 8-3: Vývoj počtu pacientů s hlavní nebo vedlejší dg. F63.0 v lůžkové péči v zařízeních oboru	
psychiatrie a adiktologie v l. 2015–2023, podle pohlaví	.76
Seznam obrázků	
obrázek 8-1: Mobilní aplikace Port provozovaná Společností Podané ruce	.78

Zdroje

- AMERICAN PSYCHIATRIC ASSOCIATION 2013. Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders. 5th ed.: American Psychiatric Association.
- ANREVA SOLUTION 2023. Výsledky výzkumného šetření o rizikovém chování, wellbeingu a duševním zdraví žáků v Ústeckém kraji. Praha: Centrum sociálních služeb Praha.
- BANÁROVÁ, K., ČEREŠNÍK, M. & DOLEJŠ, M. 2022. Studie Pilíře života. Prosociálnost a seberegulace v kontextu rizikového chování v dospívání. Nepublikováno.
- BERWICK, D. M., MURPHY, J. M., GOLDMAN, P. A., WARE, J. E. J., BARSKY, A. J. & WEINSTEIN, M. C. 1991. Performance of a five-item mental health screening test. *Med Care*, 29, 169-176.
- CELNÍ SPRÁVA ČR 2024. Kontroly v oblasti hazardních her za období 1.1.- 31.12.2023. Praha: Ministersto financí ČR.
- CENTRUM SOCIÁLNÍCH SLUŽEB PRAHA 2024. Komparace dat z šetření rizikového chování žáků 2. stupně ZŠ a SŠ v Praze. Porovnání let 2016 až 2023. Praha: Centrum sociálních služeb Praha.
- CURRIE, S. R., CASEY, D. M. & HODGINS, D. C. 2010. Improving the Psychometric Properties of the Problem Gambling Severity Index. Canadian Consortium for Gambling Research.
- CURRIE, S. R., HODGINS, D. C. & CASEY, D. M. 2013. Validity of the Problem Gambling Severity Index interpretive categories. *Journal of Gambling Studies*, 29, 311-327.
- DVOŘÁKOVÁ, P. & CHOMYNOVÁ, P. 2024. Národní výzkum užívání návykových látek 2023. *Zaostřeno*, 10, 1-32.
- GENERÁLNÍ FINANČNÍ ŘEDITELSTVÍ 2024. Souhrnné údaje k dani z hazardních her za r. 2023.
- GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ VĚZEŇSKÉ SLUŽBY ČR 2023. Vyhodnocení činnosti VS ČR v protidrogové politice za rok 2022. Nepublikováno.
- GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ VĚZEŇSKÉ SLUŽBY ČR 2024a. Statistická ročenka VS ČR za rok 2023. Praha: GŘVS.
- GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ VĚZEŇSKÉ SLUŽBY ČR 2024b. Vyhodnocení činnosti VS ČR v protidrogové politice za rok 2023. Nepublikováno.
- GRIFFITHS, M. 2009. Problem gambling in Europe: An overview. Nottingham: International gaming research unit, Nottingham Trent University.
- HOLTGRAVES, T. 2009. Evaluating the problem gambling severity index. *Journal of Gambling Studies*, 25, 105-120.
- CHOMYNOVÁ, P., CSÉMY, L. & MRAVČÍK, V. 2020. Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD) 2019. *Zaostřeno*, 6, 1-20.
- CHOMYNOVÁ, P., DVOŘÁKOVÁ, Z., BANÁROVÁ, K., ČEREŠNÍK, M. & DOLEJŠ, M. 2022. Vybrané položky dotazníku ESPAD pro studii Pilíře života. Prosociálnost a seberegulace v kontextu rizikového chování v dospívání. Nepublikováno.
- CHOMYNOVÁ, P., DVOŘÁKOVÁ, Z., GROHMANNOVÁ, K., ORLÍKOVÁ, B., ČERNÍKOVÁ, T., FRANKOVÁ, E. & PETROŠ, O. 2023. *Zpráva o hazardním hraní v České republice 2023*, Praha: Úřad vlády České republiky.
- CHOMYNOVÁ, P., DVOŘÁKOVÁ, Z., GROHMANNOVÁ, K., ORLÍKOVÁ, B., GALANDÁK, D., ČERNÍKOVÁ, T., FRANKOVÁ, E. & LUCKÝ, M. 2024a. *Zpráva o alkoholu v České republice 2023*, Praha: Úřad vlády České republiky.
- CHOMYNOVÁ, P., GROHMANNOVÁ, K., DVOŘÁKOVÁ, Z., ORLÍKOVÁ, B., GALANDÁK, D. & ČERNÍKOVÁ, T. 2024b. *Souhrnná zpráva o závislostech v České republice 2023,* Praha: Úřad vlády ČR.
- CHOMYNOVÁ, P., KOZÁK, J. & MRAVČÍK, V. 2021. Substance use in Roma population in contact with social workers in the Czech Republic: A cross-sectional questionnaire survey. *Journal of Ethnicity in Substance Abuse*, 20, 275-294.
- JOHNSON, E. E., HAMER, R., NORA, R. M., TAN, B., EISENSTEIN, N. & ENGELHART, C. 1997. The Lie/Bet Questionnaire for screening pathological gamblers. *Psychol Rep*, 80, 83-8.

- KAISNER, J. 2015. *Náklady a výnosy regulace hracích automatů pro obce*. Mgr. Diploma thesis, VŠE v Praze.
- KELLY, M. J., DUNSTAN, F. D., LLOYD, K. & FONE, D. L. 2008. Evaluating cutpoints for the MHI-5 and MCS using the GHQ-12: a comparison of five different methods. *BMC Psychiatry*, 10.
- KLINIKA ADIKTOLOGIE 1. LF UK A VFN. 2024. *On-line systém evidence preventivních aktivit (SEPA)* [Online]. zpracováno NMS, nepublikováno. Available: https://www.preventivni-aktivity.cz/ [Accessed 26 May 2024].
- KOZÁK, P., RAZÍM, M., ULRICH, V. & ŘEHOLA, J. 2023. Černá kniha nelegálního hazardu, Praha: Institut pro regulaci hazardních her.
- LANG, P. 2020. Životní podmínky obyvatel SVL: tematicko-průřezový výzkum. Drogy, hazard a kriminalita. Praha: Agentura pro sociální začleňování.
- MAITLAND, S. B. & ADAMS, G. R. 2007. Replication and generalizability of the Problem Gambling Severity Index: Are results consistent and comparable across studies? Ontario: Ontario Problem Gambling Research Centre.
- MINDBRIDGE CONSULTING 2023. Sběr, kontrola a vložení dat Národního výzkumu užívání návykových látek 2023. Technická zpráva z šetření. Nepublikováno.
- MINISTERSTVO FINANCÍ ČR 2024a. Informace z Rejstříku fyzických osob vyloučených z účasti na hazardních hrách. Nepublikováno.
- MINISTERSTVO FINANCÍ ČR 2024b. Přehled legálních provozovatelů, výsledky z provozování, přehledy hazardních her, přehledy provozoven, statistické přehledy. Praha: Ministerstvo financí ČR.
- MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR 2024a. Přehled o pravomocně odsouzených osobách v r. 2023. Nepublikováno.
- MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR 2024b. Přehled o stíhaných, podezřelých, obžalovaných a obviněných osobách v r. 2023. Nepublikováno.
- MIOVSKÝ, M., ET AL 2015. *Prevence rizikového chování ve školství*, Praha: Nakladatelství Lidové noviny/Univerzita Karlova.
- MRAVČÍK, V. 2021. Dotazníková studie Lékaři ČR 2020 se zaměřením na problematiku závislostí, Praha: Úřad vlády ČR.
- MRAVČÍK, V., CHOMYNOVÁ, P., GROHMANNOVÁ, K. & ROUS, Z. 2020. Hazardní hry a jejich rizikovost z hlediska rozvoje problémového hráčství. Časopis lékařů českých, 159 (5), 196-202.
- MRAVČÍK, V., ROUS, Z., CHOMYNOVÁ, P., GROHMANNOVÁ, K., JANÍKOVÁ, B., ČERNÍKOVÁ, T., CIBULKA, J. & FRANKOVÁ, E. 2021a. Výroční zpráva o hazardním hraní v České republice v roce 2020 (Annual Report on Gambling Situation in the Czech Republic in 2020).
- MRAVČÍK, V., ROUS, Z., CHOMYNOVÁ, P., GROHMANNOVÁ, K., JANÍKOVÁ, B., ČERNÍKOVÁ, T., CIBULKA, J. & FRANKOVÁ, E. 2021b. *Zpráva o hazardním hraní v České republice 2021*, Praha: Úřad vlády České republiky.
- MRAVČÍK, V., ROUS, Z., CHOMYNOVÁ, P., TION LEŠTINOVÁ, Z., DRBOHLAVOVÁ, B., KOZÁK, J., GROHMANNOVÁ, K., JANÍKOVÁ, B., VLACH, T. & KIŠŠOVÁ, L. 2017. *Výroční zpráva o hazardním hraní v České republice v roce 2016,* Praha: Úřad vlády České republiky.
- NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A ZÁVISLOSTI 2024. Zpracování závěrečných zpráv k dotačnímu řízení Úřadu vlády ČR za rok 2023. Nepublikováno.
- NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A ZÁVISLOSTI & GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ VĚZEŇSKÉ SLUŽBY ČR 2022. Dotazníková studie užívání návykových látek mezi vězni ve výkonu trestu odnětí svobody v r. 2022. Nepublikováno.
- NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A ZÁVISLOSTI & INRES-SONES 2022. Výzkum názorů a postojů občanů k problematice zdravotnictví a zdravého způsobu života v r. 2021. Nepublikováno.

- NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A ZÁVISLOSTI & INRES-SONES 2023a. Lékaři České republiky 2022 - Substituční léčba, krátké intervence, problémové užívání návykových látek a patologické hráčství mezi pacienty. Nepublikováno.
- NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A ZÁVISLOSTI & INRES-SONES 2023b.

 Výzkum názorů a postojů občanů k problematice zdravotnictví a zdravého způsobu života v r. 2022. Nepublikováno.
- NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A ZÁVISLOSTI & INRES-SONES 2024. Výzkum názorů a postojů občanů k problematice zdravotnictví a zdravého způsobu života v r. 2023. Nepublikováno.
- NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A ZÁVISLOSTI & MINDBRIDGE CONSULTING 2024. Národní výzkum užívání návykových látek 2023. Nepublikované výsledky. Nepublikováno.
- NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A ZÁVISLOSTI & PPM FACTUM RESEARCH 2015. Sčítání adiktologických služeb 2014. Nepublikováno.
- NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A ZÁVISLOSTI & PPM FACTUM RESEARCH 2018. Sčítání adiktologických služeb 2017. Nepublikováno.
- NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A ZÁVISLOSTI & PPM FACTUM RESEARCH 2021. Sčítání adiktologických služeb 2020. Nepublikováno.
- NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A ZÁVISLOSTI & PPM FACTUM RESEARCH 2024a. Patologičtí hráči v léčbě 2023 analýza výsledků studie
- NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A ZÁVISLOSTI & PPM FACTUM RESEARCH 2024b. Prevalence užívání drog v populaci ČR v roce 2023. Nepublikováno.
- NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A ZÁVISLOSTI & PPM FACTUM RESEARCH 2024c. Sčítání adiktologických služeb 2023. Nepublikováno.
- PARKE, J. & GRIFFITHS, M. D. 2007. The role of structural characteristics in gambling. *In:* SMITH, G., HODGINS, D. & WILLIAMS, R. (eds.) *Research and Measurement Issues in Gambling Studies*. New York: Elsevier.
- PAVLAS MARTANOVÁ, V. 2012. Standardy odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence rizikového chování. *Praha: Univerzita Karlova v Praze & Togga*.
- PETRENKO, R. & LÍBAL, M. 2024. Výsledky šetření o rizikovém chování žáků 2. stupně ZŠ a SŠ v Praze v r. 2023. Praha: Centrum sociálních služeb Praha.
- POLICEJNÍ PREZIDIUM ČR 2024. Statistické přehledy kriminality v r. 2023 (ESSK). Praha: Policejní prezidium ČR.
- ROCKLOFF, M. J. 2012. Validation of the Consumption Screen for Problem Gambling (CSPG). *Journal of Gambling Studies*, 28, 207–216.
- SCHWARZ, J., ROD, A. & ŽOFČÁK, J. 2015. Regulace hazardu v ČR východiska, podoba a dopady změn v legislativě. Praha.
- ÚSTAV ZDRAVOTNICKÝCH INFORMACÍ A STATISTIKY 2023. Údaje z Národního registru hrazených zdravotních služeb. Nepublikováno.
- ÚSTAV ZDRAVOTNICKÝCH INFORMACÍ A STATISTIKY ČR 2024. Údaje z Národního registru hrazených zdravotních služeb. Nepublikováno.
- WARE, J. E., SNOW, K. K., KOSINSKI, M. & GANDEK, B. 1993. SF-36 health survey manual & interpretation guide. Boston, MA: New England Medical Center.
- WHO & ÚZIS ČR. 2008. *Mezinárodní statistická klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů 10. revize (MKN-10)* [Online]. Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR. Available: http://www.uzis.cz/cz/mkn/index.html [Accessed 2014-01-16].
- WINKLER, P., BEJDOVÁ, M., CSÉMY, L. & WEISSOVÁ, A. 2014. *Problémové hráčství: Společenské náklady na hazardní hraní v České republice,* Praha: Psychiatrické centrum Praha.

o hazardním hraní v České republice 2024

> Zpráva o hazardním hraní v České republice 2024 je devátou zprávou o hazardním hraní a jeho dopadech v České republice. Zpráva shrnuje dostupné informace o trhu s hazardními hrami, aktuální situaci a vývoj v oblasti legislativy a politiky v této oblasti a současně shrnuje informace z populačních i dalších výběrových studií, data ze zdravotnické statistiky týkající se léčby i data ze sítě adiktologických služeb pracujících se skupinou osob v riziku problémového hraní.

- > Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti (NMS) je součástí sekretariátu Rady vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí (RVKPZ), který je organizačně začleněn do Úřadu vlády České republiky.

 RVKPZ je stálým poradním, iniciačním a koordinačním orgánem vlády České republiky v oblasti integrované protidrogové politiky, resp. politiky v oblasti závislostí, kterou se rozumí politika v oblasti legálních i nelegálních návykových látek a problémového hráčství, s nimi souvisejících závislostních poruch a dalších zdravotních a sociálních dopadů a dalších souvislostí. NMS působí v rámci mezinárodní sítě monitorovacích středisek Reitox (národních monitorovacích středisek 27 členských zemí EU, Norska, Turecka a Evropské komise) koordinované Agenturou Evropské unie pro drogy (EUDA), která je nástupcem Evropského monitorovacího centra pro drogy a drogovou závislost. Síť monitorovacích středisek Reitox ustavily a podporují vlády zúčastněných zemí. Jejím úkolem je sběr a analýza dat o situaci v oblasti drog v Evropě.
- > Zprávu o hazardním hraní v České republice 2024 vydává Úřad vlády České republiky Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti. Distribuci zajišťuje vydavatel. Elektronická verze je k dispozici na webových stránkách www.drogy-info.cz.

ISBN 978-80-7440-342-2

Vydal Úřad vlády České republiky nábř. Edvarda Beneše 4, 118 01 Praha 1 (vlada.gov.cz)

 $\times \times$